

IV. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ "Sosyal Bilimler Işığında Deprem"

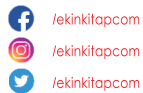

IV. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

"Sosyal Bilimler Işığında Deprem"

Özet Bildiriler Kitabı
Abstracts Book

EKİN Basım Yayın Dağıtım
Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.
Duraç Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA
Tel.: (0224) 220 16 72 - 223 04 37
Fax: (0224) 223 41 12
info@ekinyayinevi.com

978-625-6559-12-7

IV. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ
“SOSYAL BİLİMLER IŞIĞINDA DEPREM”
01-02 HAZİRAN 2023,
GÜMÜŞHANE (HİBRİT)

© 2023 Ekin Yayınevi

Tüm hakları mahfuzdur. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan yayınevinin izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz.

Sertifika No: 48743

e_ISBN: 978-625-6559-12-7

Eylül 2023

Sayfa Düzeni: Ar.Gör.Dr. Mustafa ZUHAL

Kapak Tasarımı: Vildan YAVUZ

EKİN Basım Yayın Dağıtım

Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad.

Durak Sk. No: 2 Osmangazi / BURSA

Tel .: (0.224) 220 16 72 - 223 04 37

Fax.: (0.224) 223 41 12

e-mail: info@ekinyayinevi.com

www.ekinkitap.com

**IV. Uluslararası Sosyal Bilimler
Kongresi**
“Sosyal Bilimler Işığında Deprem”
01-02 Haziran 2023, Gümüşhane (Hibrit)

ONUR KURULU:

Prof.Dr. Halil İbrahim ZEYBEK/Gümüşhane Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr. Mustafa Doğan KARACOŞKUN/Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr. Yavuz ÜNAL/Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr. Alim YILDIZ/Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK/ Bingöl Üniversitesi Rektörü

KONGRE DÜZENLEME KURULU BAŞKANI

Doç.Dr. H.Gülçin BEKEN / Gümüşhane Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Prof.Dr. Pınar HAYALOĞLU/ Gümüşhane Üniversitesi

Prof.Dr. Mehmet Ali YILDIRIM (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Prof.Dr. Mustafa CİNOĞLU (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Prof.Dr. M. Fatih KANTER (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Prof.Dr. Hakan YEKBAŞ (Sivas Cumhuriyet Üniversitesi)

Prof.Dr. Cengiz BATUK (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Prof.Dr. Hasan ÇİFTÇİ (Bingöl Üniversitesi)

Prof.Dr. Fatih YALÇIN/ Gümüşhane Üniversitesi

Prof.Dr İbrahim Yasin ERDOĞAN (Bingöl Üniversitesi)

Doç.Dr. Serhat DAĞ (Gümüşhane Üniversitesi)

Doç.Dr. Fatih BEKTAŞ (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Doç.Dr. Yakup DOĞAN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Doç.Dr. Esra HACİMÜFTÜOĞLU (Atatürk Üniversitesi)

Doç.Dr. Necati DEMİR (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Doç.Dr. Osman TAŞKIN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Doç.Dr. Alper YETKİNER (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Doç.Dr. Ebru Külekçi AKYAVUZ (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Mustafa AYYILDIZ (Gümüşhane Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Osman BENK (Gümüşhane Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Muhammed TÜMAY (Gümüşhane Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Erdinç GÜLCÜ (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Figen YILDIRIM (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Muharrem ŞAHİNER (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Mustafa KINAĞ (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi M.Fatih GÜLOĞLU (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Abdullah ALTUNCU (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Bilal GÖRENTAŞ (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Yusuf AĞKUŞ (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğ.Üyesi Ayşenur FİDAN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)

Dr.Öğr.Üyesi Fevziye BEKAR (Gümüşhane Üniversitesi)

Arş.Gör.Dr. Fatma CAN KARADAŞ (Gümüşhane Üniversitesi)

Arş.Gör. Burak SEYHAN (Gümüşhane Üniversitesi)

BİLİM KURULU

Prof.Dr. Ahmet NALÇACI - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet YİĞİT - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof.Dr. Ahmet YÜKSEL - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. Ali Çağatay KILINÇ - Karabük Üniversitesi
Prof.Dr. Ali UZUN – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Arturo LUQUE -Technical University of Manabi, Ecuador
Prof.Dr. Alper Veli ÇAM - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Bayram NAZIR - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Bülent ŞEN - Tarsus Üniversitesi
Prof.Dr. Ekrem CENGİZ - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Ferhat ÖZBEK - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Gülsüm ÇALIŞIR-Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Güven DELİCE - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. Halil İbrahim ZEYBEK – Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof.Dr. Harun ÖĞMÜŞ - Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof.Dr. Hasan AYAYDIN - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Hasan ÖZALP - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. İbrahim Halil SEYREK - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Prof.Dr. İskender PEKER - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. İsmet EMRE - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. M. Fatih KANTER - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Prof.Dr. M. Ruhay YAŞAR - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Prof.Dr. Mahmut KAYA - Harran Üniversitesi
Prof.Dr. Mehmet TEMEL - Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Prof.Dr. Mehtap ERDOĞAN TAŞ - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. Müge YILMAZ-Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Nihat YILMAZ-Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Nuri BALTACI - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Nuri KAHVECİ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof.Dr. Pınar HAYALOĞLU - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Salih AKKANAT - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Selami ŞİMŞEK - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Suat Hayri ŞENTÜRK - Gümüşhane Üniversitesi
Prof.Dr. Tim JACOBY - Manchester University
Prof.Dr. Ünal KILIÇ - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. Vehbi ÜNAL - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Prof.Dr. Yücel BULUT - İstanbul Üniversitesi
Prof.Dr. Zülküf KARA - Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Burhan ÇAKICI- Karamanoğlu Mehmet Bey
Üniversitesi

Doç.Dr. Alpaslan ALKIŞ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Doç.Dr. Emrullah METE - Giresun Üniversitesi
Doç.Dr. Enis Baha BİÇER - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç.Dr. Esra ASICI - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Doç.Dr. Esra HACİMÜFTÜOĞLU - Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Fatih YALÇIN - Gümüşhane Üniversitesi
Doç.Dr. Gülçin BEKEN - Gümüşhane Üniversitesi
Doç.Dr. Hamza KURTKAPAN - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç.Dr. İbrahim YÜCEDAĞ -Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç.Dr. Kadir SANCAK - Gümüşhane Üniversitesi
Doç.Dr. Muharrem ŞAHİNER - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Doç.Dr. Ömer AKKUŞ - Samsun Üniversitesi
Doç.Dr. Ömer Ali YILDIRIM - Selçuk Üniversitesi
Doç.Dr. Salih YILDIZ - Gümüşhane Üniversitesi
Doç.Dr. Sefer DARICI - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç.Dr. Serdar NERSE - Batman Üniversitesi
Doç.Dr. Şir Muhammed DUALI - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Assoc.Prof. Mohamed El-Moctar SHİNQİTİ - Hamad Ben Khalifa University
Assoc.Prof. Mohammad Hasan Ol yan AL TARA WNEH - Al-Zaytoonah
University
Assist.Prof. Rafi SUMBUL - Amity University, Mumbai
Assist.Prof. Keshav SINHA - University of Petroleum, Ranchi
Dr.Öğ.Üyesi Hatice KILINÇER - Bingöl Üniversitesi
Dr.Öğ.Üyesi Mahsum AVCI - Bingöl Üniversitesi
Dr. Parviz RUSTAMOV - Azerbaijan State University of Economics

KONGRE SEKRETERYASI

Arş.Gör. Esra AKTAŞ/Gümüşhane Üniversitesi
Arş.Gör. Zeynep ŞİMŞEK BİNGÖL/Gümüşhane Üniversitesi
Arş.Gör. Sinan ÇELİK/ Gümüşhane Üniversitesi
Arş.Gör. Gökhan DEMİRAL/ Gümüşhane Üniversitesi
Öğr.Gör Kadir POLAT/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

KONGRE PROGRAMI

1 Haziran 2023 Perşembe / June 1, 2023 Thursday

10:00 – 11:00 Açılış Oturumu / Opening Session

Salon 2

11:15 - 12:30 Davetli Konuşmacılar / Keynote Speakers

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Ali UZUN

Salon 2

Prof. Dr. Okan TÜYSÜZ - Türkiye'nin Depremleri: Bilinenler, Bilinmeyenler ve Önlemler

Prof. Dr. Ali UZUN - Türkiye'nin Deprem Gerçeği ve Düşündürdükleri Doç. Dr. T. Ahmet ERTEK -Türkiye Neotektoniği ve Depremler

Doç. Dr. Murad TIRYAKIOĞLU - Afetlerle Yoksullaşmanın Boyutları Üzerine Bir Tartışma

Oturum Linki <https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-okb-6zn-b6v> (Salon Şanlıurfa)

12:30-
13:30 Öğle Yemeği / Lunch Break

Oturumlar / Sessions

**Oturum
1**

Oturum Başkanı / Session Chair: Doç. Dr. T. Ahmet ERTEK

**Session
1**

Dr. Öğr. Üyesi Serkan GÜRGÖZE, Doç. Dr. Faruk AYLAR, Prof. Dr. Ali UZUN, Prof. Dr. Halil İbrahim ZEYBEK- Vezirköprü Havzası (Samsun) ve Yakın Çevresinin Tektonik Jeomorfolojisi

14:00-
15:00

Öğr. Gör. Mürşit ŞİRİN, Öğr. Gör. Fatih OCAK - Afet Yönetiminde Web Tabanlı CBS Uygulamalarının Kullanımı: Afet ve Acil Durum Yönetimi Gümüşhane Şehri Örneği, Türkiye

Salon 2

Hulusi BİNGÜL, Dilara BAĞCA, Oktay KODALAK, Öğr. Gör. Fatih OCAK, Öğr. Gör. Mürşit ŞİRİN - Afet ve Acil Durum Toplanma Alanlarının Web CBS Uygulamalarıyla Bilinirliğinin Arttırılması: Gümüşhane Şehri Örneği

Prof. Dr. Cevdet YILMAZ - Kuzey Anadolu Fay Hattı ve Samsun'un Depremselliği

**Oturum
Linki**

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-oy0-drf-p4l> (Salon Kahramanmaraş)

Oturum 2

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. İskender PEKER

Session 2

Prof. Dr. Mustafa Doğan KARACOŞKUN, Prof. Dr. Mehmet Ali YILDIRIM, Doç. Dr. Ali KESTANE - Afet Risk Yönetimi: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Örneği

15:30-
17:00

**Limni
Salonu**

Dr. Öğr. Üyesi Metin Gani TAPAN - Depremzede Çocuk ve Gençlerde Yılmazlığın Geliştirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Figen YILDIRIM, Doç. Dr. Alper YETKİNER, Arş. Gör. Zeynel AMAÇ - Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Deprem Eğitimi ile İlgili Kazanımlarının İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Figen YILDIRIM - İlkokul Öğrencilerinin Deprem Algılarının İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi, Esra Saraç YILDIRIM, Öğr. Gör. Dr. Mehmet Selim YILDIRIM - Deprem Bilimine İlişkin Zihin Haritalarının İçerik Analizi: İlkokul Örneği

**Oturum
Linki**

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-1ox-new-t5q> (Salon Gaziantep)

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Cevdet YILMAZ

**Oturum 3
Session 3**

Dr. Öğr. Üyesi Alev AKBAL - Afetlerde toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yeniden üretilmesi

15:30-
17:00

Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul HATİPOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Tuğba TÜRKKAN, Arş. Gör. Dr. İbrahim YÜCEL - Afet Ruh Sağlığı Üzerine: Psikolojik İlk Yardım

**Tomara
Salonu**

Doç. Dr. Nilgün ULUTAŞDEMİR, Dr. Öğr. Üyesi Nurşen KULAKAÇ - Büyük Yıkım-Yüzyılım Depreminde Türkiye: Sağlık Sektörü Perspektifi

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba TÜRKKAN, Dr. Öğr. Üyesi Ertuğrul HATİPOĞLU, Doç. Dr. Ahmet Burhan ÇAKICI - Doğal Afetlerin Çocuklar ve Ergenler Üzerindeki Etkileri ve Psikososyal Müdahale Yaklaşımları

Büşra ŞAHİN, Dr. Öğr. Üyesi Zekiye GÖKTEKİN - Afet Sonrası Göç: Yeni Yer Seçimine Etki Eden Faktörlerin Önceliklendirilmesi

Oturum Linki <https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-cgw-j6p-k1z> (Salon Hatay)

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Alper Veli ÇAM

Oturum 4
Session 4

Doç. Dr. Kadir Caner DOĞAN - Türkiye'de Afet Yönetişimi: Riskler, Fırsatlarve Öneriler

17:00-18:15

Dr. Öğr. Üyesi Osman BENK - Depreme Hazır Olma Algısının Keşfedilmesi: Saha Çalışanları Üzerine Fenomenolojik Bir Araştırma

Limni
Salonu

Doç. Dr. Pınar KOÇ - Türkiye'de Yaşanan Büyük Depremlerin EkonomikEtkileri: 1980-2023 Dönemi

Halil Haktan ÖZ, Doç. Dr. Emel YILDIZ - 6 Şubat 2023 Depreminin Korku Pazarlaması Bağlamında İncelenmesi: Google Trend Analizi

Arş. Gör. Furkan AKÇAY - Ceza Muhakemesi Hukuku Bakımından Deprem Sonrasında Delillerin Toplanması Bağlamında Ortaya Çıkan Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme

Oturum Linki <https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-cqwg-i6p-k1z> (Salon Hatay)

Oturum Başkanı / Session Chair: Doç. Dr. Ersin DİKER

**Oturum 5
Session 5**

Dr. Öğr. Üyesi Elif KÜTÜKOĞLU, Burak TORAMAN - Doğal Afet ve Sosyal Medya: Haber Ajanslarının Instagram Sayfalarında Kahramanmaraş Depremi

17:00-
18:15

Gamze GÖK, Doç. Dr. Bayram ÇAĞLAR - Sosyal Medya Haberleriyle Ana Akım Haberciliğinin Geçişkenliği Konusunda Bir Analiz: 6 ŞubatDepremlerindeki Afet Durumu Haberciliği

Tomara Salonu

Arş. Gör. Sinan ÇELİK - Deprem Sonrası Sosyal Medyada Dezenformasyon: Yalan Haber Örneklerinden Birkaçının İncelenmesi

Doç. Dr. Celal YEŞİLÇAYIR, Dr. Öğr. Üyesi M. Ahmet TÜZEN - Kant'ın Deprem Hakkındaki Düşüncelerinin Günümüz İçin Önemi

Öğr. Gör. Elif BİLGİN - Ana Akım Medyada Yer Alan Enkazdan Çıkarılan Çocuk Haberleri ve Çocuk Hakları

Oturum Linki

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-1ox-new-t5q> (Salon Gaziantep)

2 Haziran 2023, Cuma / June 2, 2023 Friday

Oturum Başkanı / Session Chair: Dr. Öğr. Üyesi Yavuz GÖNAN

Oturum 6
Session 6

Doç. Dr. Abdulvehhab GÖZÜN - Nebevi Sünnette Nedenleri ve Sonuçları Açısından Deprem Afeti

09:00-
10:30

Arş. Gör. Şaziye Gül KOKULU - Deprem Sonrasında Meydana Gelen Bazı Durumların İnsan Onuru Bağlamında Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Özkan KERİMOĞLU - Deprem ve Ahlaki Sorumluluk Boyutu

Online
Oturum

Arş. Gör. Mustafa BAL - Deprem, Doğal Afetler ve Kader İlişkisi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KINAĞ - Sabitliğin Yokluğu ve Doğaya Güven Duygusunun Kaybı: Varoluşçuluk ve Deprem

Arş. Gör. Furkan USTAKURT - Doğal Afetler ve Tasavvufta İmtihan Anlayışı

Oturum
Linki

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-cgw-j6p-k1z> (Salon Hatay)

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Ekrem CENGİZ

Oturum 7
Session 7

Doç. Dr. Zübeyde SÜLLÜ, Arş. Gör. Ferda Yağmur BAKIR -
Doğal AfetleriYönetme Sürecinde Risk İletişimin Yeri ve Önemi

09:00-
10:30

Dr. Öğr. Üyesi Samet ÜNLÜ - Afettede Tiplemesi Üzerine
Sosyolojik Bir İnceleme

Dr. Alb. Oktay KİRAZOLUĞU - A Quantitative Analysis of
February 2023 Earthquake News in International Media in
Terms of Proximity Effect of News Values

Online
Oturum

Dr. Öğr. Üyesi Haydar KARAMAN - Deprem ve Mültecilerin
İkincil YerindenEdilmesi: Konukseverlik Paradoksu

Niyazi POYRAZ, Prof. Dr. Gülsüm ÇALIŞIR- Asrın Felaketi
Olarak Adlandırılan Depremler Sonrası Yayımlanan Gazete
Manşetleri Üzerine Bir Değerlendirme

Oturum
Linki

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-oy0-drf-p41> (Salon
Kahramanmaraş)

**Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Bayram
NAZIR**

Oturum 8
Session 8

Dr. Öğr. Üyesi Ayşenur KARADEMİR - Osmanlı Arşiv
Belgelerinde 1894İstanbul Depremi

10:30-11:45

Dr. Öğr. Üyesi Akın TERCANLI - Titreyen Yerler: İkonografik ve İkonolojik Anlam Bakımından Jean-Pierre Saint'in Le Tremblement de Terre (Deprem) Tasviri

Online Oturum

Dr. Öğr. Üyesi M. Yunus AKTÜRK - Kuzey Anadolu Fay Hattının Antik Yerleşimlere Etkisi: Satala Örneği

Sedat AKDENİZ - 1935 Erdek Marmara Adası Depremi

Arş. Gör. Dr. Ramazan ÇELEM - 1923-1960 Yılları Arasında Yaşanan Depremler Karşısında Hükümetlerin Uygulamış Olduğu Politikalar

Oturum Linki

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-1ox-new-t5q> (Salon Gaziantep)

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Nuri BALTACI

**Oturum 9
Session 9**

10:30-
11:45

Dr. Öğr. Üyesi Fatma HAMZAOĞLU - Kahramanmaraşlı Âşıkların Dilinden Kahramanmaraş Depremi

Dr. Leman ALBAYRAK, Prof. Dr. Cevdet YILMAZ - Kahramanmaraş Depremlerinin (2023) Kırsal Kesimlere Olan Talebe Etkisi

Online Oturum

Dr. Öğr. Üyesi Muharrem AKA - Deprem Afeti Sonrası Psikososyal Sorunların İyileştirilmesine Yönelik Manevi Müdahaleler

Dr. Kenan BÜLBÜL - Doğal Afetlerin Ardından

Dr. Öğr. Üyesi Figen KASAPOĞLU - Altı Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremlerinin Psikolojik Etkileri ve Başetme Stratejileri

Oturum Linki <https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-oy0-drf-p4l> (Salon Kahramanmaraş)

12:00 - **Öğle Arası / Lunch Break**
13:45

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Pınar HAYALOĞLU

Oturum 10

Session 10

Dr. Öğr. Üyesi Şükrü TÜRKÖZ - Hiper Politizasyon ve Türkiye'nin Toplumsal Fay Hatlarında Meydana Gelen Kırılmalar: 6 Şubat 2023 Depremleri Bağlamında Sosyolojik Bir Analiz

14:00-
15:15

Doç. Dr. Gülçin BEKEN, Prof. Dr. Pınar HAYALOĞLU - Toplumsal CinsiyetEşitliği Bağlamında Afet Risk Yönetimi

**Onli
ne
Oturum**

Dr. Öğr. Üyesi İlke ÖRÇEN GÜLER, Dr. Öğr. Üyesi Gülcan AZİMLİ ÇİLİNGİR

- Afetlere Hak Temelli Yaklaşım: Afetlerden Korunma Hakkı

Öğr. Gör. Nursel KUYRUKLUYILDIZ, Dr. Öğr. Üyesi Nurçin KÜÇÜK KENT, Doç. Dr. Melike DEMİR DOĞAN - Afetlerde Sosyal Medya İletişiminin Önemi ile İlgili Araştırmalar

Doç. Dr. Derya Fatma BİÇER, Öğr. Gör. İbrahim İŞCAN - Doğal Afetlerin Tüketici Satın Alma Davranışına Etkisine Yönelik Literatür İncelemesi

Oturum Linki

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-cgw-j6p-k1z>

(Salon Hatay)

Oturum Başkanı / Session Chair: Prof. Dr. Gülsüm ÇALIŞIR

**Oturum
11**

Dr. Öğr. Üyesi Pınar KURT, Dr. Öğr. Üyesi Sevil CENGİZ -
Türkiye' de İklimDeğişikliği ve Biyolojik Afetler

**Session
11**

14:00-
15:15

Prof. Dr. Mehmet ŞENTÜRK, Doç. Dr. Onur AKKAYA -
Deprem Sigortası veRisk Yönetimi

Prof. Dr. Mehmet ŞENTÜRK, Doç. Dr. Onur AKKAYA -
Doğal AfetlerinEkonomiye Etkisi

Online

Oturum

Doç. Dr. Emel YILDIZ, Arş. Gör. Öznur ÇINAR - Ulusal
Deprem Tatbikatı Sonrası Korku Pazarlaması Kapsamında
Küçük İşletmelerin DASK Satın Alma Eğilimleri

Doç. Dr. Moḩamad ALAHMAD - Modern Arap Şiirindeki
Depremler Örnek Olarak Şair Ahmed Şevki'nin (Tokyo)
Kasidesi

**Oturum
Linki**

<https://ss1.gumushane.edu.tr/b/usb-oy0-drf-p41> (Salon
Kahramanmaraş)

İÇİNDEKİLER

VEZİRKÖPRÜ HAVZASI (SAMSUN) VE YAKIN ÇEVRESİNİN TEKTONİK JEOMORFOLOJİSİ	1
TECTONIC GEOMORPHOLOGY OF VEZİRKÖPRÜ BASIN (SAMSUN) AND SURROUNDINGS	3
AFET YÖNETİMİNDE WEB TABANLI CBS UYGULAMALARININ KULLANIMI: AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ GÜMÜŞHANE ŞEHİRİ ÖRNEĞİ, TÜRKİYE.....	5
USE OF WEB-BASED GIS APPLICATIONS IN DISASTER MANAGEMENT: DISASTER AND EMERGENCY MANAGEMENT THE CASE OF GÜMÜŞHANE CITY, TÜRKİYE	7
KANT'IN DEPREM HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİN GÜNÜMÜZ İÇİN ÖNEMİ.....	9
THE IMPORTANCE OF KANT'S THOUGHTS ON THE EARTHQUAKE FOR TODAY.....	11
DEPREM SONRASI SOSYAL MEDYADA DEZENFORMASYON: YALAN HABER ÖRNEKLERİNDEN BİRKAÇININ İNCELENMESİ.....	13
DISINFORMATION IN SOCIAL MEDIA AFTER THE EARTHQUAKE: EXAMINATION OF SOME EXAMPLES OF FAKE NEWS.....	15
TÜRKİYE'DE AFET YÖNETİŞİMİ: RİSKLER, FIRSATLAR VE ÖNERİLER .	17
DISASTER GOVERNANCE IN TÜRKİYE: RISKS, OPPORTUNITIES AND RECOMMENDATIONS	19
AFET RİSK YÖNETİMİ: KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	21
DISASTER RISK MANAGEMENT: THE CASE OF KİLİS 7 ARALIK UNIVERSITY	23
DEPREMZEDE ÇOCUK VE GENÇLERDE YILMAZLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ.....	25
IMPROVING RESİLİENCE IN EARTHQUAKE SURVIVOR CHILDREN AND YOUTH	27
DEPREM VE MÜLTECİLERİN İKİNCİL YERİNDEN EDİLMESİ: KONUKSEVERLİK PARADOKSU	29
EARTHQUAKE AND THE SECONDARY DISPLACEMENT OF REFUGEES: THE PARADOX OF HOSPITALITY	31

NEBEVÎ SÜNNETTE NEDENLERİ VE SONUÇLARI AÇISINDAN DEPREM ÂFETİ	33
EARTHQUAKE DISASTER IN TERMS OF REASONS AND CONSEQUENCES IN THE PROPHETIC NARRATIONS/NABAWĪ SUNNAH	35
OSMANLI ARŞİV BELGELERİNDE 1894 İSTANBUL DEPREMİ	37
1894 EARTHQUAKE IN THE OTTOMAN ARCHIVE DOCUMENTS	39
DEPREM SONRASINDA MEYDANA GELEN BAZI DURUMLARIN İNSAN ONURU BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	40
EVALUATION OF SOME SITUATIONS THAT OCCURRED AFTER THE EARTHQUAKE IN THE CONTEXT OF HUMAN DIGNITY	42
AFETZEDE TİPLEMESİ ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR İNCELEME	44
A SOCIOLOGICAL STUDY ON DISASTER SURVIVOR TYPOLOGY ..	46
DEPREM VE AHLAKİ SORUMLULUK BOYUTU	48
THE EARTHQUAKE AND ITS DIMENSION OF MORAL RESPONSIBILITY	50
TİTREYEN YERLER: İKONOĞRAFİK VE İKONOLOJİK ANLAM BAKIMINDAN JEAN-PIERRE SAINT'İN LE TREMBLEMENT DE TERRE (DEPREM) TASVİRİ	52
TREMBLING PLACES: JEAN-PIERRE SAINT'S LE TREMBLEMENT DE TERRE (EARTHQUAKE) IN TERMS OF ICONOGRAPHIC AND ICONOLOGICAL MEANING	54
KUZAY ANADOLU FAY HATTININ ANTİK YERLEŞİMLERE ETKİSİ: SATALA ÖRNEĞİ	56
THE EFFECT OF NORTH ANATOLIA FAULT LINE ON ANCIENT SETTLEMENTS: THE CASE OF SATALA	58
BÜYÜK YIKIM-YÜZYILIN DEPREMİNDE TÜRKİYE: SAĞLIK SEKTÖRÜ PERSPEKTİFİ	60
THE GREAT DESTRUCTION - TURKEY IN THE EARTHQUAKE OF THE CENTURY: A HEALTH SECTOR PERSPECTIVE	62
1935 ERDEK-MARMARA ADASI DEPREMİ	64
1935 ERDEK-MARMARA ISLAND EARTHQUAKE	66
SOSYAL MEDYA HABERLERİYLE ANA AKIM HABERCİLİĞİNİN GEÇİŞKENLİĞİ KONUSUNDA BİR ANALİZ: 6 ŞUBAT DEPREMLERİNDEKİ	

AFET DURUMU HABERCİLİĞİ	68
AN ANALYSIS ON THE TRANSPARENCY OF SOCIAL MEDIA NEWS AND MAINSTREAM JOURNALISM: DISASTER REPORTING IN THE 6 FEBRUARY EARTHQUAKES.....	70
HAYAT BİLGİSİ VE SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DEPREM EĞİTİMİ İLE İLGİLİ KAZANIMLARININ İNCELENMESİ	71
INVESTIGATION OF THE ACHIEVEMENTS OF LIFE SCIENCE AND SOCIAL STUDIES COURSE EDUCATIONAL PROGRAMS RELATED TO EARTHQUAKE EDUCATION	73
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM ALGILARININ İNCELENMESİ	75
EXAMINATION OF EARTHQUAKE PERCEPTIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS.....	77
ULUSLARARASI MEDYADA YER ALAN ŞUBAT 2023 DEPREM HABERLERİNİN YAKINLIK ETKİSİ AÇISINDAN NİCELİKSEL BİR ANALİZİ ...	79
A QUANTITATIVE ANALYSIS OF FEBRUARY 2023 EARTHQUAKE NEWS IN INTERNATIONAL MEDIA IN TERMS OF PROXIMITY EFFECT.....	81
6 ŞUBAT 2023 DEPREMİNİN KORKU PAZARLAMASI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: GOOGLE TREND ANALİZİ.....	83
ANALYSING THE 6 FEBRUARY 2023 EARTHQUAKE IN THE CONTEXT OF FEAR MARKETING: GOOGLE TREND ANALYSIS.....	85
KAHRAMANMARAŞLI ÂŞIKLARIN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ	87
KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKE IN THE WORDS OF THE ÂSHIK OF KAHRAMANMARAŞ	89
DOĞAL AFETLERİN TÜKETİCİ SATIN ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİNE YÖNELİK LİTERATÜR İNCELEMESİ	91
A LITERATURE REVIEW ON THE IMPACT OF NATURAL DISASTERS ON CONSUMER PURCHASING BEHAVIOR.....	93
HİPER POLİTİZASYON VE TÜRKİYE'NİN TOPLUMSAL FAY HATLARINDA MEYDANA GELEN KIRILMALAR: 6 ŞUBAT 2023 DEPREMLERİ BAĞLAMINDA SOSYOLOJİK BİR ANALİZ.....	95
HYPER-POLITICIZATION AND FRACTURES IN TURKEY'S SOCIAL FAULT LINES: A SOCIOLOGICAL ANALYSIS IN THE CONTEXT OF THE 6	

FEBRUARY 2023 EARTHQUAKES.....	97
MODERN ARAP ŞİİRİNDEKİ DEPREMLER ÖRNEK OLARAK ŞAİR AHMED ŞEVKİ'NİN (TOKYO) KASİDESİ.....	99
EARTHQUAKES IN MODERN ARABIC POETRY THE ODE OF THE POET AHMED SHAWKY (TOKYO) AS AN EXAMPLE.....	101
DEPREM, DOĞAL AFETLER VE KADER İLİŞKİSİ.....	103
THE RELATIONSHIP OF EARTHQUAKE AND NATURAL DISASTERS WITH DESTINY.....	105
AFET RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE: PSİKOLOJİK İLK YARDIM.....	106
ON DISASTER MENTAL HEALTH: PSYCHOLOGICAL FIRST AID.....	108
DOĞAL AFETLERİN ÇOCUKLAR VE ERGENLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE PSİKOSOSYAL MÜDAHALE YAKLAŞIMLARI.....	110
THE EFFECTS OF NATURAL DISASTERS ON CHILDREN AND ADOLESCENTS AND PSYCHOSOCIAL INTERVENTION APPROACHES..	112
DOĞAL AFET VE SOSYAL MEDYA: HABER AJANSLARININ INSTAGRAM SAYFALARINDA KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ.....	114
NATURAL DISASTER AND SOCIAL MEDIA: KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKE ON THE INSTAGRAM PAGES OF NEWS AGENCIES.....	116
TÜRKİYE'DE YAŞANAN BÜYÜK DEPREMLERİN EKONOMİK ETKİLERİ: 1980-2023 DÖNEMİ.....	118
ECONOMIC EFFECTS OF MAJOR EARTHQUAKES IN TÜRKİYE: THE PERIOD OF 1980-2023.....	120
AFET VE ACİL DURUM TOPLANMA ALANLARININ WEB CBS UYGULAMALARIYLA BİLİNİRLİĞİNİN ARTTIRILMASI: GÜMÜŞHANE ŞEHİRİ ÖRNEĞİ.....	122
INCREASING THE AWARENESS OF DISASTER AND EMERGENCY GATHERING AREAS WITH WEB GIS APPLICATIONS: THE CASE OF GÜMÜŞHANE CITY.....	124
TÜRKİYE'DE HÜKÜMETLERİN DEPREM POLİTİKALARI (1923-1960)	126
EARTHQUAKE POLICIES OF GOVERNMENTS IN TÜRKİYE (1923-1960).....	128
KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNİN (2023) KIRSAL KESİMLERE OLAN TALEBE ETKİSİ.....	130

THE EFFECT OF KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES (2023) ON THE DEMAND FOR RURAL AREAS	133
KUZEY ANADOLU FAY HATTI VE SAMSUN'UN DEPREMSELLİĞİ.....	136
NORTH ANATOLIAN FAULT LINE AND SEISMICITY OF SAMSUN ..	138
DEPREM AFETİ SONRASI PSİKOSOSYAL SORUNLARIN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MANEVİ MÜDAHALELER	140
SPIRITUAL INTERVENTIONS FOR HEALING PSYCHOSOCIAL PROBLEMS AFTER EARTHQUAKE DISASTER	142
ASRIN FELAKETİ OLARAK ADLANDIRILAN DEPREMLER SONRASI YAYIMLANAN GAZETE MANŞETLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	144
A RESEARCH ON NEWSPAPER HEADLINES PUBLISHED AFTER EARTHQUAKES CALLED THE DISASTER OF THE CENTURY	146
DEPREM BİLİMİNE İLİŞKİN ZİHİN HARİTALARININ İÇERİK ANALİZİ: İLKOKUL ÖRNEĞİ.....	148
CONTENT ANALYSIS OF MIND MAPS RELATED TO EARTHQUAKE SCIENCE: PRIMARY SCHOOL EXAMPLE	150
DOĞAL AFETLERİN ARDINDAN AİLE DİNAMİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	152
EVALUATION OF FAMILY DYNAMICS AFTER NATURAL DISASTERS	154
DEPREM SİGORTASI VE RİSK YÖNETİMİ	156
EARTHQUAKE INSURANCE AND RISK MANAGEMENT.....	158
DEPREME HAZIR OLMA ALGISININ KEŞFEDİLMESİ: SAHA ÇALIŞANLARI ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA.....	160
EXPLORING THE PERCEPTION OF EARTHQUAKE PREPAREDNESS: A PHENOMENOLOGICAL STUDY ON FIELD EMPLOYEES	162
DOĞAL AFETLERİN EKONOMİYE ETKİSİ.....	164
EFFECTS OF NATURAL DISASTERS ON ECONOMY	166
ALTI ŞUBAT 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ VE BAŞETME STRATEJİLERİ.....	168
THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF SIX FEBRUARY 2023 KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKE AND COATING STRATEGIES.....	170
AFETLERDE SOSYAL MEDYA İLETİŞİMİNİN ÖNEMİ İLE İLİŞKİLİ	

ARAŞTIRMALAR	172
THE RESEARCH ON THE IMPORTANCE OF SOCIAL MEDIA COMMUNICATION IN DISASTERS	174
AFETLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİNİN YENİDEN ÜRETİLMESİ	176
REPRODUCTION OF GENDER INEQUALITY IN DISASTER	178
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ BAĞLAMINDA AFET RİSK YÖNETİMİ VE KIRILGANLIKLAR.....	180
DISASTER RISK MANAGEMENT AND VULNERABILITIES ON THE GROUND OF GENDER EQUALITY.....	182
CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU BAKIMINDAN DEPREM SONRASINDA DELİLLERİN TOPLANMASI BAĞLAMINDA ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	184
AN EVALUATION ON THE PROBLEMS ARISING IN THE CONTEXT OF THE COLLECTION OF EVIDENCE AFTER THE EARTHQUAKE IN TERMS OF CRIMINAL PROCEDURE LAW	186
TÜRKİYE' DE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE BİYOLOJİK AFETLER	188
CLIMATE CHANGE AND BIOLOGICAL DISASTERS IN TURKEY	190
AFET SONRASI GÖÇ: YENİ YER SEÇİMİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ.....	192
POST-DISASTER MIGRATION: PRIORITIZING FACTORS AFFECTING NEW SITE SELECTION	194
ANA AKIM MEDYADA YER ALAN ENKAZDAN ÇIKARILAN ÇOCUK HABERLERİ VE ÇOCUK HAKLARI	196
NEWS ON CHILDREN RESCUED FROM THE RUBBLE IN MAINSTREAM MEDIA AND RIGHTS OF THE CHILD	198
AFETLERE HAK TEMELLİ YAKLAŞIM: AFETLERDEN KORUNMA HAKKI²⁰⁰	
A RIGHT-BASED APPROACH TO DISASTERS: THE RIGHT TO PROTECTION FROM DISASTER	202
SABİTLİĞİN YOKLUĞU VE DOĞAYA GÜVEN DUYGUSUNUN KAYBI: VAROLUŞÇULUK VE DEPREM.....	204

LACK OF STABILITY AND LOSS OF TRUST IN NATURE: EXISTENTIALISM AND EARTHQUAKE	206
DOĞAL AFETLER VE TASAVVUFTA İMTİHAN ANLAYIŞI	208
THE APPROACH OF NATURAL DISASTERS AND THE TEST IN TASAWWUF: AN ACADEMIC ANALYSIS	210
ULUSAL DEPREM TATBİKATI SONRASI KORKU PAZARLAMASI KAPSAMINDA KÜÇÜK İŞLETMELERİN DASK SATIN ALMA EĞİLİMLERİ ..	212
DASK PURCHASING TENDENCIES OF SMALL BUSINESSES WITHIN THE SCOPE OF FEAR MARKETING AFTER THE NATIONAL EARTHQUAKE DRILL.....	214

VEZİRKÖPRÜ HAVZASI (SAMSUN) VE YAKIN ÇEVRESİNİN TEKTONİK JEOMORFOLOJİSİ

Serkan GÜRGÖZE¹,

Faruk AYLAR²,

Ali UZUN³,

Halil İbrahim ZEYBEK⁴

Türkiye’de Neotektonik dönemin en önemli yapılarından birini Kuzey Anadolu Fay Zonu (KAFZ) oluşturmaktadır. KAFZ, yaklaşık 1200 km uzunluğunda olup kıta içi sağ yanal atımlı aktif bir faydır. Bu fay zonu üzerinde birçok havza bulunmaktadır. Bu çalışmada Samsun ili sınırları içerisinde yer alan ve KAFZ tarafından denetlenen Vezirköprü Havzası ve yakın çevresi tektonik jeomorfoloji ve yörenin deprenselliği incelenmiştir. Çalışmada altlık haritaların oluşturulmasında, morfometrik ve yüzey analizlerinin yapılmasında Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) yöntemlerinden önemli ölçüde faydalanılmıştır. Çalışma sahasında etkili olan K-G yönlü sıkışma rejimine dikey yönlü tektonik hareketler eşlik etmiş; buna bağlı olarak dağlık alanlar yükselmiş, havzalar ise çökmüştür. Kunduz Dağı’nın pozitif çiçek yapısı şeklinde yükselmesine karşılık Vezirköprü Havzası doğrultu atımlı faylar arasında bir fay kaması

1 Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, serkangurgoze@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3025-2327>

2 Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, farukaylar@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4439-9079>

3 Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, aliuzun@omu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-3854-2780>

4 Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, zeybekhi@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4097-9079>

havzası şeklinde çökmüştür. Bununla birlikte araştırma sahasında doğrultu atımlı fay morfolojisine ait birçok tektono-jeomorfik şekilde gelişmiştir. Bu şekilleri fay vadileri, kapatın sırtlar,

ötelenmiş akarsu vadileri, fay diklikleri, üçgen yüzeyler, basınç sırtları ve fay gölleri meydana getirmektedir. Ayrıca KAFZ'ye bağlı olarak Uluçay 11 km, Esenli Çayı 6 km, İstavloz Çayı 9 km ve Silcan Deresi ise 7.5 km sağ yanal ötelenmiştir. Araştırma sahasında tektoniğin drenaja etkisini sayısal olarak analiz edebilmek için 8 drenaj havzası seçilmiştir. Bu drenaj havzalarının her birine tektonik jeomorfoloji çalışmalarında sıklıkla kullanılan Hipsometrik eğri- hipsometrik integral (Hi), Dağ önü sinüslük indisi (Smf), Vadi tabanı genişliğinin-vadi yüksekliği oranı (Vf), Akarsu uzunluk- gradyan indisi (SL), Havza şekli indisi (Bs) ve Asimetri faktörü (Af) gibi jeomorfik indisler uygulanmıştır. İndis sonuçları sahada tektoniğin drenaj üzerinde oldukça etkili olduğunu göstermiştir. Çalışma sahası tektonik olarak aktif bir bölge olup deprem tehlike düzeyi oldukça yüksektir. Bu nedenle yerleşim yerlerinin seçiminde sahanın zemin ve tektonik özellikleri dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, KAFZ, Tektonik Jeomorfoloji, Vezirköprü.

TECTONIC GEOMORPHOLOGY OF VEZİRKÖPRÜ BASIN (SAMSUN) AND SURROUNDINGS

Serkan GÜRGÖZE¹,

Faruk AYLAR²,

Ali UZUN³,

Halil İbrahim ZEYBEK⁴

One of the most important structures of the Neotectonics period in Turkey is the North Anatolian Fault Zone (NAFZ). The NAFZ is approximately 1200 km long and is an active intracontinental right lateral thrust fault. There are many basins on this fault zone. In this study, the tectonic geomorphology and seismicity of the Vezirköprü Basin, which is located within the borders of Samsun province and controlled by the CAFZ, and its immediate surroundings were analyzed. Geographical Information Systems (GIS) and Remote Sensing (RS) methods were utilized significantly in the creation of base maps, morphometric and surface analysis. The N-S trending compression regime effective in the study area was accompanied by vertical tectonic movements; accordingly, mountainous areas rose, and basins collapsed. In contrast to the uplift of Mount Kunduz as a positive flower structure, the Vezirköprü Basin collapsed as a fault

1 Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, serkangurgoze@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3025-2327>

2 Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, farukaylar@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4439-9079>

3 Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, aliuzun@omu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-3854-2780>

4 Prof. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü, zeybekhi@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-4097-9079>

wedge basin between the strike-slip faults. However, many tectono-geomorphic shapes belonging to the strike-slip fault morphology have developed in the study area. These shapes

consist of fault valleys, closing ridges, translated river valleys, fault steep nesses, triangular surfaces, pressure ridges and fault lakes. In addition, Uluçay Stream, Esenli Stream, Istavloz Stream, Istavloz Stream and Silcan Stream were translated 11 km, 6 km, 9 km, and 7.5 km right laterally, respectively, due to the CAFZ. To numerically analyze the effect of tectonics on drainage in the study area, 8 drainage basins were selected. Geomorphic indices frequently used in tectonic geomorphology studies such as Hypsometric curve-hypsometric integral (Hi), Mountain front sine index (Smf), Valley floor width-valley height ratio (Vf), Stream length-gradient index (SL), Basin shape index (Bs) and Asymmetry factor (Af) were applied to each of these drainage basins. The index results show that tectonics is very effective on drainage in the area. The study area is a tectonically active region, and the earthquake hazard level is quite high. For this reason, the soil and tectonic features of the site should be taken into consideration in the selection of settlements.

Keywords: Earthquake, KAFZ, Tectonic Geomorphology, Vezirköprü.

Böylece afet sonrasındaki kriz, kargaşa ve kaostan uzak güvenli bölgelerde daha iyi yönetilmiş olacaktır.

Uygulama tamamıyla Web CBS tabanlı olup, ArcGIS Online kullanılarak vatandaşların kullanabileceği mobil uygulama ve ilgili kuruluşların kullanabileceği canlı takip panelinden oluşmaktadır. Tasarlanan mobil uygulamayla vatandaşların, olası afet ve acil durumlarından sonra toplanma alanlarında bulunan levhaların üzerine yerleştirilen uygulama karekodları sayesinde ihtiyaçlarını ilgili kurumlara düzenli bir şekilde bildirebilmesi amaçlanmıştır. Yine kriz merkezine gelen bildirimler de canlı takip paneli üzerinden takip edilebilmekte ve ilgili ihtiyaçların giderilmesi konusunda organizasyon daha düzenli ve interaktif olarak sağlanabilmektedir. Böylece afet sonrasında toplanma alanlarındaki halkın bu uygulama ile ihtiyaçlarını bildirmesi, ilgililerin de gelen bildirimleri tek bir panelden yönetmesi sağlanabilecektir. Sonuçta bu kritik dönem başarılı bir şekilde yönetilmiş olup bütüncül bir afet yönetimi sağlanmış ve afet ve acil durumların başarılı bir şekilde yönetilmesine katkı sunulmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Web CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri), Gümüşhane, Afet ve Acil Durum Toplanma Alanları, Türkiye.

USE OF WEB-BASED GIS APPLICATIONS IN DISASTER MANAGEMENT: DISASTER AND EMERGENCY MANAGEMENT THE CASE OF GÜMÜŞHANE CITY, TÜRKİYE

Mürşit ŞİRİN¹,

Fatih OCAK²

After the earthquakes centered in Kahramanmaraş Pazarcık (7.7 Mw), and Elbistan (7.6 Mw) on February 6, 2023, which were described as the disasters of the century, it was understood how important disaster management is in Türkiye, and that countries with disaster risk in the world should be more prepared for disaster management. For this reason, when disaster management is considered under three headings as pre-disaster, during disaster, and post-disaster periods, it is obvious that these three periods should be handled. While pre-disaster risk planning, and analysis is a period when measures will be taken against possible disasters, the applicability of these plans can be tested during the disaster, and especially in the post-disaster crisis management period. Therefore, within the scope of this study, a web application has been designed that is expected to be used in the post-disaster period, and to play an important role in eliminating the disruptions (accommodation, food, health, etc.) that will occur during this period. With this application, it is aimed to meet the

¹ Lecturer, Gümüşhane University, Gümüşhane Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, mursitsirin@gumushane.edu.tr , 0000-0002-2996-3578

² Lecturer, Samsun University, Kavak Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, fatih.ocak@samsun.edu.tr , 0000-0002-1088-3762

needs in the gathering areas in a planned, and more organized manner from a single center until the temporary shelters are prepared after the people are directed to the disaster, and emergency gathering areas, which are called safe zones, in a planned manner after a possible disaster, and emergency. Thus, the post-disaster crisis will be better managed in safe areas away from turmoil, and chaos.

The application is completely Web GIS based and consists of a mobile application that can be used by citizens using ArcGIS Online, and a live tracking panel that can be used by relevant organizations. With the designed mobile application, it is aimed that citizens can regularly report their needs to the relevant institutions thanks to the application QR codes placed on the signs located in the gathering areas after possible disasters, and emergencies. Again, notifications received by the crisis center can be monitored through the live monitoring panel, and the organization can be provided more regularly, and interactively to meet the relevant needs. Thus, it will be possible for the people in the gathering areas after the disaster to report their needs with this application, and for the relevant authorities to manage the notifications from a single panel. As a result, this critical period will have been successfully managed, and a holistic disaster management will have been ensured, contributing to the successful management of disasters, and emergencies.

Keywords: Disaster Management, Web GIS (Geographic Information Systems), Gümüşhane, Disaster and Emergency Assembly Areas, Türkiye.

KANT'IN DEPREM HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİNİN GÜNÜMÜZ İÇİN ÖNEMİ

Celal YEŞİLÇAYIR¹,

M. Ahmet TÜZEN²

Tarih boyunca yaşanan doğal felaketler canlılar dünyasını önemli ölçüde etkilemiş ve büyük tahribatlara neden olmuştur. 6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde yaşanan Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem, bu gerçeğin en bariz örneklerinden biridir. Doğal felaketler ve depremlerle ilgili günümüzde önemli bilimsel çalışmaların yapılmaktadır. Bu çerçevede özellikle binaların doğal yapıya uygun olarak yapılmasının olası depremin etkilerini azaltmak adına önemli olduğu vurgulanmaktadır. Diğer taraftan tarihsel süreçte doğal felaketlerin ve depremlerin neden kaynaklandığına dair farklı fikirlerin de ortaya çıktığı bilinmektedir. Bazı kültürel ve dinsel anlayışların felaketleri “Tanrı’nın cezalandırması” olarak yorumladıkları dikkat çekmektedir. Bununla birlikte düşünce tarihi boyunca filozofların da söz konusu sorunsala kayıtsız kalmadıkları anlaşılmaktadır. Bu filozofların başında gelen Immanuel Kant, 1755 Lizbon Depremi’nden sonra konuyu depremin nedenleri ve etkilerini aydınlatıcı mahiyette yazılar kaleme almıştır. O, söz konusu yazılarında doğal felaketleri ahlaki ve fiziksel kötülük çerçevesinde tartışmaktadır.

1 Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü,
cyesilcayir@gumushane.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-3132-920X

2 Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü,
atuzen@gumushane.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-8358-0140

Sunumu planlanan bildiri Kant'ın deprem hakkındaki düşüncelerinin bilimsel ve felsefi boyutunun tartışılması amaçlanmaktadır. Hazırlanan bildiri felsefi analiz yöntemine başvurulmaktadır. Bildiri öncelikle Kant'ın çağında depremi "Tanrı'nın gazabı" olarak gören anlayışlara karşı ileri sürdüğü argümanlar serimlenecektir. Aynı zamanda günümüzde de buna benzer tutumların olup olmadığı tartışmaya açılacaktır. İkinci adımda ise deprem konusu insan-doğa ilişkisi bağlamında ele alınacaktır. Kant'ın insanların doğayı kendilerine uydurma çabalarına karşı yönelttiği eleştirilere yer verilecektir. Bu çerçevede insan ile doğa arasında kurulması gereken dengenin nasıl olması gerektiğine dair fikirler ele alınacaktır. Ayrıca insanın doğayı kendine uydurması çabalarının günümüzde yol açtığı sorunlar felsefi bağlamda irdelenecektir. Son tahlilde ise Kant'ın düşüncelerinden günümüz için hangi çıkarımların yapılabileceğine yönelik bazı öneriler oluşturulacaktır. Böylelikle deprem konusuna felsefi eleştirelilik bakımından değerlendiren bir çalışmanın sunulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Din, Felsefe, Kant.

THE IMPORTANCE OF KANT'S THOUGHTS ON THE EARTHQUAKE FOR TODAY

Celal YEŞİLÇAYIR¹,

M. Ahmet TÜZEN²

Natural disasters throughout history have significantly affected the living world and caused great destruction. Two major earthquakes centered in Kahramanmaraş, which took place in our country on February 6, 2023, are one of the most obvious examples of this fact. Today, important scientific studies are carried out on natural disasters and earthquakes. In this context, it is emphasized that the construction of buildings in accordance with the natural structure is important in order to reduce the effects of possible earthquakes. On the other hand, it is known that in the historical process, different ideas have emerged about the causes of natural disasters and earthquakes. It is noteworthy that some cultural and religious understandings interpret disasters as "God's punishment". However, it is understood that throughout the history of thought, philosophers did not remain indifferent to the problem in question. Immanuel Kant, one of these philosophers, wrote articles that illuminate the causes and effects of the earthquake after the 1755 Lisbon Earthquake. In his writings, he discusses natural disasters within the framework of moral and physical evil.

In the paper, which is planned to be presented, it is aimed to

1 Assoc. Prof.Dr. Gumushane University, Faculty of Letters, Department of Philosophy,
cyesilcayir@gumushane.edu.tr

ORCID ID: 0000-0002-3132-920X

2 Assistant Prof.Dr., Gumushane University, Faculty of Letters, Department of Philosophy,
atuzen@gumushane.edu.tr

ORCID ID: 0000-0001-8358-0140

discuss the scientific and philosophical dimensions of Kant's thoughts on earthquakes. In the prepared paper, the method of philosophical analysis is applied. In the paper, first of all, the arguments that Kant put forward against the understandings that see the earthquake as "the wrath of God" in his age will be presented. At the same time, it will be open to debate whether there are similar attitudes today. In the second step, the earthquake issue will be discussed in the context of human-nature relationship. Kant's criticisms against people's efforts to adapt nature to themselves will be included. In this context, ideas about how the balance between human and nature should be will be discussed. In addition, the problems caused by the efforts of man to adapt nature to himself will be examined in a philosophical context. In the final analysis, some suggestions will be made about what inferences can be made from Kant's thoughts for today. Thus, it is aimed to present a study that evaluates the earthquake issue in terms of philosophical criticism.

Keywords: Earthquake, Religion, Philosophy, Kant.

DEPREM SONRASI SOSYAL MEDYADA DEZENFORMASYON: YALAN HABER ÖRNEKLERİNDEN BİRKAÇININ İNCELENMESİ

Sinan ÇELİK¹

Yeni medya araçları olan sosyal medya mecraları kullanıcıların sanal olarak bir araya geldikleri alanlardır. Çevrimiçi şekilde bir araya gelen kullanıcılar içerik üreterek diğer kullanıcılarında görmesi için çeşitli sosyal medya mecralarında ürettikleri içerikleri paylaşımına sokarlar. Bu paylaşımlar özellikle siyasal olaylar, afetler gibi ses getirebilecek durumlar sonrasında bazen büyük etkiler yaratabilmektedir. Ancak yapılan bu paylaşımların doğruluğu her zaman kesin olamamaktadır hatta bazen yapılan bu paylaşımlar bilinçli ve kasıtlı olarak yanlış veya yalan bilgiler içerebilmektedir. Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde dokuz saat arayla Kahramanmaraş merkezli iki büyük deprem meydana geldi. Türkiye de 10 ili etkileyen ve başta Suriye olmak üzere bazı ülkelerde de hissedilen bu iki büyük depremin ardından özellikle bölgede bulunan insanlar sosyal medya aracılığıyla yardım taleplerini toplumun birçok kesimine duyurma şansını elde etti. Ancak sosyal medyanın bu afet sonrasında bölgede yardıma ihtiyacı olan insanları olumlu olarak etkilemesinin yanı sıra olumsuz etkilediği durumlarda meydana geldi. Özellikle deprem sonrası toplumda infial yaratmak amacıyla sosyal medya üzerinden bilinçli şekilde dezenformasyon yayılımı oldukça fazla gerçekleşti. Bu sebeple dezenformasyon konusunda çalışmaların artırılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan bu gereklilik sonrası çalışmada öncelikle sosyal medyaya, sosyal

¹ Araştırma Görevlisi, Gümüşhane Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü, sinan.celik@gumushane.edu.tr, 0000-0002-0314-0637

medya haberciliğine ve daha sonra ise dezenformasyon kavramlarına yer verilerek bu kavramlar ile ilgili literatür taraması yapıldı. Yapılan literatür taramasının ardından sosyal medyada yayılan ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Dezenformasyonla Mücadele Merkezi'nin (DMM) yalanladığı bazı haber ve bilgiler ele alınarak içerik analizi yöntemiyle dezenformasyon kapsamında incelendi. Bu çalışmanın asıl amacı afet sonrası ortaya çıkan ve kasıtlı olarak topluma yayılan dezenformasyonların incelemesini yapılarak gelecekte oluşabilecek afetler sonrası dezenformasyon yayılımına karşı hem toplumu bilinçlendirmek hem de bu konuda yol gösterici olmaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Dezenformasyon, Deprem

DISINFORMATION IN SOCIAL MEDIA AFTER THE EARTHQUAKE: EXAMINATION OF SOME EXAMPLES OF FAKE NEWS

Sinan ÇELİK¹

Social media channels, which are new media tools, are areas where users come together virtually. Users who come together online create content and share the content they produce on various social media channels for other users to see. These posts can sometimes have great effects, especially after political events and disasters. However, the accuracy of these posts is not always certain, and sometimes these posts may contain false or false information consciously and intentionally. Two major earthquakes in Kahramanmaraş occurred in Turkey on February 6, 2023, nine hours apart. After these two major earthquakes, which affected 10 provinces in Turkey and were felt in some countries, especially in Syria, people in the region had the chance to announce their requests for help to many segments of the society through social media. However, it occurred when social media affected people in need of help positively as well as negatively after this disaster. Particularly after the earthquake, disinformation spread deliberately on social media in order to cause indignation in the society. For this reason, it is necessary to increase studies on disinformation. After this emerging necessity, first of all, social media, social media journalism and then the concepts of disinformation were included and a literature review was made about these concepts. After the literature review, some news and information that were spread on social media and denied by the Presidency Communications Directorate's Center for Combating Disinformation (DMM) were discussed and analyzed within the scope of disinformation using the content analysis

¹ Research Assistant, Gümüşhane University, Faculty of Communication, Radio Television and Cinema Department, sinan.celik@gumushane.edu.tr, 0000-0002-0314-0637

method. The main purpose of this study is to analyze the disinformation that emerged after the disaster and intentionally spread to the society, and to raise awareness of the society and to guide in this regard against the spread of disinformation that may occur in the future.

Keywords: Social Media, Disinformation, Earthquake,

TÜRKİYE'DE AFET YÖNETİŞİMİ: RİSKLER, FIRSATLAR VE ÖNERİLER

Kadir Caner DOĞAN¹

Türkiye'de afet ve afet yönetişimi literatürü, güçlü devlet geleneği ile zayıf sivil toplum ilişkisinden kaynaklanan merkezi ve başarısız afet yönetimi uygulamalarının afetlere karşı güvenlik açıkları oluşturduğunu ve bunun çözümü için de kavramsal çerçevede tartışmalar yürütmektedir. Afet yönetişimi, devlet, sivil toplum kuruluşları ve toplumdaki diğer aktörler arasında afet riskini azaltmak için sorumlulukların paylaşılmasını ifade etmektedir. Ancak Türkiye için böyle bir kavram ve model önerilebilmesi için kapsamlı bir afet yönetişimini engelleyen ve zayıflatan hususların ortaya konması, tartışılması, yapısal sorunların sistematik ve disiplinler arası bir yaklaşımla ortaya konulması gerekmektedir. Doğal afetlerin çoğunlukla yerel ve bölgesel bir alanda meydana gelmesi, ilgili literatürü yerel yönetimlerin ve toplulukların afet azaltma, önleme ve hazırlık süreçlerine aktif katılımını dikkate almaya sevk etmektedir. Nitekim geçmişteki yukarıdan aşağıya merkezi yönetim anlayışı yerine artık yerel yönetimlerin ve toplulukların aktif rol aldığı yerinden yönetim anlayışına geçilmiştir. Küreselleşme ve dijital dönüşümün yaşandığı günümüzde Türkiye'de de kamu yönetimi demokrasi ve yerelleşme doğrultusunda şekillendirilmektedir. Çağımızda, liberal demokrasinin hakimiyeti ve yönetim teorisinin de popülerliği ile kamu yönetimleri daha piyasa odaklı, yerel yönetimi esas alan ve sivil toplumu öne çıkaran bir biçimde yapılandırılmaktadır. Bu noktada, yönetişimin olanakları çerçevesinde değerlendirildiğinde Türkiye'de de afet konusu ve bununla mücadele edilmesi için afet yönetişimi önemli bir sinerji ve koordinasyon modeli ortaya çıkarabilmektedir. Nitekim afet yönetişimi ile yerelde farklı toplumsal ve ekonomik aktörlerin

¹ Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İ.İ.B.F., Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kadircanerdogan@gumushane.edu.tr, 0000-0002-3476-8865

katkıları ile sorunlar daha kararlı, hızlı ve kaliteli bir biçimde çözülecektir. Bu çalışmada, Türkiye’de afet yönetişiminin riskleri, fırsatları ve bundan sonra da ortaya çıkan durum çerçevesinde modelin/sistemin kalitesinin artırılmasına dönük öneriler yapılması amaçlanmaktadır. Çalışmanın yöntemi, nitel analiz bağlamında literatür taramasıdır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Yönetişim, Öneriler, Türkiye.

DISASTER GOVERNANCE IN TÜRKİYE: RISKS, OPPORTUNITIES AND RECOMMENDATIONS

Kadir Caner DOĞAN¹

The literature on disaster and disaster governance in Türkiye argues that centralized and unsuccessful disaster management practices arising from the strong state tradition and weak civil society relationship create security gaps against disasters, and it carries out discussions within the conceptual framework for the solution of this. Disaster governance refers to the sharing of responsibilities to reduce disaster risk among the government, non-governmental organizations and other actors in society. However, in order to propose such a concept and model for Türkiye, it is necessary to reveal and discuss the issues that hinder and weaken a comprehensive disaster governance, and to put forward the structural problems with a systematic and interdisciplinary approach. The fact that natural disasters mostly occur in a local and regional area prompts the relevant literature to consider the active participation of local governments and communities in disaster reduction, prevention and preparedness processes. As a matter of fact, instead of the top-down central management approach in the past, there has been a transition to a decentralized management approach in which local governments and communities play an active role. In today's world of globalization and digital transformation, public administration in Türkiye is being shaped in line with democracy and localization. In our age, with the dominance of liberal democracy and the popularity of governance theory, public administrations are structured in a way that is more market-oriented, based on local government, and emphasizes civil society. At this point, when

¹ Assoc. Prof. Dr., Gümüşhane University, FEAS, Department of Political Science and Public Administration, kadircanerdogan@gumushane.edu.tr, 0000-0002-3476-8865

evaluated within the framework of the possibilities of governance, disaster governance can reveal an important synergy and coordination model for the issue of disaster and its struggle in Türkiye. As a matter of fact, with disaster governance, with the contributions of different social and economic actors at the local level, problems will be solved more decisively, quickly and with high quality. In this study, it is aimed to make suggestions for increasing the quality of the model/system within the framework of the risks and opportunities of disaster governance in Türkiye and the situation that emerges after that. The method of the study is literature review in the context of qualitative analysis.

Keywords: Disaster, Governance, Recommendations, Türkiye.

AFET RİSK YÖNETİMİ: KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

*Mustafa Doğan KARACOŞKUN*¹,

*Mehmet Ali YILDIRIM*²,

*Ali KESTANE*³

Tarih boyunca doğa olayları ve insan kaynaklı olarak ortaya çıkan afetler meydan gelmekte ve yaşam alanı içerisinde yerini ve önemini korumaktadır. Can kayıplarının yanında çevresel, sosyal, ekonomik ve toplumsal yapıya vermiş oldukları zararlardan dolayı dünyanın gündeminden hiçbir zaman düşmemiştir. Gerek doğal afetler yoluyla insan hayatı erozyona uğramış gerekse insan eli ile doğa tahrip edilmiştir. Dolayısı ile devlet otoritelerinde; kültürel, fiziksel, çevresel, sosyal, politik ve ekonomik yönleri ile bütünlük biçimde afetlerin yönetilmesi elzem bir politika olarak karşılanmaktadır. Genel olarak doğanın kendisinden kaynaklanan ya da insanların faaliyetlerine bağlı olarak ortaya çıkan, zarar verici ve tahrip edici fiziksel olaylar biçimde ifade edilen afet; planlama kararlarının üst sıralarına ilerlemektedir. Şöyle ki küresel ısınma ve iklim değişikliğine bağlı olarak sel, yangın, heyelan gibi doğa kaynaklı afetlerin görülme sıklığı artmıştır. Bununla birlikte yeryüzünün yapısında meydana gelen hareketler, sık sık deprem olmasını tetiklemiştir. Bahsedilen değişimler ve gelişmeler afetlerin meydana gelmesi ile birlikte etki alanının genişlemesine yol açmıştır. Sonucunda ise afet yönetimi ve politikalarında da yapısal dönüşüm başlamıştır. Afetlerden kaynaklanan zararların en aza indirilebilmesi, telafi

1 Prof. Dr. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, mkaracoskun@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7413-340X

2 Prof. Dr. Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, maliyildirim@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2396-1165

3 Doç. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İ.İ.B.F., İşletme Bölümü, alikestane@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7049-0354

edilmesi ve acil destek mekanizmalarının oluşturulmasına yönelik kriz yönetimi yerini risk yönetimine bırakmıştır. Risk yönetiminin günümüzde yöne çıkmasının altında ise karşı karşıya kalınan zararların sosyal ve ekonomik maliyetinin, önleme maliyetlerinden daha yüksek olması yatmaktadır. Ayrıca meydana gelen afetlerin çeşitlenerek artması ve küresel düzeyde görülmesi risk algısının değişmesini de beraberinde getirmektedir. Risk kavramı ile birlikte risk yönetimi süreci afet politikalarının ilk adımı olarak kabul edilmektedir. Uluslararası düzenlemeler paralelinde Türkiye’de afet ve acil durum müdahale çalışmalarında yeniden yapılandırma sürecine başlanmıştır.

Risk esaslı afet yönetimi; afet öncesinde, sırasında ve sonrasında izlenecek olan planlama süreçlerini dikkate almaktadır. İlgili süreçler; i) önleme ve zarar azaltma, ii) hazırlık, iii) ilk yardım ve kurtarma, iv) iyileştirme ve yeniden inşa etme biçiminde sıralanabilmektedir. Bu çalışmada bahsedilen süreçler dikkate alınarak yakın tarihte (06.02.2023) Türkiye’de Kahramanmaraş merkezli depremlerde meydana gelen zararlar neticesinde Kilis 7 Aralık Üniversitesi’nde izlenen afet yönetimi uygulamalarının açıklanması ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. İlgili uygulamaların değerlendirilmesinde risk yönetimi süreçleri dikkate alınarak nitel ve nicel analiz yöntemleri benimsenmiştir. Çalışmanın sonucunda Kilis 7 Aralık Üniversitesi’nde elde edilen bulgulardan hareketle gelecekte benzer zararlar ile karşılaşmamasına yönelik öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Risk Yönetimi, Afet, Afet Politikası, Afet Risk Yönetimi

DISASTER RISK MANAGEMENT: THE CASE OF KİLİS 7 ARALIK UNIVERSITY

Mustafa Doğan KARACOŞKUN¹,

Mehmet Ali YILDIRIM²,

Ali KESTANE³

Throughout history, natural events and human-induced disasters have occurred and maintain their place and importance in the living space. In addition to the loss of life, they have never fallen from the world's agenda due to the damage they have caused to the environmental, social, economic and social structure. Both human life has been eroded by natural disasters and nature has been destroyed by human hands. Therefore, in state authorities; The management of disasters in an integrated manner with their cultural, physical, environmental, social, political and economic aspects is considered as an essential policy. Disaster, which is generally expressed as damaging and destructive physical events arising from nature itself or arising from the activities of people; advances to the upper ranks of planning decisions. Namely, the incidence of natural disasters such as floods, fires and landslides has increased due to global warming and climate change. However, movements in the structure of the earth have triggered frequent earthquakes. The mentioned changes and developments have led to the expansion of the area of influence with the occurrence of disasters. As a result, structural transformation has started in disaster management and policies. Crisis management for minimizing and compensating the damages caused by disasters and establishing emergency support mechanisms has been replaced by risk

1 Prof. Dr. Kilis 7 Aralık University, Faculty of Theology, Department of Philosophy and Religious Studies mkaracoskun@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7413-340X

2 Prof. Dr. Kilis 7 Aralık University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of History, maliyildirim@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2396-1165

3 Doç. Dr., Kilis 7 Aralık University, F.E.A.S., Department of Business and Administration, alikestane@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7049-0354

management. The reason why risk management is taking the lead today is that the social and economic costs of the losses faced are higher than the costs of prevention. In addition, the diversification of disasters and their occurrence at the global level bring about a change in risk perception. Together with the concept of risk, the risk management process is accepted as the first step of disaster policies. In parallel with international regulations, the restructuring process has been started in disaster and emergency response studies in Turkey.

Risk-based disaster management; It takes into account the planning processes to be followed before, during and after the disaster. Related processes; i) prevention and mitigation, ii) preparedness, iii) first aid and rescue, iv) recovery and reconstruction. Considering the processes mentioned in this study, it is aimed to explain and evaluate the disaster management practices followed at Kilis 7 Aralık University as a result of the damages that occurred in the recent (06.02.2023) earthquakes in Kahramanmaraş in Turkey. In the evaluation of the relevant applications, qualitative and quantitative analysis methods were adopted, taking into account the risk management processes. As a result of the study, based on the findings obtained at Kilis 7 Aralık University, suggestions were made to avoid similar damages in the future.

Keywords: Risk Management, Disaster, Disaster Policy, Disaster Risk Management

DEPREMZEDE ÇOCUK VE GENÇLERDE YILMAZLIĞIN GELİŞTİRİLMESİ

Metin Gani TAPAN'

Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş (Pazarcık ve Elbistan) depremleri 11 ilde çok ciddi yıkıcı etkilere neden olmuştur. Deprem sonuçları göz önüne alındığında Cumhuriyet tarihinin en büyük afetleri olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla bu ölçüde büyük bir depremin ekonomik ve sosyal açıdan ciddi sonuçlarının olduğu değerlendirilmektedir. Türkiye genelindeki çocuk (0-17 yaş) nüfusunun yüzde 21,3’ü (4.805.937 çocuk), genç (18- 29 yaş) nüfusunun yüzde 16,7’si (2,6 milyon genç), ayrıca bölgedeki Suriyeli nüfusun (1.738.035) yaklaşık yüzde 46’sını oluşturan 0-17 yaş aralığındaki çocuk ve gençlerin depremden etkilenen 11 ilde yaşadığı bildirilmektedir (SBB, 2023). Bölgede yaşayan çocuk/gençler, genel nüfus içerisindeki aynı yaş grubu nüfusun önemli bir oranına karşılık gelmektedir. Bu durum deprezde çocuk/ gençlerin, deprem sonrası psikososyal durumları başta olmak üzere psikososyal müdahaleler ve yılmazlığın geliştirilmesine yönelik araştırmaların önemli olduğunu göstermektedir. En genel tanımı ile yılmazlık, zorlu yaşam olayları ile mücadele etme ve sağlıklı biçimde başa çıkma süreçleri biçiminde açıklanabilecek bir kavramdır. Özellikle de en son yaşadığımız Kahramanmaraş depremleri sonrası çocuk/gençlerin sağlıklı başa çıkma becerileri edinmelerine yönelik müdahalelerin incelenmesinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Deprem çocuklar ve gençlerin travmatize olmalarına aynı zamanda onların psikososyal sorunlar yaşamalarına neden olabilecek bir tür felakettir. Psikolojik açıdan değerlendirildiğinde özellikle de savunmasız gruplar arasında gösterilen çocuk ve

gençlerin depremden derin biçimde etkilendikleri düşünülmektedir. Öte yandan her bireyin böylesine büyük bir afet karşısında verdiği tepkiler farklılaşmaktadır. Yaş, cinsiyet ve psikososyal özellikler afetin etkilerinin farklılaşmasına neden olduğu düşünülen değişkenlerdir. Genel olarak depremin çocuk/ergenlerde: depresyon, post travmatik stres bozukluğu, kaygı bozuklukları, ayrılma anksiyetesi, okuldan kaçma, psikosomatik sorunlar ve alt ıslatma gibi sorunlara neden olduğu yönünde araştırmalar bulunmaktadır. Öte yandan yılmazlığı geliştirici koruyucu/önleyici faktörler: güvenli bağlanma ilişkisi, bilişsel becerilerin geliştirilmesi ve öz-düzenleme çalışmaları, öz yeterliliğin gelişimi, kişilik gelişimi, kültürleşme becerileri, umut aşılama ve okul/çocuk yetiştirme kurumlarının yılmazlığın gelişimine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda derleme niteliğinde yapılan çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde depremin çocuk/ gençler üzerindeki psikolojik ve sosyal etkileri, ikinci bölümde yılmazlığı geliştirdiği düşünülen koruyucu ve destekleyici faktörler son bölümde ise sosyal hizmet müdahaleleri hakkında bilgiler verilmiştir. Böylelikle çalışmanın, okuyucular ve araştırmacılara kaynaklık etmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Depremin etkileri, Savunmasız çocuk ve gençler, Yılmazlığın geliştirilmesi

IMPROVING RESILIENCE IN EARTHQUAKE SURVIVOR CHILDREN AND YOUTH

Metin Gani TAPAN¹

The Kahramanmaraş (Pazarcık and Elbistan) earthquakes that took place on February 6, 2023 in Turkey caused very serious devastating effects in 11 provinces. Considering the earthquake results, they are considered as the biggest disasters in the history of the Republic. Therefore, it is considered that an earthquake of this magnitude has serious economic and social consequences. Children/young people living in the region correspond to a significant proportion of the same age group population in the general population. This shows that researches on psychosocial interventions and development of resilience are important, especially the post-earthquake psychosocial status of children/young people affected by the earthquake. With its most general definition, resilience is a concept that can be explained in the form of coping with difficult life events and coping in a healthy way. It is understood that it is necessary to examine interventions for children/young people to acquire healthy coping skills, especially after the last Kahramanmaraş earthquakes we experienced.

Earthquake is a kind of disaster that can traumatize children and young people and also cause them to experience psychosocial problems. When evaluated from a psychological point of view, it is thought that especially children and youth, who are among the vulnerable groups, are deeply affected by the earthquake. On the other hand, the reactions of each individual in the face of such a

¹ Assist. Prof. Dr, Kilis 7 Aralık Üniversitesi University FHSC Dept. of Psychology, metinganii@gmail.com, 0000-0002-3595-140X

great disaster differ. Age, gender and psychosocial characteristics are the variables that are thought to cause the differentiation of the effects of the disaster. In general, there are studies that the earthquake causes problems such as depression, post-traumatic stress disorder, anxiety disorders, separation anxiety, truancy from school, psychosomatic problems and bedwetting in children/adolescents. On the other hand, protective/preventive factors that improve resilience: secure attachment relationship, development of cognitive skills and self-regulation studies, development of self-efficacy, personality development, acculturation skills, hope instillation and school/child rearing institutions are thought to contribute to the development of resilience. In this direction, the study, which is a compilation, consists of three parts. In the first part, information about the psychological and social effects of the earthquake on children/adolescents, the protective and supportive factors that are thought to improve resilience in the second part, and the social work interventions in the last part are given. Hereby, it is aimed that the study will be a source for readers and researchers.

Keywords: The effects of the earthquake, Vulnerable children and youth, Improving of resilience.

DEPREM VE MÜLTECİLERİN İKİNCİL YERİNDEN EDİLMESİ: KONUKSEVERLİK PARADOKSU

Haydar KARAMAN¹

Kahramanmaraş ve Hatay'da gerçekleşen 6 Şubat 2023 tarihli depremler, Jacques Derrida'nın "hospitality (konuksevermezlik)" teorisi bağlamında ele alındığında, mülteci entegrasyonu politikasına potansiyel etkileri olan önemli "artçı şoklar" olarak görülebilir. Zira etkilenen iller, Türkiye'de geçici koruma altındakilere (Suriye Arap Cumhuriyeti vatandaşlarına) ev sahipliği yapan başlıca bölgelerdir. Bu depremler Türkiye'nin batı bölgelerine doğru büyük bir iç göç dalgasını tetiklemiş, bu da hem vatandaşları hem de geçici koruma altındakileri etkileyen bir sosyal dönüşümü, başta yeni varış illerinde olmak üzere tüm Türkiye'de beraberinde getirecektir. Deprem sonrasında ortaya çıkan iç göç, Türkiye'nin batı bölgelerindeki başta yerel işgücü piyasasının yapısını ve toplumsal dengiyi geçici koruma altındaki potansiyel kayıt dışı çalışanların entegrasyonu ile dönüştürecek bir faktör olarak dikkate alınmalıdır.

Bu nedenle, depremler sonrasında acil durum ve insani müdahale aşamalarının ardından, uluslararası hukuk bağlamında geçici koruma altındaki mültecilerin ikincil yerinden edilme durumunu ele alarak entegrasyon politikalarının yeniden gözden geçirilmesi önem kazanmaktadır. Derrida'nın "konuksevermezlik" teorisi, mülteci entegrasyonunun karmaşık ve çok boyutlu doğasını anlamada değerli bir kavramsal çerçeve sunmaktadır, özellikle deprem sonrası entegrasyon sürecini eleştirel bir teorik perspektiften incelemek açısından büyük öneme sahiptir. Zira Derrida'nın teorisi, entegrasyonun sadece yasalar ve politikalar düzeyinde gerçekleşmediğini, aynı zamanda

¹ Dr. Öğretim Üyesi Haydar KARAMAN, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü. ORC-ID: E-Posta: haydar.karaman@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7039-0014.

kültürel, sosyal ve psikolojik düzeylerde de ele alınması gerektiğini vurgular. Bu bağlamda, deprem sonrası entegrasyon sürecinde, mültecilerin ve ev sahibi toplumun arasındaki ilişkilerin incelenmesi ve anlaşılması önemlidir. Türkiye'nin batı bölgelerinde misafirlik eyleminin yansımaları ve ortaya çıkan paradoksal durumlar, misafir ve ev sahibi arasındaki sınırlama, kontrol ve belirli kurallara uyumu gerektiren bir misafirlik eylemi bağlamında incelenecektir. Bu çalışma, geçici koruma altındakilerin ikincil yerinden edilmesi sorununu anlamak ve daha etkili entegrasyon politikaları geliştirmek için önemli bir alan sağlayacaktır. Çalışma uluslararası hukuk, göç ve entegrasyon politikalarına referans vererek deprem sonrası ortaya çıkan yeni durumu inceleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Entegrasyon, Göç, Geçici Koruma, Konuksevermezlik

EARTHQUAKE AND THE SECONDARY DISPLACEMENT OF REFUGEES: THE PARADOX OF HOSPITALITY

Haydar KARAMAN¹

The earthquakes in Kahramanmaraş and Hatay on 6 February 2023 can be seen as important "aftershocks" with potential implications for refugee integration policy, in the context of Jacques Derrida's theory of "hospitality". This is because the affected provinces are the main regions in Turkey hosting those under temporary protection (citizens of the Syrian Arab Republic). These earthquakes triggered a large wave of internal migration towards the western regions of Turkey, which will bring about a social transformation affecting both citizens and those under temporary protection across Turkey, particularly in the new destination provinces. Internal migration in the aftermath of the earthquake should be taken into account as a factor that will transform the structure of the local labour market and the social balance, especially in the western regions of Turkey, through the integration of potential informal workers under temporary protection.

Therefore, after the emergency and humanitarian response phases in the aftermath of the earthquakes, it is important to reconsider integration policies by addressing the secondary displacement of refugees under temporary protection in the context of international law. Derrida's theory of "hospitality" provides a valuable conceptual framework for understanding the complex and multidimensional nature of refugee integration, and is particularly important for analysing the post-earthquake integration process from a critical theoretical perspective. Derrida's theory emphasises that integration does not only take

¹ Assistant Professor Haydar KARAMAN, Kilis 7 Aralık University, the Department of Political Science and Public Administration, ORC-ID: E-Posta: haydar.karaman@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7039-0014.

place at the level of laws and policies, but also needs to be addressed at cultural, social and psychological levels. In this context, it is important to analyse and understand the relations between refugees and the host community in the post-earthquake integration process. The reflections of the act of hospitality in the western regions of Turkey and the paradoxical situations that arise will be analysed in the context of an act of hospitality that requires limitation, control and compliance with certain rules between guest and host. This study will provide an important space to understand the problem of secondary displacement of those under temporary protection and to develop more effective integration policies. The study will analyse the new situation that emerged after the earthquake with reference to international law, migration and integration policies.

Keywords: Earthquake, Integration, Migration, Temporary Protection, hospitality

NEBEVÎ SÜNNETTE NEDENLERİ VE SONUÇLARI AÇISINDAN DEPREM ÂFETİ

Abdulvehhab GÖZÜN¹

Dünyada insanların başlarına gelebilen musibetler bireysel ve toplumsal olmak üzere iki türlüdür. Doğal âfetler genelde ikincisi içerisinde yer almaktadır. Bunlardan biri de hiç kuşkusuz depremlerdir. Her sıkıntı ve âfet gibi zelzelelerin meydana gelmesinin islâmî açıdan hem mâddî hem de manevî birtakım sebepleri ve neticeleri bulunmaktadır. Nitekim dinin temel iki kaynağı olan Kur'ân ve Sünnet'e bakıldığında bu ikili taksimi çıkarsamak mümkündür.

Bu durumdan yola çıkarak musibetleri ve doğal afetleri de iki kısma ayırmak imkân dahilindedir. Birincisi, Allah'ın (c.c.) evrene yerleştirdiği fizik kurallarının işlevi dolayısıyla sebep-sonuç bağlamında ortaya çıkanlarıdır. Burada insanların maddî olarak bir dahli söz konusu olmadığı için üzerlerine düşen gerekli tedbirleri aldıklarında bu tür musibetler manevî yönden onlar için ancak bir imtihan vesilesi olmaktadır. İstenilen sabrı gösterdiklerinde bu sınavı kazanmış olurlar ve âhirette karşılığını alırlar. Mezkûr tedbirleri yerine getirmediklerinde ise bunun hesabını vermek durumunda kalırlar.

İkincisi de, insanların yapıp ettikleri nedeniyle meydana gelen musibet ve âfetlerdir. Böylesi belaların ortaya çıkmasına neden olan hataları da kendi içerisinde yine maddî ve manevî olarak iki kısma ayırmak mümkündür. Kur'ân'da sünnetullah diye tabir edilen ve asla değişmediği/değişmeyeceği açıkça dile getirilen ilahî kanunlar gereği tabiat yasalarının fiziksel olarak ihlalinden kaynaklanan âfetler olduğu gibi isyanların yol açtığı felaketler de bulunmaktadır.

Bu bildiride Kur'an'ın yanı sıra özellikle Sünnet'in taşıyıcısı olan hadisler ışığında depremlerin nedenleri ve sonuçları ele

¹ Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü, abdulvehhab.gozun@gumushane.edu.tr, 0000-0003-0333-4463.

alınıp incelenecektir. Ayrıca bu bağlamda deprem vb. âfetlerden korunabilmek yahut zararlarından mümkün olduğunca kaçınabilmek için takınılması gereken tutumlardan ve alınması gereken maddî-manevî tedbirlerden söz edilmesi amaçlanmaktadır.

Bu konuyla ilgili temel hadis kaynaklarında vârid olan hadisler tespit edilip analiz edilecektir. Bu hususta gerektiğinde hadis şerhlerine ve farklı âlimlerin yorumlarına başvurulacaktır. Sonuç olarak bu tebliğde bir nebze de olsa deprem kuşağında yer alan ülkemizde bu tür âfetlere karşı Kur'an ve Sünnet çerçevesinde alınması gereken önlemlerle öncesinde ve sonrasında yapılması gerekenlere işaret edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Deprem, Neden, Sonuç.

EARTHQUAKE DISASTER İN TERMS OF REASONS AND CONSEQUENCES İN THE PROPHETIC NARRATIONS/NABAWĪ SUNNAH

Abdulvehhab GÖZÜN¹

The calamities that can befall people in the world are two types as individual and social. Natural disasters have generally taken a place in the second type. One of them is undoubtedly earthquakes. The occurrence of earthquakes such as every distress and disaster has both material and spiritual causes and consequences in Islāmic terms. As a matter of fact, it is possible to infer this dual division when we look at the two main sources of religion, the Qur'ān and the Sunnah.

It is within possibility to divide calamities and natural disasters into two parts based on this situation. The first is the ones that arise in the context of cause and effect due to the function of the laws of physics that Almighty Allāh placed in the universe. Since people do not have any physical involvement here, such calamities can only be a test for them in terms of spiritual aspect when they take the necessary precautions. When they show the desired patience, they will pass this test and will be rewarded in the hereafter. If they do not fulfill the aforementioned measures, they have to give an account for it.

The second is the calamities and disasters that occur due to the actions of people. It is possible to divide them into two parts as material and spiritual. There are also disasters caused by rebellions, as there are disasters caused by the physical violation of the laws of nature in accordance with the divine laws, which are expressed as *Sunnatullāh* in the Qur'ān and which are clearly stated to never

¹ Associate Prof.Dr., Gumushane University Faculty of Theology, Department of Basic Islamic Sciences, abdulvehhab.gozun@gumushane.edu.tr, 0000-0003-0333-4463.

change/will never change.

In this paper, besides the Qur'ān, the causes and consequences of earthquakes will be discussed and examined in the light of ḥadīths, which are the carriers of the Sunnah. Additionally, in this context, it has aimed to talk about the attitudes and the material and spiritual measures that should be taken in order to be protected from disasters such as earthquake etc. or to avoid their damages as much as possible.

Ḥadīths which take a place in the main ḥadīth sources related to this subject will be determined and analyzed. In this regard, ḥadīth commentaries and interpretations of different scholars will be consulted when it is necessary. As a result, in this paper, it will be tried to point out the precautions to be taken towards such disasters as a modicum of contribution within the framework of the Qur'ān and the Sunnah and what should be done before and after in our country which takes a place in earthquake belt.

Keywords: Ḥadīth, Earthquake, Cause, Result.

OSMANLI ARŞİV BELGELERİNDE 1894 İSTANBUL DEPREMİ

Ayşenur KARADEMİR

Bu çalışmanın amacı; Osmanlı arşiv belgeleri üzerinden 10 Temmuz 1894 (hicri- 6 Muharrem 1312) İstanbul depremini değerlendirmektir. Tarihi boyunca uğruna mücadeleler verilmiş, Osmanlılar tarafından fethedilmesiyle bir çağın kapanmasına, diğerinin başlamasına neden olan İstanbul şehrinin dikkat çekici bir yönü Kuzey Anadolu fay hattının etki alanında olmasıdır. Bu nedenle tarihte çok sayıda depreme şahitlik etmiş, bunların bazıları şehri yerle, bir etmiştir. Yaşam alanları yanında güçlü tarihini simgeleyen eserleri ağır hasarlar almış, bazıları tamamen yıkılmış, yeniden onarılmıştır.

Osmanlılar döneminde fetihten sonra İstanbul'da yaşanan ilk deprem 1489 yılındadır. Bu dönem boyunca şehirde çok sayıda deprem görülse de *küçük kıyamet* ismiyle anılan 1509 depremi, 1690 ve 1894 depremleri şiddeti ve yıkıcılığıyla öne çıkanlarıdır. İstanbul'un en yıkıcı depremlerinden olan 1894 depremi Marmara Denizi'nde Yeşilköy semtinden 8 kilometre uzaklıkta olmuş, Fatih, Beşiktaş, Sultanahmet, Topkapı, Bakırköy gibi semtler ve daha bir çok yer zarar görmüştür. Dönemin kaynaklarında ölen ve yaralananların sayısı konusunda ihtilaflar olsa da 500 kadar kişinin öldüğü, bir o kadarının yaralandığı ileri sürülen görüşler arasındadır.

Bu çalışmada Osmanlı Arşivleri'nde kayıtlı sürece ait belgeler incelenecek, 1894 depreminin günlük hayattaki etkilerinin genel bir değerlendirmesi yapılacaktır. Kayıtlarda *hareket-i arz* şeklinde ifade edilen depreme ilişkin belgelerde evleri yıkılan ihtiyaç sahipleri, bu ihtiyaçlar doğrultusunda devlete yazılan arzuhaller, yapılan yardımlar (iane),

depremzedeler için kurulan barakalar gibi konulara ilişkin bilgi edinilebilir. Bunun yanında depreme ilişkin uydurma haberlerin yapıldığı, kimi zaman dönemin dış işleri bakanlığı olan hariciye nezaretinin bu konuda devreye girdiği, yapılan uydurma haberler sonucu toplumun korkuya kapıldığı, basın yasaklarının getirilmesi dikkat çeken konular arasındadır.

Anahtar kelimeler: 1894 Depremi, İstanbul, Osmanlı Arşivleri

1894 EARTHQUAKE IN THE OTTOMAN ARCHIVE DOCUMENTS

Ayşenur KARADEMİR

The purpose of this study is to evaluate the Istanbul earthquake of 10 July 1894 (Hijri 6 Muharrem 1312) through the Ottoman archive documents. Istanbul, located within the influence zone of North Anatolian fault line, therefore, it has witnessed numerous earthquakes throughout history. These earthquakes have had devastating effects on the city, causing damage to both its living spaces and the monuments symbolizing its rich history.

During the Ottoman period, Istanbul experienced several significant earthquakes. The first earthquake after the conquest occurred in 1489. However, the earthquakes of 1509, known as the “little apocalypse”, and those in 1690 and 1894 were particularly destructive. The 1894 earthquake, which took place 8 kilometers away from Yesilköy district in the Marmara Sea, had a profound impact on districts such as Fatih, Beşiktaş, Sultanahmet, Topkapı, Bakırköy, and many others. It is estimated that around 500 people lost their lives and a similar number were injured.

In this study, the Ottoman Archive documents relating to the 1894 earthquake will be examined to gain insight into the effects of daily life. Those documents can provide valuable information about the individuals whose homes were destroyed, the aid (iane) provided, and the establishments of temporary housing for the earthquake victims, among other topics. It is worth noting that during this period, fabricated news about the earthquake circulated, causing fear and the prompting intervention of the Ministry Foreign Affairs.

Key words : 1894 Earthquake, İstanbul, Ottoman Archives

DEPREM SONRASINDA MEYDANA GELEN BAZI DURUMLARIN İNSAN ONURU BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Şaziye Gül KOKULU¹

Allah Teâla insanı onur sahibi bir varlık olarak yaratmıştır. Onurlu olmak ve bu onura layık bir yaşam sürmek insan fitratının bir gereğidir. Vaz' edilen hükümler de bu onuru korumaya, zedelenmesini engellemeye yöneliktir. Cenazelerin omuz üzerinde taşınması, bir bütün olarak insan bedeninin veya saç, organ gibi herhangi bir parçasının satım akdine konu olmaması, Ebu Hanife'nin sefâheti hacr sebebi kabul etmemesi, İslam ceza hukukunda işkencenin yasaklanması, içki ve zinanın haram kılınması gibi hükümler insan onurunu koruma amacı gütmektedir.

İnsan onuruna duyulan saygı insanın ölümüyle son bulmaz, aksine öldükten sonra da devam eder. Fıkıh kitaplarındaki cenâiz bahislerinde insanın öldükten sonra da onurlu olduğu ve bu onurun zedelenmemesi önemle vurgulanır. Cenazelerin tekfin ve defin işlemleri; insan bedeninin saygın olduğu hususu unutulmadan, Hz. Peygamber (sav)'in uygulamaları ve fukahânın hükümleri ışığında gerçekleştirilmelidir.

Ülkemizde 06.02.2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli olan ve on bir ilin etkilendiği iki büyük deprem sonrasında bölge halkından hayatta kalanlar, enkaz altında kalarak kurtarılmayı bekleyenler ve hayatını kaybedenler olmuştur. Hayatta kalan insanlar evlerinden dışarı çıkmış olup örtünme, barınma, yeme-içme gibi temel ihtiyaçlarını karşılama noktasında güçlük çekmiştir. Bu ihtiyaçların karşılanması için ülkenin dört bir yanından yardım tırları deprem bölgesine gönderilmiş ve çadırlar kurulmuştur. Enkaz altında çok fazla

¹ Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Hukuku Anabilim Dalı, saziyegul.kokulu@kilis.edu.tr, orcid.org: 0000-0003-0289-627X

insanın olması ise arama-kurtarma çalışmalarının süresinin uzamasına sebep olmuş ve bu durum hayatını kaybedenlerin defin işlemlerini geciktirmiştir. Cenazelerin kimliklerinin tespiti ve bir anda çok miktarda kefen tedarik etme noktasında güçlük çekilmiştir.

Deprem sonrasında yaşanan olumsuz şartlar fikhî hükümlere de tesir etmiştir. İnsan onuru, her durumda gözetilmesi gereken bir husus olsa da karşılaşılan olağanüstü haller ve hâsıl olan zaruret, kolaylaştırma ilkesi doğrultusunda hüküm verilmesini gerekli kılmıştır. Bu bağlamda Din İşleri Yüksek Kurulu kefen bulunamaması durumunda cenazelerin ceset torbalarıyla gömülmesi, toplu mezarlara cenazelerin defnedilmesi, su bulunmaması durumunda cenazelere teyemmüm ile abdest aldırılması gibi fetvalar yayınlamıştır. Bildirimizde de deprem sonucunda meydana gelen bu durumlar ve verilen fetvalar insan onuru bağlamında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, İnsan Onuru, Deprem, Zaruret, Cenâze.

EVALUATION OF SOME SITUATIONS THAT OCCURRED AFTER THE EARTHQUAKE IN THE CONTEXT OF HUMAN DIGNITY

Şaziye Gül KOKULU¹

Allah has created man as a being of honor. Being honorable and living a life worthy of this honor is a necessity of human nature. The provisions are intended to protect this dignity and prevent it from being damaged. Provisions such as carrying funerals on the shoulders, the human body as a whole or any part of it, such as hair or organs, not being subject to a contract of sale, Abu Hanifa not accepting debauchery as a reason for hajr, the prohibition of torture in Islamic criminal law, and the prohibition of alcohol and adultery are all aimed at protecting human dignity.

Respect for human dignity does not end with the death of a person, but rather continues after death. In jurisprudence books, it is emphasized that human beings have dignity even after death and that this dignity should not be damaged. The shrouding and burial procedures of funerals should be carried out in the light of the practices of the Prophet (sas) and the provisions of the faqihs, without forgetting the dignity of the human body.

After two major earthquakes in our country on 06.02.2023, centered in Kahramanmaraş and affecting eleven provinces, there were survivors from the people of the region, those who were trapped under the rubble waiting for rescue and those who lost their lives. The survivors came out of their homes and had difficulties in meeting their basic needs such as covering, shelter, food and drink. To meet these needs, aid trucks were sent to the earthquake zone from all over the country and tents were set up. The large number of people under the rubble prolonged the search and rescue operations and delayed the burial of the victims. There

¹ Res. Assist., Kilis 7 Aralık University, Faculty of Theology, Department of Islamic Law, saziyegul.kokulu@kilis.edu.tr, orcid.org: 0000-0003-0289-627X

were difficulties in identifying the bodies of the deceased and supplying a large amount of shrouds at once.

The unfavorable conditions in the aftermath of the earthquake also affected jurisprudential rulings. Although human dignity is a matter that must be respected in every situation, the extraordinary circumstances and the necessity that arose necessitated ruling in line with the principle of facilitation. In this context, the Supreme Council of Religious Affairs has issued fatwas such as burying the bodies with body bags in the event that shrouds are not available, burying the bodies in mass graves, and performing ablution with tayammum in the absence of water. In our paper, these situations that occurred as a result of the earthquake and the fatwas issued will be discussed in the context of human dignity.

Keywords: Islamic Law, Human Dignity, Earthquake, Necessity, Funeral.

AFETZEDE TİPLEMESİ ÜZERİNE SOSYOLOJİK BİR İNCELEME

Samet ÜNLÜ¹

Afet kavramı genel bir anlatıyla fiziki ve sosyal kayıplara neden olan, insan eylemlerini ve toplumsal yaşamı sekteye uğratarak insan toplulukları üzerinde etkili olan doğal ve toplumsal olaylar olarak şeklinde ifade edilmektedir. Afetler etkili oldukları toplumlarda büyük dönüşümlere sebebiyet vermektedirler. Bu dönüşümler, yalnızca insanların yaşadıkları fiziksel organizasyonların afetler nedeniyle aldığı zararlarda değil, aynı zamanda afetlerin neden olduğu farklı insanlık durumlarında da kendisini göstermektedir. Afetlerle birlikte ortaya çıkan insanlık durumları temelde iki biçimde kendisini görünür kılmaktadır. İlk olarak afetlerin meydana getirdiği mağduriyetin taşıyıcısı konumunda olan afetzedeler, ikinci olarak ise afetzedelerin yaşamış oldukları korku, kriz ve mağduriyet hallerine tanıklık eden toplumsal yapının diğer aktörleri. Afetzedelerin hikâyesi afetin hemen ardından başlamaktadır. Her afetzedenin portresi farklı duygu durumlarıyla ortaya çıkarken, tüm afetzedelerin bulunduğu ortak paydanın adı kayıptır. Kayıplar en temelde can ve mal kaybı olarak iki biçimle adlandırılıyor olsa da, afetzedeler için afetlerin yol açtığı yıkım daha derinliklidir. Afetzedelerin penceresinden afetten önce ve afetten sonra olarak görünen toplumsal panorama afetzedelerin yaşam öyküsünün odağında yer almaktadır. Bu odak çoğunlukla korku, kriz ve mağduriyet üçlemesiyle biçimlenmektedir. Bu çalışmada afetlerin meydana getirmiş olduğu insanlık durumu olan afetzede olgusunun bir toplumsal tiplene olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu sebeple afetzede olmanın yarattığı toplumsal izdüşümler ışığında korku, kriz ve mağduriyet halleri afetzede tiplenesinin ortak bileşenleri olarak ele alınmaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Şarkışla Âşık Veysel Meslek Yüksekokulu Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü, samettunlu@gmail.com.tr, 0000-0001-9493-6173.

Söz konusu eylemler 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye’de yaşanmış olan ve 11 ilimizi etkileyen Kahramanmaraş merkezli iki depremde çeşitli kayıplar yaşayan afetzedelerin ulusal medyada yer alan görüşlerinden ve afete ilişkin toplumsal deneyimlerinden yararlanılarak gerçekleştirilmekte ve bu bağlamda afetzede tiplmesine ilişkin sosyolojik bir değerlendirmede bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afetzede, Korku, Kriz, Mağduriyet.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON DISASTER SURVIVOR TYPOLOGY

Samet ÜNLÜ¹

The concept of disaster is generally defined as natural and social events that cause physical and social losses, interrupt human actions and social life and have an impact on human communities. Disasters cause major transformations in the societies they affect. These transformations manifest themselves not only in the damages caused by disasters to the physical organizations where people live, but also in the different human conditions caused by disasters. Humanitarian situations that emerge with disasters basically manifest themselves in two ways. Firstly, disaster victims who are the bearers of the victimization caused by disasters, and secondly, other actors of the social structure who witness the fear, crisis and victimization experienced by disaster victims. The story of the disaster victims begins immediately after the disaster. While the portrait of each disaster victim emerges with different emotional states, the common denominator that all disaster victims have in common is loss. Although losses are basically characterized by loss of life and loss of property, for disaster victims the devastation caused by disasters is more profound. The social panorama that is seen before and after the disaster from the perspective of the disaster victims is at the focus of the life story of the disaster victims. This focus is often shaped by the trinity of fear, crisis and victimization. In this study, it is aimed to examine the phenomenon of disaster survivor, which is the human condition caused by disasters, as a social typification. For this reason, in the light of the social projections created by being a disaster victim, fear, crisis and victimization are considered as common components of the disaster victim typology. These actions are

¹Assistant Prof. Sivas Cumhuriyet University Şarkışla Âşık Veysel Vocational School Department of Marketing and Advertising, samettunlu@gmail.com, 0000-0001-9493-6173.

carried out by making use of the opinions of the disaster victims who suffered various losses in the two Kahramanmaraş-based earthquakes that took place in Turkey on February 6, 2023 and affected 11 provinces, and their social experiences related to the disaster, and in this context, a sociological evaluation is made regarding the disaster victim typology.

Keywords: Disaster, Disaster survivor, Fear, Crisis, Victimization.

DEPREM VE AHLAKİ SORUMLULUK BOYUTU

Özkan KERİMOĞLU

Türkiye, jeolojik özellikleri, topoğrafik yapısı ve iklimsel karakteri nedeniyle önemli doğal afetler arasında yer alan deprem ile yüzleşen ülkeler arasında yer almaktadır. Can ve mal kaybına neden olan deprem, her zaman insanlığın gündeminde var olmuştur. Ne zaman ve hangi şiddette gerçekleşeceği bilinemeyen deprem felaketi ekonomik olarak zayıf, teknolojik olarak gelişmesini tamamlayamamış toplumlarda daha büyük ve kalıcı etkiler bırakmaktadır. Yeryüzünün en aktif fay zonları içerisinde yer alan ve her zaman büyük deprem tehlikesi ve riski taşıyan ülke olarak toplumsal farkındalığımız, depreme karşı reflekslerimiz ve hazırlık durumumuz ne boyuttadır? Gibi sorulara verilecek cevapların mahiyeti, bizim bu felaketten etkilenme oranımızla doğru orantılıdır. Bu çalışmamızın amacı önemli can ve mal kaybıyla birlikte pazar kaybı, üretim kaybı, işsizlik kaybı gibi olumsuz sonuçların oluşmasına da sebep olan deprem felaketinin meydana gelmesinde ve sonrasında yaşananlarla ilgili olarak toplumsal ahlaki sorumluluk boyutunu değerlendirmektir. Bütün felsefelerde ve dinlerde de görüldüğü üzere ahlak, bireysel ve toplumsal yaşamın temelidir. Ahlak ve erdem in içselleştirilerek meleke haline getirilip kemal noktasına taşındığı toplumlarda depremin yıkıcı ve olumsuz etkilerinde bir azalmaya sebep olma durumu söz konusu mudur? Ya da ahlaki değerlerin öneminin kaybettiği, tutum ve davranışlara yansımadağı toplumlarda depremin olumsuzluklarının artma sebebi midir? Etki-tepki zincirinin ve yaşadığımız şeylerin kendi davranışlarımızın sonucu olduğu anlayışının deprem felaketindeki konumu nedir? İnsan yaşamını

tehdit eden ve sonuçları itibariyle de birtakım ciddi problemlerin ortaya çıkmasına da vesile olan depremlerle ilgili yapılması gerekenleri üç ana bölüm olarak değerlendirebiliriz. Deprem öncesi, deprem anı ve deprem sonrasıdır. İşte bu üç ana aşamada bize düşen ahlaki sorumluluklarımız nelerdir? Sorusuna cevap arayacağız.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Ahlak, Sorumluluk.

THE EARTHQUAKE AND ITS DIMENSION OF MORAL RESPONSIBILITY

Özkan KERİMOĞLU¹

Turkey is among the countries facing earthquakes, which are among the important natural disasters due to their geological features, topographical structure and climatic character. As a country located in the most active fault zones of the earth and always bearing the danger and risk of a major earthquake, what is the extent of our social awareness, reflexes and preparedness for an earthquake? The aim of this study is to evaluate the dimension of social moral responsibility in relation to the occurrence and aftermath of the earthquake disaster, which causes the formation of negative consequences such as market loss, production loss, unemployment loss along with significant loss of life and property. Is there a situation in which morality and virtue are internalized, transformed into angels and moved to the point of perfection, causing a decrease in the destructive and negative effects of the earthquake? Or is it the reason why the negativity of the earthquake increases in societies where the importance of moral values has lost and is not reflected in attitudes and behaviors? What is the position of the impact-reaction chain and the understanding that the things we experience are the result of our own behavior in the earthquake disaster? We can evaluate what needs to be done about earthquakes, which threaten human life and cause some serious problems to arise as a result, as three main sections. It is before the earthquake, the moment of the earthquake and after the earthquake. What are our moral responsibilities in these three main stages? We will look for an answer to this questions.

¹ Asst. Prof., Gumushane University, Faculty of Theology, Department of Islamic Philosophy, e-mail: ozkan.kerimoglu@gumushane.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4354-7749>

TİTREYEN YERLER: İKONOĞRAFİK VE İKONOLOJİK ANLAM BAKIMINDAN JEAN-PIERRE SAINT'İN LE TREMBLEMENT DE TERRE (DEPREM) TASVİRİ

Akın TERCANLI¹

Avrupa toplumlarında Rönesans düşüncesinde başlayan “insan her şeyin ölçüsüdür” ilkesi, sadece felsefi zeminde ve toplum yaşantısında değil insana ait her türlü duygu ve düşüncesinin ifadesi olan sanat alanında da varlığını göstermiştir. İdeal güzellik anlayışına bağlı kalınan temel bir çizginin varlığıyla Rönesans sanatında profan temaların resim sanatına dâhil olması hareketli anın anlatımını yörüngesine oturtan Barok’a kadar devam etmiştir. Bu durum din ve sanatın bir diğer ifade ile dinin emrine verilen sanatın algısında, köklü değişimlerin yaşanacağı bir anlayışın da itici gücü olmuştur. Barok üslubun kendine has stil özellikleri ekseninde yarattığı ihtişam, Kilise’nin zayıflayan kurumsal yapısı ile temel doktrinlerine hizmet eden bir anlayışla beraber yürümüştür. Tüm bu değişimler yaşanırken, klasikleşen temalar da din dışında özellikle görsel sanatlardaki yerini bulmaya başlamıştır. Duygu-durum ifadelerinin tasvir sanatlarındaki hâkimiyeti Neoklasik sanat akımında özümseyen Antikite’nin izinde yeni bir ivme kazanmıştır. Genel anlamda, Barok ve Rokoko dönemine bir tepki olarak kabul edilen Neoklasik akımda, güçlü bir şekilde vurgulanan ışık-gölge birlikteliği, renkler ve Rönesans dönemindeki çizgisel hatlar yeniden canlandırılmak istenmiştir. Neoklasik akımın tekrar canlandırmak istediği Antikite etkisini kırmayı amaçlayan Romantik görüşün savunucuları, insanın her türlü sınırlardan ve

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü, e posta: akintercanli@kilis.edu.tr. Orcid: 0000-0002-8736-0126.

KUZEY ANADOLU FAY HATTININ ANTİK YERLEŞİMLERE ETKİSİ: SATALA ÖRNEĞİ

Mehmet Yunus AKTÜRK¹

Tarihi ve tarih öncesi dönemlerde insanoğlu, pek çok kez doğal afetlere maruz kalmıştır. Bu doğal afetler içerisinde en korkutucu olanları şüphesiz depremler olmuştur. Depremler kabaca, fayların belli bir süre içerisinde sürtünmeye dayalı enerji birikimlerinin aniden ortaya çıkması ve bu enerjinin belli bir güçte titreşim üreterek yeryüzünü sarsması olayıdır diyebiliriz. Bu çalışmanın amacı Eskiçağ'da insanların depremler hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğu ve de önlem konusunda ne yaptıklarıdır. Anadolu coğrafyası karasal olarak iki önemli fay hattını (KAF ve DAF) bünyesinde barındırdığı gibi Akdeniz içerisinde Girit ve Kıbrıs Adaları altından geçen Helen, Pliny ve Strabo faylarına da çok yakındır. Bu faylar tarihsel dönemlerde pek çok kez antik yerleşimlerin zarar görmesine neden olmuş, şehirlerin tekrardan onarılması gerekliliğini doğurmuştur. Şüphesiz antik yazarlardan Strabon ve Plinius'un da aktardığı gibi bunun en dikkat çekici örneği Girit Uygarlığının deprem neticesinde pek çok kez zarar görmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla fayların karakteristiği gereği üretebilecekleri maksimum deprem değerleri, ilgili faylara yakın olan antik yerleşimlerin ne türde zarar görmüş olabilecekleri hakkında da ipuçları verebilmektedir. Anadolu coğrafyasında bulunan ve depremlerden en fazla zarar gören antik yerleşmeler Antalya ve Muğla kıyılarında bulunmaktadır. Ancak Girit'in güneyinden geçen Helen Yayının 8.0 ve hatta 9.0'a varabilecek depremleri iki bin yılda bir üretmesi, insanların tekrardan buralarda yerleşimler oluşturmasında etkili olmuştur. Her ne kadar Akdeniz'in rutin çalışma mekanizması 6.5 ve 7.5 arası büyüklüklerde depremleri

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, m.yunusakrep@gumushane.edu.tr, 0000-0003-3977-6300.

BÜYÜK YIKIM-YÜZYILIN DEPREMİNDE TÜRKİYE: SAĞLIK SEKTÖRÜ PERSPEKTİFİ

Nilgün ULUTAŞDEMİR¹,

Nurşen KULAKAÇ²

Dünyada ve Türkiye’de afet ve acil durumlar önemli bir halk sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Önemli bir afet ve acil durum olan depremler, nerede ve hangi büyüklükte olacağını tam olarak bilinmeyen, etkilenen insanların yaşamlarını olumsuz etkileyebilen doğal afetlerdir. Yer kabuğunda fay düzlemi boyunca kırılmaya bağlı ani yer değiştirme sonucu oluşan dalgaların geçtikleri ortamı ve yer yüzeyini sarsma olayı deprem olarak tanımlanmaktadır. Sismotektonik açıdan aktif bir bölgede yer alan Türkiye’de çok sayıda hasar yapıcı deprem meydana gelmiştir. Diğer taraftan Türkiye ile ilgili afet verileri değerlendirildiğinde, olay sayısı en fazla olmamasına rağmen, en fazla can ve mal kaybına sebep olan afet türünün depremler olduğu görülmektedir.

Afet ve acil durumlarında bütün kurumlar etkilese de sağlık sektörü en çok etkilenenler arasındadır. Sağlık sektörünün en önemli parçalarından biri hastanelerdir. Herhangi bir afet durumunda hastaneler, hem afeti yaşayıp hem de afete yanıt verme durumunda kalmaktadırlar. Hastaneler bu özellikleri ile diğer kurumlardan ve iş yerlerinden ayrı tutulmaktadır. Ayrıca depremlerde meydana gelen büyük kitlesel ölümlerle birlikte uzuv kayıpları, kırıklar, ezilme yaralanmaları, yanıklar ve donmalar gibi komplike durumların tedavisi ile hastanelerin iş yükü giderek artmaktadır.

Türkiye’de 6 Şubat 2023 günü Türkiye saati ile 4:17’de ve 13:24’de merkez üssü Pazarcık (Kahramanmaraş) ve Elbistan (Kahramanmaraş) olan Mw 7.7 ve Mw 7.6 büyüklüğünde iki

¹Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, nulutasdemir@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-2231-5236

² Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, nrsnklc@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5427-1063

deprem meydana gelmiştir. Bu deprem ülkenin 10 ilini etkilemiş ve ülkede bir hafta milli yas, üç ay da olağanüstü hal ilan edilmiştir. Deprem bu bölgede on binlerce vatandaşın ölümüne ve yaralanmasına neden olmuştur. Artçı depremlerin de etkisiyle depremin etkilediği alan ve nüfus yoğunluğuna göre yaralı sayısının artması ve sağlık sunum merkezlerinin depremden etkilenmesi sonucu sınırlı sayıda olan kaynakların azalmasına ve sahada müdahale ihtiyacının artmasına neden olmuştur.

Depremden etkilenen bölgenin çok geniş bir alan olması ve dolayısıyla yardım gereksinimi olan bireylerin sayısının fazla olmasından dolayı hizmetlerin sağlanması, koordinasyonu ve planlı yönetimi çok dikkat gerektiren bir durumdur. Bu derlemede ülkemizde yaşanan büyük depremin sağlık perspektifinden bir bakışı sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Türkiye, Sağlık

THE GREAT DESTRUCTION - TURKEY IN THE EARTHQUAKE OF THE CENTURY: A HEALTH SECTOR PERSPECTIVE

Nilgün ULUTAŞDEMİR¹,

Nurşen KULAKAÇ²

Disasters and emergencies are an important public health problem in the world and in Turkey. Earthquakes, which are important disasters and emergencies, are natural disasters that can adversely affect the lives of the affected people and whose exact location and magnitude cannot be known. An earthquake is defined as the event of shaking the earth's surface and the environment in which the waves pass as a result of sudden displacement due to fracture along the fault plane in the earth's crust. Located in a seismotectonically active region, Turkey has experienced many damaging earthquakes. On the other hand, when the disaster data related to Turkey are evaluated, it is seen that although the number of events is not the highest, earthquakes are the type of disaster that causes the most loss of life and property.

Although all institutions are affected by disasters and emergencies, the health sector is among the most affected ones. One of the most important parts of the health sector is hospitals. In the event of a disaster, hospitals have to both experience and respond to the disaster. Hospitals are distinguished from other institutions and workplaces with these characteristics. In addition, the workload of hospitals is gradually increasing with the treatment of complicated conditions such as limb losses,

1 Assoc.Prof.Dr., Gumushane University Faculty of Health Sciences, Department of Health Management, nulutasdemir@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-2231-5236

2 Asst.Prof. Dr., Gumushane University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, nrsnklkc@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5427-1063

1935 ERDEK-MARMARA ISLAND EARTHQUAKE

Sedat AKDENİZ¹

Until the 1935 earthquake, most of the Erdek and Marmara Island deaths earthquakes. These earthquakes had an average of 6-7 magnitudes. The Erdek earthquake, which occurred in 1935, had a magnitude of 6.4. The earthquake occurred on January 4 1935 around Erdek and Marmara Island at 16:41. The earthquake, which occurred at a depth of 15 km, lasted more than 20 seconds. The buildings, which were not destroyed in the first tremor, but were heavily damaged, were demolished by the second and third tremors. Due to the earthquake, a malfunction occurred in the telegraph line, and the earthquake victims could not request assistance for 8-10 hours. In addition to the broken telegraph lines, aid could not be sent to the region on the day of the earthquake due to the strong wind. When the earthquake victims could not be helped on the first night, were left in a difficult situation. On the second day, a delegation of 14 people, consisting of Erdek District Governor and Red Crescent officials, departed for Marmara island. Passing to Paşalimanı and Yiğitler, respectively, he examined the situation on the islands on the spot, and immediately started to work for the food and shelter of the people. In the first stage, nearly 400 tents were set up on all of the island, and those who could not be treated in the island conditions were immediately transferred to Bandırma. Due to the cold weather, diseases started in the earthquake victims. In the following days, the Provincial Health Director and the Red Crescent inspectors, together with the Governor of Balıkesir, went to the island and conducted investigations. By building wooden barracks on the coast, it was tried to prevent the people of the islands from being affected by the black winter. Due to bad weather conditions, there

¹ PhD Student, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty Of Humanities And Social Sciences, History Section sedatakdeniz89@gmail.com, 0000-0001-9922-6939

were also difficulties in delivering the materials necessary for the construction of the barracks region. Despite the bad weather conditions, a 15 bed infirmary was opened in the center of Marmara Island with 3 doctors and 5 medics. Single-storey houses were built in place of the demolished houses. The slightly damaged ones were also repaired and made available for use. Both the Balıkesir Governorship and the Red Crescent provided a lot of help to the shadow. The aftershocks of the earthquake lasted until March 7, 1935. While there was not much loss of life in the earthquake, approximately 600 buildings were damaged

Keywords: Erdek, Marmara Island, Earthquake.

SOSYAL MEDYA HABERLERİYLE ANA AKIM HABERCİLİĞİNİN GEÇİŞKENLİĞİ KONUSUNDA BİR ANALİZ: 6 ŞUBAT DEPREMLERİNDEKİ AFET DURUMU HABERCİLİĞİ

Bayram ÇAĞLAR¹,

Gamze GÖK²

Bu çalışmada, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahraman Maraş-Gaziantep merkezli olarak ülkemizde yaşanan ve tüm bölgeyi etkileyen, 50 bine yakın insanımızın hayatını kaybettiği ve on binlercesinin ise depremde durumuna düştüğü 7,5 ve 7,8 büyüklüğündeki depremlerin etkilerinin habercilik açısından incelemesi yapılmıştır. Haberciliği ana akım medya ve sosyal medya haberciliği olarak iki ayrı kategoriye ayırarak, söz konusu afet dönemindeki haberlerin özellikle manipülasyon, spekülasyon ve yanlış yönlendirme sonucunda oluşan olumsuz etkileri bildiriye temel sorunsal edinilmiştir. Ana akım medyadan seçilen 10 haber ile sosyal medyada seçilen ve tanınmış profillerin afet sürecindeki haber paylaşımları analiz edilmiştir. Gerçek ve doğru, kamuoyunu paniğe yönlendirmeden çözüm üreten bir habercilik yapılmadığını zaman zaman da ana akım habercilerinin sosyal medya haberciliğinin etkisinde kaldığı tezi ileri sürülmüştür. Çalışmada; HaberTurk, CNN Turk, NTV, Halk TV, Beyaz TV, ATV, Kanal D, Fox TV, Kanal 7, Mesaj TV, A Haber ve kamu haberciliği yapan TRT Haber seçilirken, sosyal medyada fenomen düzeyinde 10 hesap, doğru, gerçek habercilik ölçütleri göz önünde bulundurularak incelemeye tabi tutulmuştur. Çalışmanın sonucunda afet

¹ Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi. İletişim Fakültesi. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü. bayramcaglar@gumushane.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9069-7387.

² Yüksek Lisans Öğrencisi. Gümüşhane Üniversitesi. Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü Halkla İlişkiler Ana Bilim Dalı. e-mail: gamzegok749@gmail.com

AN ANALYSIS ON THE TRANSPARENCY OF SOCIAL MEDIA NEWS AND MAINSTREAM JOURNALISM: DISASTER REPORTING IN THE 6 FEBRUARY EARTHQUAKES

Bayram ÇAĞLAR¹,

Gamze GÖK²

In this study, the effects of the 7.5 and 7.8 earthquakes, which took place in our country on February 6, 2023, centered in Kahramanmaraş and affected the whole region, in which nearly 50 thousand people lost their lives and tens of thousands of them fell into earthquake victims, were examined in terms of journalism. By dividing journalism into two separate categories as mainstream media and social media journalism, the negative effects of the news during the disaster period, especially as a result of manipulation, speculation and misdirection, were taken as the main problematic for the paper. The news shares of 10 selected news from the mainstream media and selected and well-known profiles in the social media during the disaster process were analyzed. It has been argued that there is no real and correct journalism that produces solutions without leading the public to panic, and that the mainstream journalists are under the influence of social media journalism from time to time. At the end of the study, a paper in the form of a 17-point problem-solution proposal was created as a result of the analyses performed.

Keywords: Mainstream media, Journalism, Manipulation and social media journalism

¹Associate Professor. Gümüşhane University. Faculty of Communication. Public Relations and Publicity Department. bayramcaglar@gumushane.edu.tr. ORCID: 0000-0002-9069-7387.

² Graduate Student. Gümüşhane University. Graduate Education Institute. School. Public Relations Department. e-mail: gamzegok749@gmail.com

HAYAT BİLGİSİ VE SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ DEPREM EĞİTİMİ İLE İLGİLİ KAZANIMLARININ İNCELENMESİ

*Figen YILDIRIM¹,
Alper YETKİNER²,
Zeynel AMAÇ³*

Ülkemizde yaşanan Kahramanmaraş ve Pazarcık depremlerinden dolayı ondan fazla il olumsuz olarak etkilenmiştir. Yaşanan depremde 50 bin 783 kişi hayatını kaybetmiş ve 122 binden fazla kişi ise yaralanmıştır. Türkiye deprem riski yüksek olan bir bölgedir ve aktif bir deprem kuşağında yer almaktadır. Bu nedenle Türkiye de depremlere karşı hazırlıklı olmak çok önemlidir. Eğitim, deprem için alınabilecek önlemler konusunda insanları bilgilendirmenin en etkili yollarından biridir. Deprem eğitimleri, insanların deprem sırasında ne yapmaları gerektiğini ve olası riskleri azaltmak için nasıl hazırlık yapabileceklerini öğrenmelerine yardımcı olur. Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersi öğretim programlarında deprem eğitimi, öğrencilere deprem hakkında bilgi vermek, deprem sırasında neler yapılması gerektiğini öğretmek ve deprem sonrasında nasıl davranılması gerektiği konusunda farkındalık

1 Dr. Öğretim Üyesi ,Kilis 7 Aralık Üniversitesi Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, posta: figenyildirim@kilis.edu.tr ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3880-3979>

2 Doç. Dr. ,Kilis 7 Aralık Üniversitesi Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, posta: ayetkiner@kilis.edu.tr, ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8213-9732>

3Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, posta: zamac@kilis.edu.tr, ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1387-5773>

yaratmak amacıyla yer almaktadır. Bu bağlamda yapılan bu çalışmada hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında yer alan deprem eğitimi ile ilgili kazanımlar incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada doküman incelemesi ile veriler elde edilmiştir. Çalışma verileri, 2023 yılında güncellenen hayat bilgisi ve sosyal bilgiler dersi öğretim programı kazanımlarından elde edilmiştir. İlköğretim Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersinde deprem eğitimi konusunun öğretim durumunu tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma ile şu sonuçlara ulaşılmıştır: HBDÖP’da toplamda 148 kazanımdan 6 kazanımın, SBDÖP’da ise 131 kazanımdan 3 kazanımın deprem eğitimi ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Verilen kazanımların deprem sırasında ne yapılacağı ile ilgili olduğu, depremin zararlarını önleme ve zararlara karşı alınacak tedbirlerle ilgili kazanımlara yeteri kadar yer verilmediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı, Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı, Deprem Eğitimi

INVESTIGATION OF THE ACHIEVEMENTS OF LIFE SCIENCE AND SOCIAL STUDIES COURSE EDUCATIONAL PROGRAMS RELATED TO EARTHQUAKE EDUCATION

Figen YILDIRIM¹,

Alper YETKİNER²,

Zeynel AMAÇ³

More than ten provinces have been adversely affected by the Kahramanmaraş and Pazarcık earthquakes in our country. In the earthquake, 50 thousand 783 people lost their lives and more than 122 thousand people were injured. Turkey is a region with a high earthquake risk and is located in an active seismic belt. Therefore, it is very important to be prepared for earthquakes in Turkey. Education is one of the most effective ways to inform people about the precautions that can be taken for earthquakes. Earthquake training helps people learn what to do during an earthquake and how to prepare to reduce potential risks. Earthquake education is included in the curriculum of the Life Sciences and Social Studies course in order to inform students about the earthquake, to teach what to do during an earthquake and to raise awareness about how to behave after an earthquake. In this context, in this study, the achievements related to earthquake education in the life

1 Assistant Professor, Kilis 7 Aralık University Kilisli Muallim Rifat Education Faculty Department of Basic Education Classroom Education Department, mail:figenyildirim@kilis.edu.tr ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3880-3979>

2 Assoc. Dr. ,Kilis 7 Aralık University Kilisli Muallim Rifat Education Faculty Educational Sciences Department Curriculum and Instruction, mail: aykiner@kilis.edu.tr, ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8213-9732>

3 Res. Asst., Kilis 7 Aralık University Kilisli Muallim Rifat Education Faculty Basic Education Department Classroom Education Department, mail: zamac@kilis.edu.tr, ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1387-5773>

studies and social studies course curriculum were examined. Qualitative research method was used in the research. In the study, data were obtained by document analysis. The study data were obtained from the life studies and social studies curriculum, which was updated in 2023. With this study, which was carried out in order to determine the teaching status of the subject of earthquake education in the Primary Education Life Sciences and Social Studies course, the following results were obtained: It was determined that 6 outcomes out of 148 outcomes in total in HBDÖP and 3 outcomes out of 131 outcomes in SBDÖP were related to earthquake education. It has been determined that the gains given are related to what will be done during the earthquake, and that the gains related to the prevention of the damages of the earthquake and the measures to be taken against the damages are not given enough space.

Keywords: Life Studies Curriculum, Social Studies Curriculum, Earthquake Education

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DEPREM ALGILARININ İNCELENMESİ

Figen YILDIRIM¹

Kahramanmaraş' da 6 Şubat 2023 'de 7,8 büyüklüğünde bir deprem yaşanmıştır. Gerçekleşen bu deprem Türkiye'deki en büyük ikinci deprem ve ondan fazla ilin yer aldığı alanı etkilemesi bakımından Türkiye Cumhuriyeti tarihinde kaydedilen en büyük depremdir. Depremin ardından 12.000 artçı deprem meydana gelmiştir. Bu depremde çok büyük can kayıpları yaşanmış toplumu olumsuz olarak etkilemiştir. Yaşanan deprem nedeniyle en çok etkilenen grup çocuklar olmuştur. Çocukların bu depremden olumsuz olarak etkilendikleri düşünülmektedir. Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin 'deprem' kavramına ait metafor algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Metafor kavramı, 'bir şeyi başka bir şey ile anlatmak' olarak kullanılır (Lakoff ve Jhonson, 1980). Metaforlar, bilindik bir kavram hakkındaki bilginin başka bilinen kavramla açıklanmasını sağlar. Bu bağlamda araştırma ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin deprem kavramına ilişkin algılarını metaforlarla tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim yaklaşımı ile desenlemiştir. Çalışma sürecinde belirlenen olgu ilkokul öğrencilerinin deprem hakkındaki düşüncelerini metafor ile nasıl kavramsallaştırdıkları olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Kilis ilinde eğitim görmekte olan toplam 94 ilkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada çalışmaya katılan öğrenciler kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Katılımcıların ortak özelliği Kahramanmaraş Pazarcık depremini yaşamış olmalarıdır. Araştırma verileri yapılandırılmış form ile elde edilmiştir. 'Depremgibidir, çünkü.....' şeklinde soru sorulmuştur. Elde

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, posta: figenyildirim@kilis.edu.tr ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3880-3979>

edilen veriler içerik analizi ile incelenmiştir. Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan ilkokul öğrencilerinin deprem metaforları incelendiğinde toplamda 87 metafor üretmişlerdir. Bu metaforların olumsuz olduğu görülmüştür. Bu metaforlar 4 farklı kategoride incelenmiştir. Bu kategoriler doğal afet, korku unsuru, ölüme neden olan olay, sallanma unsuru olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre ilkokul öğrencilerinin deprem olgusunu bir korku unsuru olarak gördükleri, en çok üretilen metaforun ‘ Canavar, fırtına, felaket ve korku filmi ’ olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Tespit edilen metoforlara göre öğrencilerin depremden olumsuz olarak etkilendikleri, depremden çok korktukları tespit edilmiştir. Çocukların yaşadıkları bu psikolojik sıkıntıların giderilmesi için okullara yani öğretmenlere ve rehberlik birimlerine önemli görevler düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul Öğrencileri, Deprem, Metafor

EXAMINATION OF EARTHQUAKE PERCEPTIONS OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Figen YILDIRIM¹

An earthquake of 7.8 magnitude occurred in Kahramanmaraş on February 6, 2023. This earthquake is the second largest earthquake in Turkey and the largest earthquake recorded in the history of the Republic of Turkey in terms of affecting the area where more than ten provinces are located. After the earthquake, 12,000 aftershocks occurred. This earthquake had a negative impact on the society, where great loss of life was experienced. Children were the most affected group due to the earthquake. In this study, it is aimed to determine the metaphorical perceptions of primary school students on the concept of 'earthquake'. The word metaphor is used to mean 'to describe one thing with another' (Lakoff & Johnson, 1980). Metaphors allow information about a familiar concept to be explained by another known concept. In this context, the research was carried out to determine the perceptions of the 4th grade primary school students about the concept of earthquake with metaphors. This research was designed with the phenomenology approach, which is one of the qualitative research methods. Phenomenology research is defined as focusing on phenomena that are aware of but do not have a detailed understanding (Yıldırım & Simsek, 2011). In this direction, the phenomenon focused on in the research process was determined as how primary school students conceptualize their thoughts about earthquakes with the help of metaphors. The study group of the research consists of 94 primary school 4th grade students studying in Kilis in the 2022-2023 academic year. While determining the study group of the research, the students

¹Assistant Professor, Kilis 7 Aralık University Kilisli Muallim Rifat Education Faculty Department of Basic Education Classroom Education Department, mail:figenyildirim@kilis.edu.tr ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-3880-3979>

participating in the research were selected by the easily accessible sampling method. The common feature of the participants is that they experienced the Kahramanmaraş Pazarcık earthquake. Research data were obtained with a structured form. The question was asked, 'An earthquake is like because.....'. The obtained data were analyzed by content analysis. According to the findings obtained as a result of the research, when the earthquake metaphors of the primary school students participating in the research were examined, they produced a total of 87 metaphors. These metaphors were found to be negative. These metaphors were examined in 4 different categories. These categories were determined as natural disaster, fear element, event causing death, shaking element. According to the findings, it was concluded that primary school students saw the earthquake phenomenon as an element of fear, and the most produced metaphor was 'Monster, storm, disaster and horror movie'. According to the determined metaphors, it was determined that the students were negatively affected by the earthquake and were very afraid of the earthquake. Schools, that is, teachers and guidance units, have important duties in order to eliminate these psychological problems experienced by children.

Keywords: Primary School Students, Earthquake, Metaphor

ULUSLARARASI MEDYADA YER ALAN ŞUBAT 2023 DEPREM HABERLERİNİN YAKINLIK ETKİSİ AÇISINDAN NİCELİKSEL BİR ANALİZİ

Oktay KIRAZOLUĞU¹

Dünyanın dört bir yanından her gün sürekli olarak gelen haber akışı bir şekilde dikkatimizi çekmeye çalışmaktadır. Olayların haber olabilmesi için haber değerlerinden bir veya birkaçını karşılaması gerekir. Olayların ve ülkelerin medyadaki eşit olmayan temsili, insanların algılarını etkilemesi nedeniyle bir endişe kaynağıdır. Basın, dış haberlere yer verirken öncelikli olarak komşu coğrafyalara yer vermektedir. Doğal afetler gibi önemli olaylar sırasında ise küresel haber akışı sıkıntılı hale gelebilmektedir. Türkiye, Şubat ayında on yılların en ölümcül depremleri ile karşı karşıya kalmıştır. Bu çalışmada; The New York Times (Küresel - ABD) ve Katimerini (Komşu Ülke - Yunanistan) internet haber sitelerinde yer alan deprem haber sayılarının karşılaştırılması ve bu haber sayılarının önemli haber değerlerinden “yakınlığa” olan etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. NYT ve Kathimerini internet haber siteleri olaydan sonraki iki ay boyunca niceliksel olarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, deprem haberlerinin internet haber sitelerinde diğer haberlere oranla daha fazla yer alması nedeniyle “kötü haber” değeri etkisini doğrulamaktadır. Haber yapımcılarının komşu ülkelerde yer alan olayları haber yapma olasılığı daha yüksektir. Komşu ülkenin internet haber sitesinde yer alan deprem haberlerinin sayısı, küresel haber sitesine göre daha fazla olup, "yakınlık" değeri etkisini teyit etmektedir. Ayrıca, Katimerini'deki bu haberlerin kapsamı ve sürekliliği NYT'den daha fazladır. Depremün büyüklüğü göz önünde bulundurulduğunda, insani yardım ihtiyacı komşu ülke medyası kadar küresel medya

aracılığıyla da duyurulmalıdır. Bazı araştırmalar, afet haberlerinin bu ülkelerdeki vatandaşların bağışlarını artırdığını öne sürmektedir. Bu kapsamda, gazetecilik kodları mevcut olağanüstü durumlara göre uyarlanmalı ve uygulanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Haber Değerleri, Yakınlık Etkisi, Deprem Haberleri.

A QUANTITATIVE ANALYSIS OF FEBRUARY 2023 EARTHQUAKE NEWS IN INTERNATIONAL MEDIA IN TERMS OF PROXIMITY EFFECT

Oktay KIRAZOLUĞU¹

Every day, a constant stream of news from around the world captures our attention. The events have to fulfill one or more of the news values to become news. The unequal representation of events and countries in media is of great concern since they influence how people perceive them. It is asserted that the press prioritizes the country's neighboring geographical areas in covering foreign news. The global news flow can be overwhelming during significant events like natural disasters. Türkiye faced devastating earthquakes in February, which were among the deadliest in decades. This study it is aimed to compare the earthquake news numbers covered by The New York Times (Global - US) and Kathimerini (Neighboring Country - Greece) internet news sites to find the proximity effect in news values. The NYT and Kathimerini internet news sites are analyzed quantitatively for two months after the event. As for the news values, the bad news is good for coverage or, in other terms, "if it bleeds, it leads." The analysis results confirm the effect of the "bad news" since the news on earthquakes is covered more than the others in the internet news sites. Newsmakers are more likely to report from their neighboring areas. The number of earthquake news in the neighboring country's internet news site is more than on the global news site, confirming the "proximity" effect. Besides, the coverage and continuity of news in Kathimerini are more than the NYT. Considering the impact of the earthquake, humanitarian aid needs should be broadcast through the global media as much as neighboring countries' media. Some studies suggest that news

¹ Ph.D., Ministry of Defence, Mobilization, kirazolugu@yahoo.com, 0000-0002-9036-6019

coverage of disasters increased the donations of private citizens from these countries. Due to these requirements, journalistic codes should be adapted and implemented according to these extraordinary circumstances.

Keywords: News Values, Proximity Effect, Earthquake News.

6 ŞUBAT 2023 DEPREMİNİN KORKU PAZARLAMASI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ: GOOGLE TREND ANALİZİ

Emel YILDIZ¹,

Halil Hakdan ÖZ²,

Salih YILDIZ³

Afetler farklı coğrafyalarda aniden meydana gelen doğal olaylardır. Bazı afetler önceden tahmin edilebilirken bazılarının ise ne zaman ve nerde meydana geleceğinin tahmin edilmesi mümkün değildir. Afetler yaşandığı bölgelerdeki insanları fiziksel, ekonomik ve psikolojik olarak olumsuz etkilerken, afetlerin sonrasındaki travmalar afetzedelerin hayatlarında negatif durumların yaşanmasına neden olabilmektedir. Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde yüzyılın afaeti olarak ifade ve iki yıkıcı deprem meydana gelmiştir. Türkiye’nin güneydoğusunda bulunan 11 il (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ) depremden olumsuz şekilde etkilenmiştir. Deprem sonrasında bölgede bulunan insanlar psikolojik, ekonomik ve fiziksel olarak olumsuz etkilenmiş ve 50.000’in üzerindeki insan hayatını kaybetmiştir. Deprem sadece can ve mal kaybına neden olmamış aynı zamanda hem deprem bölgesinde hem de diğer bölgelerdeki insanları psikolojik olarak olumsuz etkilemiştir. Deprem sonrasında konut güvenliğinin önemi ön plana çıkmıştır. Deprem TOKİ binalarında az bir hasara neden olması da TOKİ evlerinin depreme karşı dayanıklılığının güçlü olduğunu

1 Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi İ.İ.B.F. İnsan Kaynakları Yönetimi, emel.yildiz@yahoo.com , 0000-0001-7190-593X

2 Doktora öğrencisi , Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İİBF/İşletme, hllhakdan95@gmail.com , : 0000-0002-1970-6105

3 Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi İİBF/ İşletme Bölümü, salihstar@yahoo.com , 0000-0002-1002-5960

göstermiştir. Hane sahipleri ise evlerinin depreme dayanıklılığını sorgulama başlamış sonuç olarak yapı denetim firmalarında yoğunluklar yaşanmıştır. Deprem sonrasında özellikle ev sigortasının önemi bir kez daha anlaşılmıştır. Bu kapsamda bu araştırma 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremin korku pazarlaması bağlamında incelenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda 10 Şubat 2023 ve 6 Mayıs 2023 tarihleri arasında belirlenen arama terimlerinin Google'da ne sıklıkla aratıldığını gösteren Google Trend servisinden yararlanılarak incelenmiş ve korku pazarlamasının farklı sektörlerdeki etkileri incelenmiştir. 6 Şubat depremi arama terimi ile TOKİ konutları, yapı denetim ve konut sigortası arama terimleri tek tek karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak 6 Şubat depremi teriminin arama sıklığı ile diğer üç terimin arama sıklıkları arasında paralelliğin olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Korku pazarlaması, Konut güvenliği, Konut sigortası, Google trend analizi

ANALYSING THE 6 FEBRUARY 2023 EARTHQUAKE IN THE CONTEXT OF FEAR MARKETING: GOOGLE TREND ANALYSIS

Emel YILDIZ¹,

Halil Hakdan ÖZ²,

Salih YILDIZ³

Disasters are natural events that occur suddenly in different geographies. Some disasters are predictable, while others cannot be predicted when and where they will occur. While disasters negatively affect people physically, economically and psychologically in the regions where disasters occur, traumas after disasters can cause negative situations in the lives of the disaster victims. Two devastating earthquakes occurred in Turkey on February 6, 2023, which was described as the disaster of the century. 11 provinces in the southeast of Turkey (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa and Elazığ) were adversely affected by the earthquake. After the earthquake, people in the region were adversely affected psychologically, economically and physically, and over 50,000 people lost their lives. The earthquake did not only cause loss of life and property, but also psychologically affected people both in the earthquake area and in other regions. After the earthquake, the importance of housing security came to the fore. The fact that the earthquake caused little damage to TOKİ buildings showed that TOKİ houses are strong against

¹Assoc. Dr, Gumushane University FEAS. Human Resources Management, emel.yildiz@yahoo.com , 0000-0001-7190-593X

²Ph.D. student, Graduate Education Institute FEAS/Business Administration, hllhakdan95@gmail.com , : 0000-0002-1970-6105

³Assoc. Dr, Gümüşhane University FEAS/ Department of Business Administration, salihstar@yahoo.com , 0000-0002-1002-5960

earthquakes. Household owners started to question the earthquake resistance of their houses, and as a result, there was a density in building inspection companies. After the earthquake, the importance of home insurance was once again understood. In this context, this research was carried out to examine the earthquake that occurred on February 6, 2023 in the context of fear marketing. For this purpose, the search terms determined between February 10, 2023 and May 6, 2023 were examined by using the Google Trend service, which shows how often the search terms were searched on Google, and the effects of fear marketing in different sectors were examined. The search term of 6 February earthquake and TOKİ residences, building inspection and housing insurance search terms were compared one by one. As a result, it has been determined that there is a parallelism between the search frequency of the term 6 February earthquake and the search frequencies of the other three terms.

Keywords: Fearmarketing, Housing safety, Housing insurance, Google trend analysis

KAHRAMANMARAŞLI ÂŞIKLARIN DİLİNDEN KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ

Fatma YILDIRMIŞ¹

Geçmişten günümüze Âşık tarzı şiir geleneği içinde aktarılanlar ve anlatılanlar, Türk toplumunun aynası niteliğinde olmuştur. Topluma ait maddi ve manevi değerler, kültürel olgular, bakış açıları, yaşama ve yaşadıklarını değerlendirme biçimleri âşıkların sazlarına ve sözlerine yansımıştır. Âşıklar, eserlerini icra ederken çeşitli edebi türleri de kullanarak halkın eğlenmesine, eğitilmesine, bir şeylerden haberdar olmasına, içinde yaşadığı duyguları dışarıya aktarmasına da katkı sağlamıştır. Bu bakış açısıyla değerlendirildiğinde Âşık tarzı şiir geleneği, kültürel mirası yaşatma ve geleceğe taşıma gibi işlevleri de yerine getirmiştir. Gelenek içinde yetişen âşıklar, yaşadığı toplumun etkisi ile şekillenerek ve olgunlaşarak toplumsal hafızaya uygun eserler verirler. Bu aktarım; aşk, özlem, acı, gurbet, hüznün, mutluluk, kavuşma, ayrılık, umut gibi bireysel duygular ile doğal afetler, ticari hayat ve meslekler, savaşlar, aile hayatı, ahlaki ve kültürel bozukluklar gibi toplumsal konuları içinde barındırmaktadır. Doğal afetlerden biri ve bu çalışmanın konusu olan deprem de âşıkların şiirlerinde işlenen konulardan biri olmuştur. Yıkıcı olma özelliğiyle bilinen bir afet çeşidi şeklindeki deprem, geniş bir coğrafyayı etkilediği için büyük ölçüde can ve mal kaybına sebebiyet vermektedir. Geçmişten günümüze kadar olan süreçte toplumu derinden etkileyen depremlerle ilgili Âşıklar tarafından yazılmış destanlar ve ağıtlar mevcuttur. Bu çalışmada 6 Şubat 2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan ve beraberinde on ili de etkileyen Kahramanmaraş Depremi olarak tanımlanan deprem için yakılan ağıtlar incelenecektir. Örneklem olarak Kahramanmaraşlı olup bu

süreci deneyimleyerek burada yaşanan acıları, kayıpları dile getiren âşıkların söylemiş/yazmış olduğu ağıtlar seçilmiştir. İnsanlığın ortak acılarını özgün bir şekilde dile getiren ağıtlar ölüm, savaş, sel, deprem, yangın, ayrılık, gurbet gibi bireysel veya toplumsal olaylardan sonra icra edilen edebiyat ürünleridir. Kahramanmaraş depremi için yazılan/söylenen ağıtlar incelendiğinde acının, ıstırabın, can ve mal kayıplarının, kışın olumsuz etkilerinin, enkaz altında kalan hatıraların, hayallerin tasvirinin yapıldığı görülecektir. Ayrıca bunlar, âşık edebiyatı geleneklerinden tarih düşürmenin de uygulamasına ilişkin örnekler barındırmaktadır. Türkiye bir deprem ülkesidir, bugüne kadar belirli aralıklarla yaşanan depremlerde benzer acılar tekrarlanmıştır ve toplumsal hafıza olan âşıklar da depremdeki acıları şiirlerine yansıtmıştır.

Anahtar Kelimeler: Âşıklık geleneği, Ağıt, Deprem, Kahramanmaraş.

KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKE IN THE WORDS OF THE ÂSHİK OF KAHRAMANMARAŞ

Fatma YILDIRMIŞ¹

What has been conveyed and told in the Âshık style poetry tradition from past to present has been the mirror of Turkish society. The material and spiritual values of the society, cultural facts, perspectives, and ways of living and evaluating their experiences are reflected in the instruments and words of the Âshık. Âshık have also contributed to folks` entertaining, educating, being aware of something, and transferring the feelings they experience to the outside by using various literary genres while performing their works. When evaluated from this point of view, the Âshık-style poetry tradition also had functions such as keeping cultural heritage alive and carrying it to the future. Âshık who grow up in tradition produce works suitable for social memory by being shaped and matured by the influence of the society they live in. This transfer includes individual emotions such as love, longing, pain, expatriation, sadness, happiness, reunion, separation, hope, and social issues such as natural disasters, commercial life and professions, wars, family life, moral and cultural disorders. Earthquake, which is one of the natural disasters and the subject of this study, has also been one of the subjects in the poems of Âshık. The earthquake, which is a type of disaster known for its destructive nature, causes a large loss of life and property as it affects a wide geography. From past to present, there are epics and elegies written by Âshık about earthquakes that deeply affect society. In this study, the elegies uttered for the earthquake, defined as the Kahramanmaraş

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Email: fatma.hamzaoglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-2913-5489

Earthquake, which was Kahramanmaraş-centered on February 6, 2023 and affected ten provinces with it, will be examined. As a sample, the elegies of the Âshık who were from Kahramanmaraş and experienced this process and expressed the pain and losses experienced here were selected. The elegies that express the common sufferings of humanity in an original way are literary products performed after individual or social events such as death, war, flood, earthquake, fire, separation, and expatriation. When the elegies written/said for the Kahramanmaraş earthquake are examined, it will be seen that pain, suffering, loss of life and property, negative effects in winter, memories under the wreckage, and dreams are depicted. In addition, these include examples of the practice of chronogram from the traditions of Âshık literature. Turkey is an earthquake country, similar pains have been repeated in earthquakes that have been experienced periodically until today, and Âshık, who are social memories, reflect the pains of the earthquake in their poems.

Keywords: Âshık tradition, Elegy, Earthquake, Kahramanmaraş.

DOĞAL AFETLERİN TÜKETİCİ SATIN ALMA DAVRANIŞINA ETKİSİNE YÖNELİK LİTERATÜR İNCELEMESİ

Derya Fatma BİÇER¹,

İbrahim İŞCAN²

Doğal afetler, tarih boyunca insanlığa büyük zorluklar yaşatmış ve hayat kalitesini negatif yönde etkilemiş olaylardır. Her doğal afet sonrasında toplumlar ciddi travmalar yaşamış ve bu travmaların atlatılabilmesi için maddi ve manevi bedeller ödenmek zorunda kalınmıştır. Bu süreçten en fazla etkilenen olguların başında da bireylerin tüketim alışkanlıkları ve satın alma davranışları gelmektedir. Zira afetlerden etkilenen bireylerin bir kısmı ekonomik faktörler nedeniyle alışveriş yapamazken bir kısmı da duygusal nedenlerin etkisiyle kontrolsüz alışverişler yapabilmektedir. Bu çalışmada; farklı ülke ve toplumların yaşadığı farklı doğal afetler sonrasında tüketicilerin gösterdiği satın alma davranışlarına yönelik bilimsel araştırmalar derlenerek, afet türlerine göre tüketicilerin nasıl bir yönelim geliştirdiği anlaşılmaya çalışılmıştır.

Araştırmada sistematik derleme metodu kullanılmıştır. Konu ile ilgili çok fazla çalışma olmaması nedeniyle yayımlanan ulusal ve uluslararası düzeydeki makaleler taranarak derleme oluşturulmuştur. Toplamda 16 makalenin incelenmesi yapılmış, bunların 2'si ulusal ve 14'ü uluslararası yayın olarak tespit edilmiştir. Akabinde afetlerin kategorize edilmesi planlanarak (deprem, sel, fırtına/kasırga, salgın hastalık) literatürde yer alan çalışmalarda en fazla tespit edilen satın alma davranış şekilleri (tüketici kırılganlığı, tüketici suçluluğu, kompulsif satın alma

¹ Doç.Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, dfbicer@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0002-3359-1236

² Öğr.Gör., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hafik Kamer Örnek MYO Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, iiscan@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0002-3557-806X

davranışı, hedonik/faydacı satın alma davranışı ve panik satın alma davranışı) afet türlerine göre sınıflandırılmış ve frekans dağılımları tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre literatürde tespit edilen makalelerin 3'ü deprem, 2'si sel, 3'ü fırtına/kasırga, 7'si salgın hastalık ve 1 tanesi de genel afetler olarak derlenmiştir. Bu çalışmalarda kompulsif satın alma davranışını ön plana çıkaran makale sayısı 7 iken, tüketici suçluluğunu anlatan makale sayısı 4, tüketici kırılganlığı kavramını yoğun olarak işleyen makale sayısı 2, hedonik/faydacı satın alma davranışını inceleyen makale sayısı da 3 ve panik satın alma davranışını ele alan makale sayısı 3'dür (bazı makalelerde aynı anda farklı davranış türlerinden bahsedilmiştir).

Literatürdeki makalelerin sonuçları incelendiğinde frekans yüzdesinin en fazla olması itibarıyla tüketicilerin en çok etkilendiği doğal afet salgın hastalık iken (yaklaşık % 43,75), tüketicilerin doğal afetlerden sonra en çok gösterdiği davranış türü kompulsif satın alma davranışdır (yaklaşık %37). Tüketici suçluluğunun her afet sonrası gelişebileceği görüldüğü gibi tüketici kırılganlığının fazla ön planda olmaması, afetlerin tüketiciler üzerinde bu tür bir baskıyı fazla hissettirmediği sonucuna da varılabilmektedir. Genel itibarıyla bu çalışma, doğal afetlerin tüketici satın alma davranışlarına etkisini ve gelecekte bu etkilerin tüketicilere olumsuz yansımalarını en aza indirecek çalışmalara yol gösterici olarak tasarlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Doğal afetler, Tüketici davranışı, Kompulsif satın alma.

A LITERATURE REVIEW ON THE IMPACT OF NATURAL DISASTERS ON CONSUMER PURCHASING BEHAVIOR

Derya Fatma BICER¹,

Ibrahim ISCAN²

Natural disasters are events that have caused great difficulties to humanity throughout history and negatively affected the quality of life. After each natural disaster, societies experienced serious traumas and material and moral costs had to be paid in order to overcome these traumas. One of the most affected cases from this process is the consumption habits and purchasing behaviors of individuals. Because while some of the individuals affected by disasters cannot shop due to economic factors, some of them can make uncontrolled shopping due to emotional reasons. In this study; By compiling scientific researches on the purchasing behaviors of consumers after different natural disasters experienced by different countries and societies, it has been tried to understand how consumers develop according to disaster types.

Systematic review method was used in the research. Due to the lack of many studies on the subject, a review has been created by scanning the national and international articles published. A total of 16 articles were examined, 2 of which were identified as national and 14 as international publications. Then, by planning to categorize disasters (earthquake, flood, storm/hurricane, epidemic disease), the most identified purchasing behavior patterns (consumer vulnerability, consumer guilt, compulsive purchasing behavior, hedonic/utilitarian purchasing behavior and

¹ Assist.Prof., Sivas Cumhuriyet University FEAS Dept. of Business Administration, dfbicer@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0002-3359-1236

² Lect., Sivas Cumhuriyet University Hafik Kamer Ornek Vocational School, Finance-Banking and Insurance Department, iiscan@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0002-3557-806X

panic purchasing behavior) were classified according to the types of disasters and frequency distributions were determined.

According to the findings obtained as a result of the research, 3 of the articles identified in the literature were compiled as earthquakes, 2 as floods, 3 as storms/hurricanes, 7 as epidemics and 1 as general disasters. In these studies, the number of articles highlighting compulsive purchasing behavior is 7, while the number of articles describing consumer guilt is 4, the number of articles intensively processing the concept of consumer vulnerability is 2, the number of articles examining hedonic/utilitarian purchasing behavior is also 3, and the number of articles addressing panic purchasing behavior is 3 (some articles mention different types of behavior at the same time).

When the results of the articles in the literature are examined, the natural disaster that consumers are most affected by as of the highest frequency percentage is epidemic disease (about 43.75%), while the type of behavior that consumers show the most after natural disasters is compulsive purchasing behavior (about 37%). As it is seen that consumer guilt can develop after every disaster, it can also be concluded that consumer vulnerability is not at the forefront, disasters do not make consumers feel this kind of pressure too much. In general, this study has been designed as a guide for studies that will minimize the impact of natural disasters on consumer purchasing behaviors and the negative reflection of these effects on consumers in the future.

Keywords: Natural disasters, Consumer behavior, Compulsive purchasing.

HİPER POLİTİZASYON VE TÜRKİYE’NİN TOPLUMSAL FAY HATLARINDA MEYDANA GELEN KIRILMALAR: 6 ŞUBAT 2023 DEPREMLERİ BAĞLAMINDA SOSYOLOJİK BİR ANALİZ

Şükrü TÜRKÖZ¹

Hiper-Politika kavramı, Post-Politika kavramının karşısında konumlanır ve post-politik dönemin betimlediği depolitize durumun sona erdiği, buna karşılık toplumsal yapılarda aşırı derecede politizasyonun (siyasallaşmanın) ortaya çıktığı yeni bir döneme işaret eder. Anton Jäger’e göre, Sovyetler Birliği’nin çöküşünden sonra başlayan ve 1990’ların başından 2000’li yılların başına kadar süren, “Batı demokrasisinin üstünlüğünün tarih karşısında kanıtlandığı, ideolojilerin ortadan kalktığı ve siyasetin hayatımızdan çıktığı” yılları ifade eden post-politik dönem artık sona ermiştir. Yeni dönem, Hiper-politik dönemdir ve bu dönemde siyasallaşmanın dozu eskisinden farklı olarak toplumsal yapılarda aşırı derecede yaygınlaşmaktadır. Bu yeni durum politikada antagonizmanın yok olduğu ve kendini siyaset dışında konumlandırarak, “etliye sütlüye karışmayan” öznenin durumundan farklıdır. Artık “siyasetle uğraşmanın marjinal sayıldığı” dönemden “siyaset-dışı olmanın imkânsızlaştığı” ve siyasallaşmanın hayatın her alanına nüfuz edecek kadar yaygınlaştığı, insanların en yakın dostlarıyla siyaset kavgalarına tutuşmadan sohbet dahi edemediği bir yeni bir bağlama geçilmiştir. Öyle ki insanların böylesi geniş boyutlarda ve yoğun siyasallaşmasına daha önce rastlanmamıştır. Jäger’in ifadesiyle bir “siyasallaşma enflasyonunu” yaşanmaktadır. Bu anlamda hayatın her alanında (sokakta, çalışma hayatında, futbol

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Zübeyde Hanım Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, sukuruturkoz@gmail.com, 0000-0001-6185-3785

sahalarında, Tv dizilerinde, sosyal medya platformlarında) insanların kendilerini ifade etme biçimleri Hiper-Politizasyonun etkisi altındadır. Bu çalışmada Hiper Politizasyon kavramının Türkiye toplumu özelinde bir değerlendirmesi yapılmaktadır. Bu çerçevede son yıllarda Türkiye’de kamuoyunu meşgul eden ana akım politik tartışma konularına (Gezi parkı protestoları, 15 Temmuz darbe girişimi vb.) ek olarak en son 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 50 binden fazla insanın hayatını kaybetmesine yol açan iki büyük deprem felaketi sonrasında toplumsal alanda yaşanan derin sosyo-politik ayrışmalar Hiper-politizasyon kavramı ekseninde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset Sosyolojisi, Hiper Politizasyon, 6 Şubat Depremleri

HYPER-POLITICIZATION AND FRACTURES IN TURKEY'S SOCIAL FAULT LINES: A SOCIOLOGICAL ANALYSIS IN THE CONTEXT OF THE 6 FEBRUARY 2023 EARTHQUAKES

Şükrü TÜRKÖZ¹

The concept of “Hyper-Politics” is based on the opposite of the concept of “Post-Politics”. It points to a new period in which the depoliticized state described by the post-political period comes to an end, while excessive politicization (politicization) emerges in social structures. According to Anton Jager, after the collapse of the Soviet Union, from the late 1990s to the early 2000s, the post-political period, which refers to the years in which the superiority of Western democracy was proven against history, ideologies disappeared and politics disappeared from our lives, has now come to an end. The new era is the Hyper-political period, and the dose of politicization is becoming more widespread than before. This new situation is different from the post-political situation of the subject “not involved in politics”, where antagonism disappears and positions itself outside of politics. We are now in a period where “being outside of politics has become impossible” and politicization has become so widespread that it permeates all areas of life, unlike the past period when “dealing with politics was considered marginal”, and people cannot even have a conversation without getting into political fights with their friends. Such extensive and intense politicization of people has never been seen before. According to Jager, a “politicization inflation” is experienced in this period. While people express themselves in every aspect of life (on the street, working life,

football fields, TV series, social media platforms), they are under the influence of Hyper-politicization. In this study, the concept of hyper-politicization is evaluated in the context of Turkish society. In this context, in addition to the mainstream political debates discussed in the public opinion in Turkey in recent years (Gezi park protests, July 15 coup attempt, etc.), The deep socio-political divisions caused by the developments after the two major earthquake disasters that took place on February 6, 2023 and which caused the death of more than 50 thousand people were analyzed in the axis of the concept of hyper-politicization.

Keywords: Political Sociology, Hyper-Politicization, February 6 Earthquakes.

MODERN ARAP ŞİİRİNDEKİ DEPREMLER ÖRNEK OLARAK ŞAİR AHMED ŞEVKİ'NİN (TOKYO) KASİDESİ

Mohamad ALAHMAD¹

Depremler, beraberinde yaşayan insanların yaşamlarına ve psikolojilerine zarar veren doğal afetlerden biridir. Korkuyu ve endişeyi tırnaklarıyla bireysel ve toplumsal hafızamıza kazar. Ağır yıkım ve ölüm imgeleriyle içimizde etki bırakır.

Şiir de gerçeklikten doğduğu için depremden etkilenir, böylece deprem felaketlerinin görüntüleri şiire yansımış olur. Şairler şiirlerinde o yeri ve içinde yaşayan insanları, hayvanları ve bitkileri etkileyen farklı trajedilerin çeşitli resimlerini şiirlerinde ele alırlar. Yeryüzünün şiddetli bir şekilde sallandığını ve insan kalplerinde oluşan korku ve paniği şiirlerinde resmederler.

Yeryüzü, sakinlerinin ayakları altında sallanmaya ve çökmeye başladığında binaların yıkımına sebep olur. Yıkılan binalar insanların başlarına düşer ve kimisinin vücutlarını parçalar, kimileri de enkaz altında yardım beklerken hayatını kaybeder ve böylece her yöne ölüm korkusu ve panik yayılır. Aynı durum hayvanlar ve bitkiler için de geçerlidir. Şairlerin şiirlerine yansıyan ve neredeyse bitmek bilmeyen bu ve benzeri görüntüler, felakete maruz kalan insanların ve diğer canlıların acısını bizlere hissettirir.

Şair Ahmed Şevkî ise 1923 yılında Japonya'da meydana gelen ve büyük bir yıkıma neden olan depremi konu aldığı Tokyo adlı kasidesinde bu felaketi işleyen Arap şairlerinden biridir.

Bu araştırma, ilgili kasideyi tanımlayarak yıkım sahnelerini ve onun yansıttığı acıyı ortaya koymayı ve ardından bu kasidenin teknik yapısı üzerinde durmayı amaçlamaktadır. Araştırma, en

¹ Doç.Dr, Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi. Temel İslam Bilimleri Bölümü, mohamadalahmad@gumushane.edu.tr, 0000-0002-3690-236X

önemli bulguları içeren bir sonuçla sona ermektedir. Şairin bu depremi ifade etmek için geleneksel Arap şiirini kullanması bu sonuçlardan biridir. Yokohama şehrini yıkan felaketi Kıyamet Günü'ne benzeterek, bu şehirde yaşayan insanların uğradığı zararın ciddiyetini ifade eden şair; acısını, kederini ve bu depremden etkilenme şiddetini anlatmıştır.

Anahtar Kelimeler: Şiir, Depremler, Tokyo, Ahmed Şevki.

EARTHQUAKES IN MODERN ARABIC POETRY THE ODE OF THE POET AHMED SHAWKY (TOKYO) AS AN EXAMPLE

Mohamad ALAHMAD¹

Earthquakes are one of the natural disasters that damage the lives and psychology of the people living with them. He digs fear and anxiety into our individual and social memory with his nails. It leaves an impression on us with images of heavy destruction and death.

Since poetry is born from reality, it is affected by earthquakes, so the images of earthquake disasters are reflected in the poem. In their poems, poets deal with various pictures of different tragedies affecting that place and the people, animals and plants living in it. In their poems, they depict the violent shaking of the earth and the fear and panic in human hearts.

When the earth begins to sway and collapse under the feet of its inhabitants, it causes the destruction of buildings. Destroyed buildings fall on people's heads and smash the bodies of some, others die while waiting for help under the rubble, thus spreading fear of death and panic in all directions. The same is true for animals and plants. These and similar images, which are reflected in the poems of the poets and which are almost endless, make us feel the pain of people and other creatures who have been exposed to disasters.

The poet Ahmed Şevki is one of the Arab poets who wrote about this disaster in her ode called Tokyo, which deals with the earthquake that took place in Japan in 1923 and caused a great destruction.

This research aims to define the relevant eulogy, to reveal the scenes of destruction and the pain it reflects, and then to dwell

¹ Associate Professor, Gumushane University Faculty of Theology. Department of Basic Islamic Sciences, mohamadalahmad@gumushane.edu.tr, 0000-0002-3690-236X

on the technical structure of this eulogy. The research ends with a conclusion that includes the most important findings. The poet's use of traditional Arabic poetry to express this earthquake is one of these results. By likening the disaster that destroyed the city of Yokohama to the Day of Judgment, the poet expressed the seriousness of the damage suffered by the people living in this city; He described his pain, grief and the intensity of being affected by this earthquake.

Keywords: Poetry, Earthquakes, Tokyo, Ahmed Shawky.

DEPREM, DOĞAL AFETLER VE KADER İLİŞKİSİ

Mustafa BALI

Doğal afetler, sebep oldukları can ve mal kayıpları ile yaşattıkları derin acılardan dolayı felsefî terminolojide “fiziksel kötülükler” kapsamında değerlendirilmektedir. Öte yandan Allah’ın afeti dilemesi ve yaratması, afetlerin kader planındaki yeri, insan iradesi ve sorumluluğu, ilâhî adalet gibi yönleri sebebiyle meselenin dinî/kelamî boyutu da bulunmaktadır. Bu bağlamda mutlak iyi, mutlak adil, sonsuz irade ve kudret sahibi, aynı zamanda her şeyi bilen bir varlık olarak Allah’ın hâkim olduğu dünyada deprem gibi afetlerin yaşanıyor olması izaha muhtaç bir problem olarak algılanmaktadır.

Bu çalışmada deprem özelinde doğal afetlerin dinî/kelamî açıdan nasıl anlaşılması gerektiği üzerinde durulacaktır. Ayrıca doğal afetlerin fiziksel kötülük olarak kavramsallaştırılması tartışmaya açılacaktır. Zira bir doğa olayı olan depremin, acı verici sonuçları sebebiyle “kötülük” olarak isimlendirilmesi temel bir problem olup bu durum göz ardı edilerek üretilen teolojik soruların cevaplanması oldukça güçtür. Bu noktada insanın akıl, irade ve sorumluluğu ön plana çıkmaktadır. İnsanoğlu yaşadığı dünyayı tanımalı, doğada ilahî nizamın işleyişini keşfetmeli ve bu doğrultuda gereken tedbirleri almalıdır. Elbette Allah’ın bahsettiği akıl ve iradenin bir gereği olarak birey, toplum ve devlet nezdinde paylaşılması gereken çok sayıda sorumluluk bulunmaktadır. Diğer taraftan musibet ve acılar hayatın tabii bir gerçeğidir. İnsanın psikolojik, sosyal ve dinî yaşamına farklı etkileri söz konusudur. İlahî sınanma ve takdirin bir yönü olarak her şerrin bir hayra vesile olabileceği ve şer bilinen bazı olguların bünyesinde pek çok hayırlar taşıyabileceği gerçeği de göz önünde tutulmalıdır. Bu bağlamda doğal afetlerin insana tesirlerinin

hikmet boyutunda ele alınması önem arz etmektedir.

Nitel araştırma yöntemleri kullanılarak ve literatür taraması yapılarak hazırlanan bu çalışmada kelam perspektifinden deprem ve doğal afetler konusu farklı boyutları ile ele alınacaktır. Çalışma, ateizmin argümanlarından biri olan fiziksel kötülük probleminin ve teolojik bakışla doğal afetlerin anlaşılması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kelam, Deprem, Doğal Afet, Kader, İnsan İradesi.

THE RELATIONSHIP OF EARTHQUAKE AND NATURAL DISASTERS WITH DESTINY

Mustafa BALI

Natural disasters are considered within the scope of "physical evils" in philosophical terminology due to the loss of life-property and the deep pain they cause. On the other hand, the issue also has a religious/theological dimension due to aspects such as Allah's will and creation of disaster, the place of disasters in the destiny plan, human will and responsibility, and divine justice. In this context, the fact that disasters such as earthquakes are experienced in the world dominated by Allah as a being who is absolutely good, absolutely just, possessing infinite will and power, and knowing everything, is perceived as a problem that needs explanation.

In this study, it will be emphasized how natural disasters such as earthquakes should be understood from a religious/theological perspective. Our study was prepared using qualitative research methods and literature review. In this direction, the subject of earthquakes and natural disasters will be discussed with different dimensions from the perspective of kalam. The study is also important in terms of understanding the problem of physical evil which is one of the arguments of atheism.

Keywords: Kalam, Earthquake, Natural Disaster, Destiny, Human Will.

AFET RUH SAĞLIĞI ÜZERİNE: PSİKOLOJİK İLK YARDIM

Ertuğrul HATİPOĞLU¹,

Tuğba TÜRKKAN²,

İbrahim YÜCEL³

Afetler genellikle büyük ölçekli, öngörülemeyen ve yıkıcı olaylardır. Afetler bireyler için sevdikleri insanların kaybindan, yaşamları üzerindeki kontrol duyguları ve güvenlik algılarına, işlerine ve gelir kayıplarına kadar uzanan çok boyutlu maddi ve manevi hasarlara neden olmaktadır. Afet mağdurlarıyla ilgili yapılan sistematik incelemeler ve araştırmalar, mağdurlarda ciddi ve kalıcı psikolojik problemler oluşma riskinin yüksek olduğunu göstermektedir. Afet sonrasında uzayan ve müdahale edilemeyen yas, şok ve korku hali ile meydana gelen kriz durumları kişilerin normal hayata ve sosyal işlevselliğine dönüşü olumsuz etkileyerek psikososyal sorunlara neden olmaktadır. Afetlerin insan yaşamı üzerindeki yıkıcı etkileri göz önüne alındığında, bu tür felaketlerin ardından uygulanacak erken dönem psikolojik müdahalelerin ruh sağlığı açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir. Nitekim bir felaketin ardından pratik yardım sunmaya ve sosyal desteği güçlendirmeye yönelik girişimlerin, potansiyel olarak travmatik olayların uzun vadeli sonuçlarını hafifletmeye yardımcı olduğu bilinmektedir. Bu noktada psikolojik ilk yardım, literatürde afetlerden sonra en uygun ve zarar verme olasılığı en az olan yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Psikolojik ilk yardım “travmatik olayların neden olduğu akut dönem sıkıntıyı azaltmak, kısa ve uzun vadeli uyumsal işlevsellik ve başa çıkmayı teşvik

1 Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü. drertugrulhatipoglu@gmail.com, 0000-0003-2153-4039

2 Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, turkkan83@hotmail.com, 0000-0002-3955-6597

3 Arş. Gör. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ibrahimyucel@gumushane.edu.tr, 0000-0002-9568-8260

etmek için tasarlanmış kanıta dayalı bir müdahale” olarak tanımlanmaktadır. Psikolojik ilk yardım, acil kriz durumlarından etkilenen kişilerin, bir dizi fiziksel, psikolojik, duygusal ve davranışsal tepki geliştirecekleri varsayımına dayanmaktadır. Bu bakış açısı ile psikolojik ilk yardım, afet olaylarının hemen ardından çocuklara, ergenlere, yetişkinlere ve ailelere yardım etmek için geliştirilen pratik bir müdahaledir. Bu çalışmanın amacı psikolojik ilk yardımın ilkeleri, amaçları ve uygulanışı hakkında derlenen güncel bilgilerin paylaşılmasını sağlamaktır. Çalışmanın, afetler sonrasında ve özellikle de Türkiye’de 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve en yıkıcı depremlerden birisi olan Kahramanmaraş Depreminin ardından saha çalışanlarına uygulamalarında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Travma, Ruh sağlığı, Psikolojik ilk yardım.

ON DISASTER MENTAL HEALTH: PSYCHOLOGICAL FIRST AID

Ertuğrul HATİPOĞLU¹,

Tuğba TÜRKKAN²,

İbrahim YÜCEL³

Disasters are often large-scale, unpredictable and destructive events. Disasters cause multidimensional material and moral damages for individuals, ranging from the loss of loved ones, their sense of control over their lives and perceptions of security, to the loss of jobs and income. Systematic reviews and researches conducted on victims of disasters show that victims are at high risk of developing serious and permanent psychological problems. Crisis situations that occur with prolonged and unintervened mourning, shock and fear after the disaster cause psychosocial problems by negatively affecting the return to daily life and social functionality. Considering the devastating effects of disasters on human life, it can be said that early psychological interventions to be applied after such disasters are very important for mental health. Indeed, initiatives to offer practical assistance and strengthen social support after a disaster are known to help alleviate the long-term consequences of potentially traumatic events. At this point, psychological first aid is evaluated in the literature as the most appropriate approach and the least likely to cause harm after disasters. Psychological first aid is defined as “an evidence-based intervention designed to reduce acute period

1 Asst. Prof., Gumushane University, Faculty of Health Sciences, Dept. of Social Work, drertugrulhatipoglu@gmail.com, 0000-0003-2153-4039

2 Asst. Prof., Gumushane University, Faculty of Health Sciences, Dept. of Social Work, turkkan83@hotmail.com, 0000-0002-3955-6597

3 Asst. Prof., Gumushane University, Faculty of Health Sciences, Dept. of Social Work, ibrahimyucel@gumushane.edu.tr, 0000-0002-9568-8260

distress caused by traumatic events and promote short- and long-term adaptive functioning and coping”. Psychological first aid is based on the assumption that people affected by emergency crisis situations will develop a range of physical, psychological, emotional and behavioral responses. From this perspective, psychological first aid is a practical intervention developed to help children, adolescents, adults and families immediately after disasters. The aim of this study is to provide the updated information about the principles, aims and application of psychological first aid. It is thought that the study will contribute to the field workers in their practices after disasters and especially after the Kahramanmaraş Earthquake,, one of the most destructive earthquakes that occurred in Turkey on February 6, 2023.

Keywords: Disaster, Trauma, Mental health, Psychological first aid.

DOĞAL AFETLERİN ÇOCUKLAR VE ERGENLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE PSİKOSOSYAL MÜDAHALE YAKLAŞIMLARI

Tuğba TÜRKKAN¹,

Ertuğrul HATİPOĞLU²,

Ahmet Burhan ÇAKICI³

Afetler, doğa veya insan kaynaklı sebeplerle ortaya çıkan olaylar olup, toplumlarda önemli maddi ve manevi kayıplara neden olabilirler. Bu kayıplar, can ve mal kayıpları, ekonomik kayıplar, sosyal kayıplar ve çevresel kayıplar gibi çeşitli şekillerde ortaya çıkabilirler. Afetler, insanların günlük hayatlarını etkileyerek normal akışlarını durdurabilir veya kesintiye uğratabilirler. Doğal afetler arasında depremler çok yaygın ve en yıkıcı olanlarındandır. Diğer katastrofik olaylardan farklı olarak, depremlerin tahmini veya hazırlığı mümkün değildir ve olumsuz etkileri yaygın ve uzun süreli olabilir. Çocuklar acil durumlarda özellikle “savunmasız grup” olarak kabul edilir. Tüm çocuklar, küçük yaşları ve gelişen yetenekleri nedeniyle travmatik olaylara karşı daha savunmasızdırlar. Bu nedenle çocukluk ve ergenlik dönemlerinde yaşanan örseleyici olayların ruh sağlığı açısından kritik bir nitelik taşıdığını söylemek mümkündür. Afetle ilgili gerçekleştirilen çalışmalarda, doğal afetler ve diğer kitlesel travma biçimlerinin çocuklar ve ergenlerde korku, kaygı, yeme ve uyku bozuklukları, travma sonrası stres belirtileri, konsantrasyon güçlükleri ve saldırganlık gibi davranış sorunları dahil olmak üzere çok çeşitli ve uzun vadeli ruh sağlığı sorunlarına neden

1 Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, turkkan83@hotmail.com, 0000-0002-3955-6597

2 Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, drertugrulhatipoglu@gmail.com, 0000-0003-2153-4039

3 Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, ahmetburhan@kmu.edu.tr, 0000-0003-4848-3278

olduğu bildirilmektedir. Bununla birlikte, çocukların bir bölümü zaman içinde travmayla ilişkili semptomları sürdürme riski altındadır. Kalıcı travma sonrası stres semptomları (TSSB), çocukları uzun süreli uyumsuzluk riskine sokabilir. Bu nedenle, afete maruz kalan çocuk ve gençlerde semptomlar kronikleşmeden erken dönemde destek sağlamak acil ve önemlidir. Bu noktada bir felaketten sonra çocuklarda görülebilecek travmatik semptomların ve psikolojik belirtilerin anlaşılması, halk sağlığının rasyonel yönetimi ve etkili yardım girişimleri için kritik bilgiler sağlayabilir. Bu çalışmada, literatürden derlenen bilgiler ile afet nedeniyle çocukların yaşaması muhtemelen psikososyal sorunlar tespit edilerek, çocuklar arasında hangi faktörlerin risk ve koruyucu olduğuna değinilecektir. Afetlerden sonra çocuk ve ergenlerde görülebilecek psikolojik tepkilerin ele alınması ve psikososyal müdahalelere yönelik önerilerin paylaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Çocuk, Travma, Psiko-sosyal müdahale

THE EFFECTS OF NATURAL DISASTERS ON CHILDREN AND ADOLESCENTS AND PSYCHOSOCIAL INTERVENTION APPROACHES

Tuğba TÜRKKAN¹,

Ertuğrul HATİPOĞLU²,

Ahmet Burhan ÇAKICI³

Disasters are events that occur due to natural or man-made causes and can cause significant material and moral losses in societies. These losses may occur in various forms such as loss of life and property, economic losses, social losses and environmental losses. Disasters can affect people's daily lives and stop or interrupt their normal flow. Among natural disasters, earthquakes are the most common and most destructive. Unlike other catastrophic events, earthquakes cannot be predicted or prepared for, and their adverse effects may be widespread and long-lasting. Especially children are considered as the “vulnerable group” in emergencies. All children are more vulnerable to traumatic events due to their young age and developing abilities. For this reason, it is possible to say that the traumatic events experienced during childhood and adolescence have a critical quality in terms of mental health. Disaster-related studies have reported that natural disasters and other forms of mass trauma cause a wide range of long-term mental health problems in children and adolescents, including fear, anxiety, eating and sleep disorders, post-traumatic stress symptoms, concentration

1 Dr., Gumushane University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, turkkan83@hotmail.com, 0000-0002-3955-6597

2 Dr., Gumushane University Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, drertugrulhatipoglu@gmail.com, 0000-0003-2153-4039

3 Assoc. Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, ahmetburhan@kmu.edu.tr, 0000-0003-4848-3278

difficulties, and behavioral problems such as aggression. However, some children are at risk of continuing trauma-related symptoms over time. Persistent post-traumatic stress symptoms (PTSD) may put children at risk of long-term maladjustment. Therefore, it is urgent and important to provide support for children and young people exposed to disasters at an early stage before symptoms become chronic. At this point, understanding the traumatic symptoms and psychological reactions that may occur in children after a disaster may provide critical information for the rational management of public health and effective relief initiatives. In this study, with the information compiled from the literature, psychosocial problems that children are likely to experience due to disasters will be identified and which factors are risk and protective among children will be mentioned. It is aimed to address the psychological reactions that can be seen in children and adolescents after disasters and to share suggestions for psychosocial interventions.

Keywords: Disaster, Child, Trauma, Psycho-social intervention.

DOĞAL AFET VE SOSYAL MEDYA: HABER AJANSLARININ INSTAGRAM SAYFALARINDA KAHRAMANMARAŞ DEPREMİ

Elif KÜTÜKOĞLU¹,

Burak TORAMAN²

Medya tarih boyunca gündemi belirleyen önemli ölçütlerden olmuştur. Bu durum deprem, yangın, heyelan ve sel gibi afet haberlerinde de görülmüştür. Bu çalışmada haber ajanslarının Instagram sayfalarındaki Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen deprem haberleri incelenmiştir. Tüm haberlere erişmek zor olduğundan Türkiye’de sık tercih edilen ajanslardan Anadolu Ajansı ve Demirören Haber Ajansı örneklem olarak belirlenmiştir. Deprem gerçekleşikten sonraki ilk bir hafta olan 6 Şubat - 13 Şubat 2023 tarihleri arasındaki tüm haberler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Çalışma sonucunda 662 haberle en fazla Anadolu Ajansı içerik üretirken, Demirören Haber Ajansı 318 haber yapmıştır. Anadolu Ajansı haberlerinde 600 haber video içerikli, 36 haber fotoğraf içerikli, 26 haber ise infografik ile verilmiştir. Story öne çıkanlarda ise depremle ilgili 103 içerik paylaşılmıştır. Demirören Haber Ajansı’nda ise 316 haber videolu, 2 haber fotoğraflı yapılmakla birlikte infografikli haber içeriğine ve story öne çıkanlara yer verilmemiştir.

Haber konularına bakıldığında içerik bakımından farklılıklar saptanmıştır. Enkaz arama-kurtarma haberlerinde Anadolu Ajansı 279 paylaşım yapmışken, bu sayı Demirören Haber Ajansı’nda 116 olarak görülmüştür. Anadolu Ajansı’nda bölgeye yapılan yardım

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü, elifkutukoglu@gmail.com, ORCID-ID: 0000-0001-6203-5303

² Doktora Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı, Buraaktoraman@gmail.com, ORCID-ID: 0000-0003-0121-5962

kampanyaları 126, bilgilendirme haberleri 260, diğer (hasta ziyaret, taburcu, göz altı, yurt dışı destek vs.) içerikler ise 80 haber içerikli paylaşım ile verilmiştir. Demirören Haber Ajansı'nda ise kurtarma haberleri 116, yarı yıl kampanyaları 59, bilgilendirme içeriği 87, diğer içerikler 55 haber içerikli paylaşım ile takipçilere sunulmuştur.

Çalışmada son olarak deprem bölgesindeki şehirlerle ilgili haberler incelenmiştir. Anadolu Ajansı'nda en fazla haber yapılan ilk üç şehir 133 haber ile Hatay, 113 haber ile Kahramanmaraş, 50 haber ile Adıyaman olmuştur. Demirören Haber Ajansı'nda 73 haber ile Hatay, 45 haber ile Kahramanmaraş, 23 haber ile Malatya yer almıştır. Sonuç olarak, incelenen süre içerisinde en fazla haber içeriğini Anadolu Ajansı sunarken aynı zamanda haber çeşitliliğini de sağlamıştır. Demirören Haber Ajansı içerik sayısı ve haber çeşitliliği ile Anadolu Ajansı'ndan geride kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Afet Haberciliği, Deprem, Sosyal Medya, Instagram, İçerik Analizi.

NATURAL DISASTER AND SOCIAL MEDIA: KAHRAMANMARAS EARTHQUAKE ON THE INSTAGRAM PAGES OF NEWS AGENCIES

Elif KÜTÜKOĞLU¹,

Burak TORAMAN²

The media has been one of the important criteria determining the agenda throughout history. This situation was also seen in disaster news such as earthquake, fire, landslide and flood. In this study, the news of the Kahramanmaraş-centered earthquake on the Instagram pages of news agencies were examined. Since it is difficult to access all the news, Anadolu Agency and Demirören News Agency, which are frequently preferred agencies in Turkey, were determined as samples. All news between February 6 and February 13, 2023, which is the first week after the earthquake, were analyzed by content analysis method. As a result of the study, Anadolu Agency produced the most content with 662 news, while Demirören News Agency made 318 news. In Anadolu Agency news, 600 news with video content, 36 news with photo content, and 26 news with infographics. In the highlights of the story, 103 contents related to the earthquake were shared. In Demirören News Agency, on the other hand, 316 news videos and 2 news photos were made, but news content with infographics and stories that stood out were not included.

When we look at the news topics, there are differences in terms of content. While Anadolu Agency made 279 posts in the wreckage search and rescue news, this number was seen as 116 in

¹Assistant Professor, Gumushane University, Faculty of Communication, Department of Journalism, elifkutukoglu@gmail.com, ORCID-ID: 0000-0001-6203-5303

² PhD Student, Akdeniz University Institute of Social Sciences, Department of Journalism, Buraaktoraman@gmail.com, ORCID-ID: 0000-0003-0121-5962

Demirören News Agency. Aid campaigns for the region in Anadolu Agency were shared with 126, information news with 260, other content (patient visit, discharge, detention, support abroad, etc.) with 80 news content. In Demirören News Agency, rescue news was presented to followers with 116, half campaigns with 59, information content with 87, and other content with 55 news content.

In the study, news about the cities in the earthquake zone were examined lastly. The top three cities with the most news in Anadolu Agency were Hatay with 133 news, Kahramanmaraş with 113 news, and Adıyaman with 50 news. In Demirören News Agency, Hatay with 73 news, Kahramanmaraş with 45 news, Malatya with 23 news. As a result, Anadolu Agency provided the most news content during the period examined, while also providing news diversity. Demirören News Agency has lagged behind Anadolu Agency in terms of content and news diversity.

Keywords: Disaster Journalism, Earthquake, Social Media, Instagram, Content Analysis.

TÜRKİYE'DE YAŞANAN BÜYÜK DEPREMLERİN EKONOMİK ETKİLERİ: 1980- 2023 DÖNEMİ

Pınar KOÇ¹

Türkiye yüzölçümünün % 42'si birinci derece deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Büyük depremlerin meydana geldiği yüksek sismik aktif Anadolu plakası üzerinde yer alması nedeniyle Türkiye'de çok sayıda deprem meydana gelmiştir. Depremlerin yüzeye yakın olması, can ve mal kayıplarının yüksek olmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı; 1980-2023 döneminde Türkiye'de meydana gelen depremlerin ekonomik etkilerini araştırmaktır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, ele alınan dönemde büyüklüğü 4.5 ile 7.8 arasında değişen 50'den fazla deprem meydana gelmiştir. Özellikle son dönemlerde deprem sıklığının arttığı görülmektedir. 1999 Gölcük merkezli Marmara depremi 1980-2000 döneminde en fazla can ve mal kaybına neden olan depremdir. Bununla birlikte, 6 Şubat tarihinde Merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçesinde meydana gelen ve etkisi 11 ilde hissedilen depremler, yakın tarihte benzeri görülmemiş felaketlerdir. Marmara depreminde depremden etkilenen kişi sayısı, 1.358.953 iken, deprem nedeniyle meydana gelen ekonomik kayıp 20 Milyon Amerikan dolarıdır. Maraş depreminin ekonomik maliyetleri incelendiğinde 56.9 milyar dolar ile konut hasarının birinci sırada yer aldığı görülmektedir. Konut hasar maliyetlerini, kamu alt yapısı ve hizmet binalarındaki yıkımlar ve özel kesim hasarları takip etmektedir. Maraş depreminin Türkiye üzerindeki ekonomisi üzerindeki toplam yükünün 2 trilyon TL'yi aşması beklenmektedir. Bu büyüklüğün 2023 yılı GSYİH'sinin %9'una ulaşması beklenmektedir. Depremden kaynaklanan ekonomik kayıpların

¹ Doç. Dr. Gümüşhane Üniversitesi İ.İ.B.F. İktisat Bölümü, pinartorun@gumushane.edu.tr, 0000-0002-7843-1228

azaltılması, ancak güçlü yapı stokunun artırılması ile mümkün olabilir. Bu bağlamda, yüksek hasara neden olan faktörlerin tespit edilmesi ve depremlerin kaynaklanan yıkımların azaltılabilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve etkin denetim mekanizmalarının oluşturulması birinci derecede önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Can ve mal kayıpları, Ekonomik etkiler.

ECONOMIC EFFECTS OF MAJOR EARTHQUAKES IN TÜRKİYE: THE PERIOD OF 1980-2023

Pinar KOC¹

42 % of Türkiye's land surface is on the first-degree earthquake belt. Due to the fact that it is located on the highly seismically active Anatolian plate, where major earthquakes occur, occurred many earthquakes in Türkiye. Because earthquakes are close to the surface, they have resulted in great loss of life and property. In this context, the aim of this study is to investigate the economic effects of earthquakes in Turkey from 1980-2023. According to the results of the study, more than 50 earthquakes, which magnitude varies from 4.5 to 7.8, occurred during this period. Especially in recent years, It is seen that the frequency of earthquakes is increasing. The 1999 Marmara Earthquake with the epicenter of G lc k is the earthquake that caused the most loss of life and property in the 1980-2000 period. However, the earthquakes, the epicenter of which occurred in Pazarcık and Elbistan districts of Kahramanmaraş on February 6, and whose effects were felt in 11 provinces, are unprecedented disasters in recent history. While the number of people affected by the Marmara earthquake was 1,358,953, the economic loss due to the earthquake was 20 million US dollars. When the economic costs of the Maraş earthquake are examined, it is seen that the damage to the housing is in the first place with 56.9 billion dollars. Housing damage costs are followed by demolitions in public infrastructure and service buildings, and private sector damage. The total burden of the Maraş earthquake on Turkey's economy is expected to exceed 2 trillion TL. This size is expected to reach 9% of GDP in 2023. Reducing the economic losses caused by the earthquake can only be possible by increasing the strong building

¹ Assoc. Prof., Gumushane University FEAS Dept. of Economics, author@gumushane.edu.tr, 0000-0002-7843-1228.

stock. In this context, it is of primary importance to determine the factors that cause high damage and to make the necessary legal arrangements and to establish effective control mechanisms in order to reduce the destruction caused by earthquakes.

Keywords: Earthquakes, The loss of life and property, Economic effects

AFET VE ACİL DURUM TOPLANMA ALANLARININ WEB CBS UYGULAMALARIYLA BİLİNİRLİĞİNİN ARTTIRILMASI: GÜMÜŞHANE ŞEHİRİ ÖRNEĞİ

Hulusi BİNGÜL¹,

Dilara BAĞCA²,

Oktay KODALAK³,

Fatih OCAK⁴,

Mürşit ŞİRİN⁵

Afet ve acil durum sonrasında yaşanan panik ve kargaşayı önlemek, insanların tehlikeli bölgelerden uzak kalmasını sağlamak ve sağlıklı bilgi akışını gerçekleştirebilmek için toplanma alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu alanlar, geçici barınma merkezleri kurulana kadar afetzedelerin güvenli bir biçimde toplanacağı noktaları oluşturmaktadır. Asrın felaketleri olarak nitelendirilen depremlerden sonra afet yönetiminin ne kadar önemli olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda afet yönetimini oluşturan tüm süreçlerde toplanma alanlarının bilinirliği önemli bir konu haline gelmiştir. Afet öncesi dönemde, toplanma alanları

1 Öğrenci, Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane Meslek Yüksekokulu, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Programı, hulusibingul@gmail.com

2 Öğrenci, Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane Meslek Yüksekokulu, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Programı, dbagca76@gmail.com

3 Öğrenci, Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane Meslek Yüksekokulu, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Programı, oktaykodalak38@hotmail.com

4 Öğretim Görevlisi, Samsun Üniversitesi, Kavak Meslek Yüksekokulu, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Programı, fatih.ocak@samsun.edu.tr , 0000-0002-1088-3762

5 Öğretim Görevlisi, Gümüşhane Üniversitesi, Gümüşhane Meslek Yüksekokulu, Mimarlık ve Şehir Planlama Bölümü, Coğrafi Bilgi Sistemleri Programı, mursitsirin@gumushane.edu.tr , 0000-0002-2996-3578

her şehrin kendi coğrafi özellikleri dikkate alınarak belirlenmelidir. Ayrıca muhtemel afet ve acil durum sonrasında ise halkın planlı bir şekilde güvenli bölge olarak tabir edilen afet ve acil durum toplanma alanlarına yönlendirilmesi gerekmektedir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) belirlediği kriterler dikkate alınarak 2018 yılından itibaren tüm illerde yeni oluşturulacak toplanma alanları kişi başına 2,5 m² alan düşecek şekilde İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri tarafından oluşturulmuştur. Oluşturulan toplanma alanlarının bilinirliğinin istenilen düzeyde olmadığı, yetkili kurumların paylaştığı toplanma alanı sorgulama verilerinden de anlaşılmaktadır. Mevcut afet ve acil durum toplanma alanlarının hem coğrafi bir temele dayandırılması hem de bölge halkı tarafından bilinirliğinin arttırılması için Gümüşhane şehrindeki afet ve acil durum toplanma alanları kullanılarak web CBS tabanlı bir uygulama tasarlanmıştır. Tasarlanan uygulama ile halk afet ve acil durum süreçlerinden önce kendilerine en yakın toplanma alanını öğrenebilecek, alanların hakkında ayrıntılı bilgiye ulaşabilecektir. Uygulamanın amaca hizmet edebilmesi ve halkın toplanma alanlarına hızlı erişimi için şehrin önemli kavşak noktalarına yönlendirme tabelaları yapılması, halkın uygulamaya hızlıca erişmesi için, oluşturulan karekodların bu levhalara eklenmesi önemlidir. Sonuçta bu uygulamayı kullanan kişiler afet ve acil durum toplanma alanları hakkında gerekli tüm bilgilere (konum, büyüklük, yakınlık, vb.) sahip olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afet Yönetimi, Web CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri), Gümüşhane, Afet ve Acil Durum Toplanma Alanları.

INCREASING THE AWARENESS OF DISASTER AND EMERGENCY GATHERING AREAS WITH WEB GIS APPLICATIONS: THE CASE OF GÜMÜŞHANE CITY

Hulusi BİNGÜL¹,
Dilara BAĞCA²,
Oktay KODALAK³,
Fatih OCAK⁴,
Mürşit ŞİRİN⁵

Gathering areas are needed to prevent panic and chaos after disasters and emergencies, to ensure that people stay away from dangerous areas and to realize healthy information flow. These areas constitute safe gathering points for disaster victims until temporary shelter centers are established. After the earthquakes, which are described as the disasters of the century, it has been understood how important disaster management is. Gathering areas in the pre-disaster period should be determined by considering the geographical characteristics of each city. In addition, after a possible disaster and emergency, the public

1 Student, Gümüşhane University, Gümüşhane Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, hulusibingul@gmail.com

2 Student, Gümüşhane University, Gümüşhane Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, dbagca76@gmail.com

3 Student, Gümüşhane University, Gümüşhane Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, oktaykodalak38@hotmail.com

4 Lecturer, Samsun University, Kavak Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, fatih.ocak@samsun.edu.tr , 0000-0002-1088-3762

5 Lecturer, Gümüşhane University, Gümüşhane Vocational School, Department of Architecture and Urban Planning, Geographic Information Systems Program, mursitsirin@gumushane.edu.tr , 0000-0002-2996-3578

should be directed to the disaster and emergency gathering areas, which are called safe zones, in a planned manner.

Considering the criteria determined by the Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD), new assembly areas to be created in all provinces since 2018 have been established by the Provincial Disaster and Emergency Directorates, with an area of 2.5 m² per person. It is also understood from the data of the gathering area inquiry shared by the authorized institutions that the awareness of the meeting areas is not at the desired level. The web GIS based application were designed using the disaster and emergency assembly areas in Gümüşhane city to both base the existing disaster and emergency assembly areas on a geographical basis and to increase their awareness by the people of the region. With the designed application, the public will be able to learn the closest assembly area to them before disaster and emergency processes and will be able to access detailed information about the areas. In order for the application to serve its purpose and for the rapid access of the people to the assembly areas, it is important to make directional signs at the important junction points of the city and to add the QR codes created for the public to access the application quickly. As a result, people using this application will have all the necessary information (location, size, proximity, etc.) about disaster and emergency gathering areas.

Keywords: Disaster Management, Web GIS (Geographic Information Systems), Gümüşhane, Disaster and Emergency Assembly Areas.

TÜRKİYE'DE HÜKÜMETLERİN DEPREM POLİTİKALARI (1923-1960)

Ramazan ÇELEM¹

Türkiye, bulunduğu konumu ve jeolojik yapısı nedeniyle geçmişten günümüze birçok doğal afet yaşamıştır. Gerçekleşen doğal afetler arasında verdiği hasar oranına göre ilk sırada depremler yer almaktadır.

Cumhuriyet Türkiye'sine gelene kadar olan süre içerisinde Anadolu toprakları üzerinde birçok deprem meydana gelmiş ve Anadolu halkı bu nedenle çeşitli sıkıntılarla uğraşmak durumunda kalmıştır. Şehirler ve halk üzerinde yaşanan sıkıntıların giderilmesi için gerek Selçuklu gerekse de Osmanlı Devletleri zamanında devleti yönetenler tarafından bazı politikalar uygulanmıştır.

1923-1960 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti'nde CHP ile DP iktidarları başta bulunmuş ve bu sürede 18 CHP, 5 DP hükümeti olmak üzere toplam 23 hükümet görev yapmıştır. Bu dönem içerisinde deprem ile doğrudan ve dolaylı olmak üzere 17 kanun ve KHK, 2 yönetmelik ve 2 de talimatname çıkarılmıştır.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'in erken dönemlerine kadar olan süreçte deprem politikaları genellikle deprem sonrası hasarlarını gidermeye yönelik olmuşken hükümetlerin depremlere yönelik bakış açısını değiştiren en önemli olay 1939 yılında Erzincan merkezli 7,9 şiddetinde yaşanan deprem olmuştur. Bu deprem ile birlikte Türkiye'de hükümetler, deprem öncesinde yapılacak birçok çalışma ile birlikte depremin etkilerinin daha az boyutta olmasının mümkün olacağına dair düşünceye sahip olmuştur.

1959 yılında çıkarılan Afet Yasası'yla birlikte ise Türkiye, depremlerden önce ve sonra gereken önlemlerin alınmasının yanında depremlere dayanıklı şehirler ve köylerin yapılmasını ve

¹ Dr. Arş. Gör., Kilis 7 Aralık Üniversitesi İ.T.B.F. Tarih Bölümü, ramazancelem@kilis.edu.tr, 0000-0002-1601-3522.

yapı malzemelerinin de geliştirilmesini planlayarak daha modern ve uluslararası politikalar takip etmeye başlamıştır.

Depremlerin, yerleşim yerleri ile halk üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik yapılmak istenen tüm bu faaliyetler, II. Dünya Savaşı'nın yaşanması ve 1950 sonrasında ülke içerisinde görülen iç göç olayları gibi çeşitli nedenlerle istenen hedefe ulaşmaya engel oluşturmuştur.

Deprem yaşayan yerler ile halklar için yapılan yardım faaliyetleri genellikle Türkiye Kızılay Derneği ile yerli halkın gönüllü çalışmalarıyla gerçekleştirilirken depremzedelere yönelik yapılan yardımlar acil barınma, beslenme, ilk yardım hizmetlerinin bir an önce çözüme kavuşturulması olmuştur. Ayrıca çiftçilere faizsiz kredi verilmesi, depremzedelerin vergi borcunun silinmesi ya da ertelenmesi ile birlikte çeşitli uygulamalar da imkanlar ölçüsünde yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Hükümetler, Doğal Afetler, Deprem.

EARTHQUAKE POLICIES OF GOVERNMENTS IN TÜRKİYE (1923-1960)

Ramazan ÇELEM¹

Türkiye, due to its geographical location and geological structure, has experienced numerous natural disasters from past to present. Among these natural disasters, earthquakes rank first in terms of the damage they cause.

Until the establishment of the Republic of Türkiye, many earthquakes occurred in Anatolia, and the Anatolian people had to deal with various hardships as a result. During the Seljuk and Ottoman periods, the rulers of the state implemented certain policies to alleviate the difficulties experienced by cities and the people.

Between 1923 and 1960, during the administrations of the Republican People's Party (CHP) and the Democratic Party (DP), a total of 23 governments served, including 18 CHP governments and 5 DP governments. During this period, directly and indirectly related to earthquakes, 17 laws and presidential decrees (KHK), 2 regulations, and 2 directives were issued.

From the Ottoman Empire to the early years of the Republic, earthquake policies were generally focused on addressing the post-earthquake damages. However, the most significant event that changed the government's perspective on earthquakes was the earthquake centered in Erzincan in 1939, with a magnitude of 7.9. Following this earthquake, the governments in Türkiye came to the realization that many pre-earthquake preparations could reduce the impact of earthquakes to a lesser extent.

With the Disaster Law enacted in 1959, Türkiye started to pursue more modern and internationally aligned policies by planning the construction of earthquake-resistant cities and

¹ Dr. Res. Ass., Kilis 7 Aralık University FHSS Dept. of History, ramazancelem@kilis.edu.tr, 0000-0002-1601-3522.

villages, as well as the development of building materials, in addition to taking necessary measures before and after earthquakes.

However, various factors such as the outbreak of World War II and internal migration within the country after 1950 hindered the achievement of the intended goals of reducing the negative effects of earthquakes on settlements and the people.

The assistance activities for areas affected by earthquakes and the affected population were mainly carried out through the Turkish Red Crescent Society (Kızılay) and the voluntary efforts of the local people. The focus of the aid provided to earthquake victims was on urgent shelter, nutrition, and immediate resolution of emergency medical services. Furthermore, efforts were made to provide interest-free loans to farmers, waive or defer the tax debts of earthquake victims, and implement various measures within the available means.

Keywords: Türkiye, Governments, Natural Disasters, Earthquake.

KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNİN (2023) KIRSAL KESİMLERE OLAN TALEBE ETKİSİ

Leman ALBAYRAK¹,

Cevdet YILMAZ²

Yaşanan büyük depremler can ve mal kayıpları yanında birçok sorunu beraberinde getirmekte, hayatta kalanlar için konut ve yerleşim ihtiyacı bu sorunların başında gelmektedir. Deprem büyüklüğüne göre değişmekle birlikte binlerce kişinin saniyeler içinde evsiz ve güçsüz kalması gerek merkezi otorite, gerek yerel yönetimlerin acil çözmesi gereken iş olarak dikkati çekmektedir. Bu sorunun akşamdan sabaha çözülmesinin zorluğu nedeniyle deprem sonrasında büyük bir nüfus hareketliliği ortaya çıkmaktadır. Bu süreçte göçlerin yönü ve şiddeti kadar, ekonomik, sosyal, kültürel ve psikolojik sorunlar da ortaya çıkmakta, bunların çözümü bazen çok uzun zaman almaktadır. Türkiye’de 06.02.2023 tarihinde, Türkiye saati ile 04.17’de ve 13.24’te merkez üssü Pazarcık ve Elbistan (Kahramanmaraş) olan Mw7,7 ve Mw7,6 büyüklüklerinde iki deprem meydana gelmiştir (AFAD). Bu büyük depremlerde evleri yıkılan veya ağır hasar gören vatandaşların barınabilmesi için; çadır, konteyner, yurt, otel ve sair kamu veya özel sektöre ait alanlarda geçici çözümler sunulmuştur. Mağdur olan vatandaşların bir kısmı ise daha güvenli buldukları yerlere geçici veya kalıcı olarak göç etmişlerdir. Bu çalışmada, Kahramanmaraş depremleri ve başka olası depremler göz önünde bulundurularak, deprem sonrası yerleşim yeri olarak kırsal kesimlere olan talepler ve göçün kırsalın yerel dinamikleri ile etkileşimi incelenmektedir. Bunun

¹Dr., 19 Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Coğrafya Bölümü, eraalbayrakleman@gmail.com, 0000-0001-6944-3852

²Prof. Dr., 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, cylimaz@omu.edu.tr, 0000-0003-0430-619X

İçin deprem illerinde mağdur olan vatandaşların, depremden sonra nerelere ve niçin göç ettiklerini, köy ve kasabalara olan taleplerini ve bu talepler doğrultusunda yaşanan gelişmeler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma için Hatay'ın İskenderun ve Diyarbakır'ın Kulp ilçesi örnek alan olarak seçilmiştir. Çalışmada; bizzat deprem mağduru olan, depremden sonra yörede yaşayan ve çalışan, başka bir yere göç etmiş olan, köy muhtarları ve nakliye firma sahipleri olmak üzere toplam 14 kişi ile yüz yüze ve telefonla görüşme gerçekleştirilmiştir. Depremle ilgili genel nüfus bilgileri için AFAD ve ilgili nüfus müdürlüklerinin verilerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; depremden sonraki süreçte barınma başta olmak üzere, eğitim, sağlık ihtiyaçlarından ötürü bir kısım vatandaşlarımız başka bir şehir ve kasabaya yerleşmiştir. Ailelerde, ebeveynlerin bir kısmı işinden ötürü deprem bölgesinde kalırken, eşlerden diğeri çocuklarının eğitimi için başka il ve ilçelere gitmiştir. Katılımcıların göç yönü İskenderun ve Diyarbakır'dan Konya, Aksaray, Ankara ve Mersin illeri yönüne olmuştur. Barınma ve iş için başka olanakların bulunmasına karşın bu yerlerin tercih edilmesinde, deprem riski az olan bölgeler olarak düşünülmesi etkili olmuştur. Köylere dönüşler, kesin dönüş yapanlar ve geçici olarak köyünde yaşayanlar olarak değerlendirilmiştir. Köylere yerleşmek isteyenlerin bir kısmı öncelikle prefabrik ev satın almayı düşünmektedir. İnşaat ve yapı malzemelerindeki fiyat artışı ile birlikte olası bir depremden az etkilenme düşüncesi konut tercihini değiştirmiştir. Kasabalarda yaşamaya devam edenlerin iki ve üç katlı binalarda oturma ve daire satın alma tercihinin arttığı gözlenmiştir. Köylerinde uzun yıllar atıl kalan arazilerde konutlar inşa edilmeye, yerel yönetimlerce buralara alt yapı hizmetleri verilmeye başlanmıştır. Bulgularımıza göre konut bakımından güvenli olan ve gıda üretimi için tarımsal imkânlara sahip olan kırsal kesimlere talep artmıştır.

Bu sonuçlara göre başta deprem riski bulunan bölgelerdeki kırsal alanlar olmak üzere Türkiye kırılarında atıl durumda olan meskenler ve tarım potansiyeline sahip araziler tespit edilmelidir. Bunlar deprem sonrası yaraların hızla sarılabilmesi ve depremde zarar görenlerin iskânı ve bir an önce normal hayatlarına dönebilmeleri için yeniden planlamaya tabi tutulmalıdır. Olası

felaketlerde daha büyük mağduriyetler yaşanmaması için bu alanlardaki mevcut altyapı eksiklikleri tespit edilip giderilmeli, bu çalışmalar yapılırken yeni ihtiyaçlara uygun gerekli tedbirler önceden alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kahramanmaraş depremi, Afetler, Kırsala göç, Kırsal alanlar

THE EFFECT OF KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKES (2023) ON THE DEMAND FOR RURAL AREAS

Leman ALBAYRAK¹,

Cevdet YILMAZ²

Major earthquakes bring along many problems besides loss of life and property. For the survivors, housing, and settlement, needs are at the top of these problems. Depending on the magnitude of the earthquake, the fact that thousands of people are left homeless and powerless within seconds draws attention as the most urgent task to be solved by both the central authority and local administrations. Due to the difficulty of solving this problem from evening to morning, great population mobility emerges after the earthquake. In this process, economic, social, cultural, and psychological problems arise as well as the direction and intensity of migration, and their solution sometimes takes a very long time. On 06.02.2023, two earthquakes of Mw7.7 and Mw7.6 occurred in Turkey, with epicentres in Pazarcık and Elbistan (Kahramanmaraş) at 04.17 and 13.24, respectively (AFAD). To provide shelter for the citizens whose houses were destroyed or severely damaged in these major earthquakes; temporary solutions were provided in tents, containers, dormitories, hotels, and other public or private sector areas. Some of the victimized citizens migrated temporarily or permanently to places they found safer. In this study, considering the Kahramanmaraş earthquakes and other possible earthquakes, the demands for rural areas as settlements after the earthquake and the interaction of migration with the local dynamics of rural areas are analysed. For this

¹Dr., 19 Mayıs University, Institute of Graduate Studies, Department of Geography
eraalbayrakleman@gmail.com, 0000-0001-6944-3852

²Prof. Dr., 19 Mayıs University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences
Education, cyilmaz@omu.edu.tr, 0000-0003-0430-619X

purpose, it is tried to determine where and why the citizens who suffered in the earthquake provinces migrated after the earthquake, their demands for villages and towns, and the developments in line with these demands. For this study, we selected İskenderun district of Hatay and Kulp district of Diyarbakır as sample areas. In the study, face-to-face and telephone interviews were conducted with a total of 14 people who were victims of the earthquake, who lived and worked in the region after the earthquake, who had migrated elsewhere, village mukhtars, and transport company owners. For general population information about the earthquake, data from AFAD and related population directorates were utilized. According to the findings, some of our citizens settled in other cities and towns in the period after the earthquake due to their housing, education, and health needs. In the families, while some of the parents stayed in the earthquake zone due to their work, the other spouse travelled to other cities and districts for the education of their children. The migration direction of the participants was from İskenderun and Diyarbakır to Konya, Aksaray, Ankara, and Mersin. Although there are other opportunities for shelter and employment, these places were preferred because they were considered regions with low earthquake risk. We analysed the returns to villages as those who made a final return and those who temporarily settled in their villages. Some of those who want to settle in the villages first consider purchasing prefabricated houses. Along with the price increase in construction and building materials, the idea of being less affected by a possible earthquake has changed the housing preference. We observed that those who continue to live in the towns prefer to live in two and three-story buildings and to buy flats. Houses have started to be built on lands that have been idle for many years in the villages, and local administrations have started to provide infrastructure services to these areas. According to our findings, the demand for rural areas that are safe in terms of housing and have agricultural opportunities for food production has increased. According to these results, idle dwellings and lands with agricultural potential should be identified in rural areas of Turkey, especially in rural areas in earthquake-prone regions. These should be subject to re-planning

to quickly heal the wounds after the earthquake and resettle the victims of the earthquake and enable them to return to their normal lives as soon as possible. Existing infrastructure deficiencies in these areas should be identified and eliminated to prevent greater victimization in possible disasters, and necessary measures should be taken in advance in accordance with new needs while carrying out these works.

Keywords: Kahramanmaraş earthquakes, Natural disasters, Rural migration, Rural areas

KUZAY ANADOLU FAY HATTI VE SAMSUN'UN DEPREMSELLİĞİ

Cevdet YILMAZ¹

Türkiye'nin en aktif deprem kuşaklarından biri olan Kuzey Anadolu Fayı (KAF) Samsun ili sınırları içinden geçmektedir. İlin ekonomik faaliyetler bakımından canlı, nüfus miktarı bakımından önemli olan Vezirköprü, Havza ve Lâdik ilçelerinin önemli köyleri ve ilçe merkezleri bütünüyle bu fay zonu üzerinde yer almaktadır. Son yüz yıl içinde bu hat üzerinde meydana gelen depremler çok sayıda can ve mal kaybına sebep olmuş; 1939, 1943 ve 1944 depremlerinde yöre büyük zarar görmüş, sadece 1943 depreminde 1371 kişi hayatını kaybetmiştir. KAF hattına 80 km mesafede bulunan il merkezi Samsun şehri kuruluş yeri itibarıyla jeolojik ve jeomorfolojik açıdan büyük riskler taşımaktadır. 6 Şubat 2023'te meydana gelen son Maraş Depremi Samsun'da da hissedilmiş, yüksek katlı binaların belirgin şekilde sallanmasıyla halk kendini sokaklara atmıştır. Bu durum KAF zonu gibi daha yakın bir mesafede meydana gelebilecek bir depremin Samsun şehrini nasıl derinden etkileyebileceğinin bir kanıtıdır. Böyle olmakla birlikte şehirdeki yapılaşmaya bakıldığında inşaat kalitesi ve niteliği yanında mimari gelişim ve olası afetlere hazırlık bağlamında büyük eksiklikler olduğu görülmektedir. Samsun şehrinin KAF hattına olan yakınlığı dikkate alındığında deprem açısından büyük bir risk barındırdığı açık ve net olmakla birlikte gerek yerel yönetim, gerekse halkın bilinç düzeyi bu gerçeği bir türlü kabul etmemektedir. Yetkili kurumlar tarafından hazırlanan Türkiye Deprem haritasında Samsun il merkezinin az riskli görünmesi halkı ve yerel yönetimleri yanıltmakta, il merkezinden geçen ve üç büyük ilçenin deprem hattı üzerinde olması gerçeği ihmal edilmektedir. Araştırmada halka açık çeşitli kurumlarda Samsun ve deprem gerçeği üzerine yaptığımız bilgilendirme

¹ Prof. Dr., 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, cylmaz@omu.edu.tr, 0000-0003-0430-619X

çalışmalarından elde edilen veriler değerlendirilmiştir. “Samsun depreme ne kadar uzak?” sorusu bağlamında halkın tepkisi ölçülmüş, alınan cevaplar eşliğinde; deprenselliğin Samsun’a uzak olmadığı, dahası KAF gibi son derece aktif bir hattın Samsun il sınırları içinden geçtiği hususu hatırlatılmıştır. Eski yapılar için bir an önce kentsel dönüşüm önerilmiş, özellikle yeni yapılaşma alanlarının seçiminde ve inşaat kalitesinde yerel yönetimlerin daha titiz davranması gereği üzerinde durulmuştur. Bu arada halkın da yerleşim yeri seçimi ve konutla ilgili taleplerinde daha bilinçli olması gereğinden hareketle konunun her daim gündemde tutulması lüzumu dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, KAF, Samsun, Kentsel Dönüşüm

NORTH ANATOLIAN FAULT LINE AND SEISMICITY OF SAMSUN

Cevdet YILMAZ¹

The North Anatolian Fault (NAF), one of the most active earthquake belts of Turkey, passes through the borders of Samsun. The important villages and district centers of Vezirköprü, Havza and Lâdik districts of Samsun, which are vibrant in terms of economic activities and important in terms of population are located entirely in this fault zone. The earthquakes that occurred on this line in the last century caused many losses of life and property; the region suffered significant damage in the earthquakes of 1939, 1943 and 1944, and 1371 people lost their lives only in the 1943 earthquake. The provincial center of Samsun, which is 80 km away from the NAF line, carries great geological and geomorphological risks due to its location. On 6 February 2023, the last Maraş Earthquake was also felt in Samsun, and the people took to the streets as the high-rise buildings shook significantly. This situation is proof of how an earthquake that may occur at a closer distance, such as the NAF zone, will deeply affect the city of Samsun. However, when we look at the construction in the city, it is seen that there are major deficiencies in terms of architectural development and preparation for possible disasters as well as the quality and quality of construction. Considering the proximity of Samsun to the NAF line, it is clear that the city has a significant risk in terms of earthquake, but both the local administration and the level of awareness of the people do not accept this fact. The fact that Samsun province center appears to be less risky in the earthquake map of Turkey prepared by the competent institutions misleads the public and local administrations, and the fact that three big districts are on the earthquake line passing through the province

¹ Prof. Dr., 19 Mayıs University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, cyilmaz@omu.edu.tr, 0000-0003-0430-619X

center is neglected. In the research, the data obtained from the information activities we conducted in various institutions open to the public on Samsun and earthquake reality were evaluated. The reaction of the public was measured in the context of the question “How far is Samsun from an earthquake?” and the answers were evaluated; It has been reminded that seismicity is not far from Samsun. Moreover, an extremely active line such as the NAF passes through the provincial borders of Samsun. The urban transformation was suggested for the old buildings as soon as possible, and it was emphasized that local administrations should act more meticulously, especially in the selection of new construction areas and construction quality. In the meantime, it was expressed that the issue should always be kept on the agenda in order for the public to be more conscious of their settlement selection and housing demands.

Keywords: Earthquake, NAF, Samsun, Urban Transformation

DEPREM AFETİ SONRASI PSİKOSOSYAL SORUNLARIN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MANEVİ MÜDAHALELER

Muharrem AKA¹

Deprem ruhsal, duygusal, sosyal, biyolojik ve ekonomik anlamda insanları olumsuz biçimde etkileyen en yıkıcı doğal afetlerden birisidir. En son şahit olduğumuz Kahramanmaraş depremleri ve önceki depremlerin sağ kurtulanlar üzerinde derin psikolojik etkiler bıraktığı bilinmektedir. Travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, akut stres bozukluğu, anksiyete bozuklukları, keder ve kayıp, madde kötüye kullanımı, fiziksel belirtiler depremzedelerin yaşadıkları psikolojik sorunların önde gelenlerindedir. Depreme hazırlıklı olmama, kaynak eksikliği, yakın aile bireylerinin kaybı, zamanında müdahale edememe, psikolojik sorunların yaşanması riskini yükselten önde gelen faktörlerdendir.

Son yıllarda teorik anlamda gündemde olan ancak ampirik olarak çok fazla çalışılmayan maneviyatın bir müdahale yöntemi olarak kullanılmasının özellikle de psikolojik sorunlarla baş etmede önemli faydalar sağlayabileceği düşünülmektedir. Öte yandan afet sonrası manevi müdahale yöntem ve teknikleri ile ilgili ulusal literatürde sınırlı sayıda araştırmanın olduğu görülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı, depremin neden olduğu psikolojik sorunların iyileştirilmesi odağında depremzedelerin yılmazlıklarını artırmak, sağlıklı başa çıkma becerilerini geliştirmek, depremden sonra yaşamı rutin akışına döndürmek, yeni şartlara uyum sağlamak, dayanıklılık süreçlerini açıklamak ve anlamlandırmak için manevi yaklaşımları güncel literatür ışığında açıklamaktır.

Depremin ardından psikolojik tepkilerin ve iyileşmenin

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, e-mail: muharrem.aka@kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3195-8946

altında yatan faktörleri anlamak, müdahale ve önleme çabaları için büyük önem arz etmektedir. Yapılan çalışmalar depremin ortaya çıkardığı psikolojik etkilerden kurtulmada başarılı başa çıkma süreçlerine çok az yer vermiştir. Bu çalışmada, depremden sonra hayatta kalanların afetlerden sonra nasıl başarılı bir şekilde uyum sağlayacakları açıklamak için manevi baş etme tekniklerini ele almaktadır. Bu çerçevede dinî ve manevi kaynaklardan yararlanarak işlevsiz, uyumsuz ve yanlış algıları değiştirmek, sabretmek, tövbe etmek, umutlu olmak, hoşgörülü olmak, özgüven sahibi olmak, yaşananları hayra yormak, ahirette karşılığını almak, şükür içinde olmak gibi teknikler önde gelenler arasında sayılabilir. Yine yaşanan felaketi öğrenme merkezli olarak değerlendirme, umut duygusu aşılama, kendine güven sağlayıcı davranışları pekiştirme ve dinî sosyalleşme, olayı sınanma olarak algılama ve sabır davranışını vurgulama gibi teknikler deprem sonrası yaşanan korku, öfke, suçluluk, utanç, çaresizlik ve umutsuzluk duygularının iyileşmesinde etkili olacaktır. Bireyin kendini boşlukta, duygusuz, tepkisiz hissetmesi, anî öfke patlamaları, aşırı huzursuzluk, kendini bir rüyadaymış, bedeninin dışındaymış veya gerçek değilmiş gibi hissetmesi, kendini değersiz hissetmesi, umutsuzluk ve yaşama isteğinin azalması gibi sorunlarla baş etmede manevi tekniklerden yararlanılabilir. Bu doğrultuda derleme niteliğinde yapılan çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde depremin bireyler üzerindeki psikolojik ve sosyal etkiler ele alınacaktır. İkinci bölümde maneviyatın psikolojik sağlamlık üzerindeki koruyucu ve destekleyici etkileri ele alınacak son bölümde ise manevi müdahale teknikleri hakkında bilgiler verilecektir. Böylelikle çalışmanın, manevi destek alanında verilecek hizmetlere kaynaklık etmesine katkı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Depremin psikososyal etkileri, Maneviyat, Manevi müdahale teknikleri

SPIRITUAL INTERVENTIONS FOR HEALING PSYCHOSOCIAL PROBLEMS AFTER EARTHQUAKE DISASTER

Muharrem AKA¹

Earthquakes are one of the most destructive natural disasters that negatively affect people psychologically, emotionally, socially, biologically and economically. It is known that the recent earthquakes in Kahramanmaraş and previous earthquakes have left deep psychological effects on survivors. Post-traumatic stress disorder, depression, acute stress disorder, anxiety disorders, grief and loss, substance abuse and physical symptoms are among the leading psychological problems experienced by earthquake survivors. Lack of preparedness for the earthquake, lack of resources, loss of close family members, failure to intervene in time are among the leading factors that increase the risk of psychological problems.

It is thought that the use of spirituality as an intervention method, which has been on the agenda theoretically in recent years but has not been studied empirically much, can provide significant benefits, especially in dealing with psychological problems. On the other hand, there is a limited number of studies in the national literature on post-disaster spiritual intervention methods and techniques. In this context, the main purpose of this study is to explain spiritual approaches in the light of current literature in order to increase the resilience of earthquake survivors, develop healthy coping skills, return life to its routine flow after the earthquake, adapt to new conditions, explain and make sense of resilience processes in the focus of improving psychological problems caused by the earthquake.

Understanding the factors underlying psychological

¹ Assist Prof. Dr., Kilis 7 Aralık University Faculty of Humanities and Social Sciences Department of Psychology, Kilis, Turkey, e-mail: muharrem.aka @kilis.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3195- 8946

reactions and recovery after an earthquake is of great importance for intervention and prevention efforts. Previous studies have given little attention to successful coping processes in recovering from the psychological effects of the earthquake. This study addresses spiritual coping techniques to explain how earthquake survivors can successfully adapt after disasters. In this framework, techniques such as changing dysfunctional, maladaptive and wrong perceptions by utilizing religious and spiritual sources, being patient, repenting, being hopeful, being tolerant, having self-confidence, interpreting what happened for good, being rewarded in the hereafter, and being thankful can be counted among the leading techniques. Again, techniques such as evaluating the disaster as learning-centered, instilling a sense of hope, reinforcing behaviors that ensure self-confidence and religious socialization, perceiving the event as a test and emphasizing patience will be effective in healing the feelings of fear, anger, guilt, shame, helplessness and hopelessness experienced after the earthquake. Spiritual techniques can be used to cope with problems such as feeling empty, emotionless, unresponsive, sudden outbursts of anger, extreme restlessness, feeling as if one is in a dream, out of one's body or not real, feeling worthless, hopelessness and decreased will to live. In this direction, this review study consists of three parts. In the first part, the psychological and social effects of the earthquake on individuals will be discussed. In the second part, the protective and supportive effects of spirituality on psychological resilience will be discussed and in the last part, information about spiritual intervention techniques will be given. Thus, the study will contribute to the services to be provided in the field of spiritual support.

Keywords: Psychosocial effects of earthquake, Spirituality, Spiritual intervention techniques

ASRIN FELAKETİ OLARAK ADLANDIRILAN DEPREMLER SONRASI YAYIMLANAN GAZETE MANŞETLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

*Niyazi POYRAZI¹,
Gülsüm ÇALIŞIR²*

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve çevresindeki 11 ili (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Elâzığ ve Şanlıurfa) etkisi altına alan ‘Asrın Felaketi’ olarak tarihe geçen depremlerde birçok can ve mal kaybı yaşanmıştır. Depremlerin meydana geldiği ilk günden itibaren Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yedi günlük milli yas ve olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmiştir. Böylesine büyük bir deprem felaketinde doğru bilgi kaynağına ihtiyaç duyulmuş ve basın organları doğru bilgiye ulaşma noktasında büyük önem kazanmıştır. Meydana gelen deprem felaketinde her bir basın yayın organı sergilediği yayın anlayışı çerçevesinden manşetler hazırlayıp, ilgili haberleri kamuoyuna servis etmiştir. Gazete haberlerinde kullanılan dil; haberi yeniden oluşturan, okuru yönlendiren ve bilgi veren bir özelliğe sahiptir. Dilsel ve görsel unsurların varlığını inceleyen göstergebilim, gazete manşetlerinin de anlam yapılarını incelemesini sağlamaktadır.

Bu çalışmada farklı yayın anlayışına sahip olan Sabah ve Sözcü gazetelerinin 7 Şubat 2023 ile 9 Şubat 2023 tarihlerinde yayınladıkları gazete manşetleri, göstergebilim yöntemiyle incelenip değerlendirmeye alınmıştır. Göstergebilim, göstergeleri inceleyen bilim dalı ya da göstergelerin bilimsel olarak incelenmesi anlamına gelmektedir. Anlamın benzer öğeler yerine,

¹ Gümüşhane Üniversitesi, poyrazniyazi@hotmail.com, 0000-0002-1129-1902

² Profesör Doktor, Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi, gulsumcalisir@yahoo.com, 0000-0003-3631-6819

birbirine zıt öğeler arasındaki ilişkilerden oluştuğunu ifade eder. Manşeti oluşturan görsel ve dilsel unsurların belli bir uyum içinde kullanılması, kelimelerin dizilişi, kullanılan fotoğraflar, verilmek istenen mesaj manşette yer alan gösterenler, gösterilenler, yan anlam ve düz anlam çerçevesinde değerlendirilmiştir. Yapılan incelemelerde adı geçen gazetelerin kamuoyu ile paylaştıkları manşetlerinde görsel ve dilsel unsurlardaki farklılıklar tespit edilerek bilimsel bir düzeyde anlamlandırılmıştır. Buna göre hazırlanan çalışmada elde edilen bilgilere ışığında, söz konusu gazetelerin paylaştıkları haber manşetlerini kendi yayın politikaları çerçevesinde sunduklarını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Deprem, gazete, göstergebilim, asrın felaketi, yayın politikası.

A RESEARCH ON NEWSPAPER HEADLINES PUBLISHED AFTER EARTHQUAKES CALLED THE DISASTER OF THE CENTURY

*Niyazi POYRAZ¹,
Gülsüm ALIŐIR²*

Many lives and property were lost in the earthquakes that took place in Kahramanmaraş on February 6, 2023 and went down in history as the ‘Disaster of the Century’, which affected 11 cities around it. Seven days of national mourning and a state of emergency (OHAL) have been declared by the State of the Republic of Turkey since the first day of the earthquakes. In such a major earthquake disaster, the right information source was needed and the press organs gained great importance in reaching the right information. In the earthquake disaster that occurred, each media organ prepared headlines within the framework of the broadcasting understanding they displayed and presented the relevant news to the public.

In this study, the newspaper headlines published by Sabah and S zc  newspapers, which have different publishing understandings, on February 7, 2023 and February 9, 2023, were examined and evaluated with the method of semiotics. Semiotics is the branch of science that studies signs or the scientific study of signs. It states that meaning consists of relations between opposite elements rather than similar elements. In the examinations made, the differences in visual and linguistic elements in the headlines shared by the aforementioned

1 Gumushane University, poyrazniyazi@hotmail.com, 0000-0002-1129-1902

2 Professor, Gumushane University, Communication Faculty, gulsumcalisir@yahoo.com, 0000-0003-3631-6819

newspapers with the public were determined and interpreted. Accordingly, according to the information obtained in the study, it is possible to say that the newspapers in question present the news headlines they share within the framework of their own publishing policies.

Keywords: Earthquake, newspaper, semiotics, disaster of the century, editorial policy.

DEPREM BİLİMİNE İLİŞKİN ZİHİN HARİTALARININ İÇERİK ANALİZİ: İLKOKUL ÖRNEĞİ

*Esra SARAÇ YILDIRIM¹,
Mehmet Selim YILDIRIM²*

Doğal afetler Türkiye'de ekonomik, sosyal ve sosyolojik alanlarda ciddi etkilere neden olmaktadır. Depremler Türkiye'deki en büyük doğal afetlerden biridir. Sosyal ve ekonomik hayatı, eğitimi olumsuz etkilerler. Deprem, en geniş anlamıyla kaynağını yerin derinliklerinden alan ve yerkabuğundaki kırılmalar sonucu meydana gelen ani titreşimler sonucu dalgaların yer yüzeyini sallamasına neden olan olaydır. Bu çalışmanın amacı, ilkokul öğrencilerinin deprem bilimine ilişkin algılarını ortaya çıkarmaktır. Son yaşanan Kahramanmaraş Pazarcık üssü depremiyle birlikte deprem bilimine ilişkin farkındalığın önemli olduğu bir kez daha görülmüştür. Bu kapsamda öğrencilerin deprem sürecinde neler yapılması gerektiğine ilişkin algılarını ortaya çıkarmak önem taşımaktadır. Deprem yaşamış ilkokul öğrencilerinin deprem bilimine ilişkin algılarını ortaya çıkararak eğitim sürecindeki uygulamalara yönelik öneriler sunulmuştur. Araştırmanın katılımcıları, Kilis ilinde bir ilkokulun üçüncü sınıflarından seçilen 35 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu nitel araştırmada veriler, zihin haritası ile toplanmıştır. Zihin Haritası, çocukların depremler hakkında bildiklerini paylaşmaları için işlevsel bir yoldur. Çocukların ne bildiklerini görmek ve varsa yanlış bilgileri tespit etmek için iyi bir yöntemdir. Zihin haritalarının temel amacı, bilgileri diğer bilgiler ile ilişkilendirerek bir konuyu görsel

1 Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Kilisli Muallim Rifat Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, esrasarac@kilis.edu.tr , 0000-0001-9047-4434

2 Öğr. Gör. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörlük, m.selimyildirim@kilis.edu.tr, 0000-0002-3023-

hale getirmektir. Bireyler zihin haritalarını oluştururken kavramlar ve düşünceler arasında bağlantılar kurmakta ve aynı zamanda kavramı ya da düşünceyi hatırlayabilecekleri bir görsel öge ile bu kavram ya da düşünceleri bir arada sunmaktadırlar. Bireyler kavram ve düşüncelerini zihin haritalarına yansıtırken genellikle sol beyinlerini kullanmakta ve görsel öğeleri haritalarında kullanırken ise sağ beyinlerini kullanmaktadır. Bu çalışmanın verileri, içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin deprem bilimine yönelik temel konuların farkında olduğu görülmüştür. Bunun yanında öğrencilerin zihin haritasındaki algıları, deprem öncesi, deprem sırası ve deprem sonrası olarak kategorize edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre depremin okuldaki uygulamalarına ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Zihin haritası, İlkokul öğrencileri

CONTENT ANALYSIS OF MIND MAPS RELATED TO EARTHQUAKE SCIENCE: PRIMARY SCHOOL EXAMPLE

*Esra SARAÇ YILDIRIM¹,
Mehmet Selim YILDIRIM²*

Natural disasters have serious effects on economic, social and sociological fields in Turkey. Earthquakes are one of the biggest natural disasters in Turkey. They affect social and economic life, education negatively. Earthquake, in the broadest sense, is the event that causes the waves to shake the earth's surface as a result of sudden vibrations caused by fractures in the earth's crust that originate from the depths of the earth. The participants of the study consisted of 35 students selected from the third grades of a primary school in Kilis province. Qualitative research method was used in the study. In this qualitative research, data were collected with mind map. Mind Map is a functional way for children to share what they know about earthquakes. It is a good method to see what children know and to detect any misinformation. The main purpose of mind maps is to visualize a topic by associating information with other information. While creating their mind maps, individuals establish connections between concepts and thoughts and at the same time present these concepts or thoughts together with a visual element that will enable them to remember the concept or thought. While individuals reflect their concepts and thoughts on their mind maps, they generally use their left brains and use their right brains when using visual elements on their maps. The data of this study were analyzed using content analysis method. According to the research findings, it was seen that the students

1 Öğr. Gör. Dr., Kilis 7 Aralık University, Rectorate, m.selimyildirim@kilis.edu.tr , 0000-0002-3023-7768

2 Dr. Öğr. Üyesi, Kilis 7 Aralık University, Department of Early and Elementary Education esrasarac@kilis.edu.tr , 0000-0001-9047-4434

were aware of the basic topics related to earthquake science. In addition, the students' perceptions on the mind map were categorized as before, during and after the earthquake. Suggestions were made for the applications of the earthquake in school according to the research results.

Keywords: Earthquake, Mind map, Primary school students

DOĞAL AFETLERİN ARDINDAN AİLE DİNAMİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kenan BÜLBÜL¹

Doğal afetler ve sonuçlarının incelenmesi disiplinler arası ve karmaşık bir konu olarak dikkat çekmektedir. Aile sistemleri için felaketlerin sonuçlarının daha iyi anlaşılması ve bunlara müdahale çalışmalarının yapılandırılabilmesi amacıyla afet ve aile ilişkilerini çerçeveleyen araştırmaların genişletilmesi gerekmektedir. Ancak spesifik olarak, aile sistemini bütüncül olarak değerlendiren boyamsal ya da sistematik çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Afetler aileleri bir bütün olarak etkilemektedirler. Aile içi şiddetin/tartışmaların/çatışmaların nedenleri olarak iş kaybı, ekonomik yetersizlikler, davranışların kontrol edilememesi, sosyal destekten uzak olunması gibi olumsuzlukların afet döneminde daha yaygınlıkla yaşanması nedeniyle, şiddetin ve istismar vakalarının da bu dönemlerde arttığını gözlemlemek mümkündür. Yapılan çalışmalar afetlerin aile dinamiklerini değiştirebileceğini, zaten sorunlu olan aile ilişkilerinin afetler sonrasında yaşanacak zorluklar açısından da en fazla risk altında olan grup olarak ailelerin olacağı göstermektedir. Doğal afetler gibi akut stres oluşturan travmatik deneyimlerin ardından olumsuz ruh sağlığı çıktılarının karmaşık belirleyicilerinin anlaşılabilmesi, ebeveynlerin rolüne daha fazla dikkat edilmesi gerekliliğine işaret etmektedir. Bir doğal afetin ardından çocuklar ve aile yapısının sağlığı açısından aile kurumunun sağlıklı işleyişi kritik bir önem taşımaktadır. Afetler ve aile bağlamını konu alan bu derleme çalışmasında ailelerin afetler sırasındaki ve sonrasındaki ilişkileri, afetlerin aile ilişkilerine olumlu ve olumsuz etkileri, çocuk istismarı ve koruyucu bir faktör olarak bağlanma stilleri tartışılmıştır. Sonuç olarak afetler kapsamında klinik ve sosyal politika oluşturabilmek

için aile dinamiklerinin araştırıldığı daha fazla ampirik çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca toplumsal travma oluşturan afetlerin yoğun bir şekilde yaşandığı ülkemizde, aile yapısı ve fonksiyonlarının afetler bağlamında etkili bir şekilde incelemesini, aile fonksiyonlarını koruyucu ve tedavi edici protokollerin etkin uygulanabilir hale getirilmesini sağlamak önem taşımaktadır. Koruyucu bir faktör olarak etkileri bebeklikten yetişkinliğe kadar uzanan güvenli bağlanma tarzının desteklendiği müdahale programlarının geliştirilmesini afetlerin aileye etkilerini azaltmada önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Aile, İstismar, Bağlanma, Şiddet

EVALUATION OF FAMILY DYNAMICS AFTER NATURAL DISASTERS

Kenan BÜLBÜL¹

The study of natural disasters and their consequences draws attention as an interdisciplinary and complex subject. Research on disaster and family relations needs to be expanded in order to better understand the consequences of disasters for family systems and to structure response studies. However, specifically, longitudinal or systematic studies that evaluate the family system holistically are limited. Disasters affect families as a whole. It is possible to observe that cases of violence and abuse increase during the disaster period, as the causes of domestic violence/arguments/conflicts such as job loss, economic inadequacies, inability to control behaviors, and being away from social support are more common during disasters. Studies show that disasters can change family dynamics, and families will be the group most at risk in terms of difficulties to be experienced after disasters in already problematic family relationships. It points to the need for greater attention to the role of parents in order to understand the complex determinants of negative mental health outcomes after traumatic experiences such as natural disasters. The healthy functioning of the family institution is of critical importance in terms of the health of children and family structure after a natural disaster. In this review study on disasters and family context, the relationships of families during and after disasters, positive and negative effects of disasters on family relationships, child abuse and attachment styles as a protective factor were discussed. As a result, there is a need for more empirical studies investigating family dynamics in order to create clinical and social policy in the context of disasters. In addition, in our country where disasters that cause social trauma are experienced intensely, it is important to ensure that family

¹ Dr. Psychological Counselor. Ministry of National Education, İsmail Yıldırım Primary School, k_bulbul@hotmail.com, 0000-0002-7527-6082

structure and functions are examined effectively in the context of disasters, and that preventive and therapeutic protocols for family functions are made effectively applicable. The development of intervention programs that support a secure attachment style, whose effects as a protective factor extend from infancy to adulthood, is considered important in reducing the effects of disasters on the family.

Keywords: Disaster, Family, Abuse, Attachment, Violence

DEPREM SİGORTASI VE RİSK YÖNETİMİ

Mehmet ŞENTÜRK¹,

Onur AKKAYA²

2000'li yıllardan itibaren dünya genelinde birçok doğal afet yaşandı ve bu afetlerin ekonomik etkileri oldukça büyük oldu. Deprem sigortası ve risk yönetimi, bu afetlerin ekonomik etkilerini azaltmak için kullanılan bir araçtır. Türkiye, deprem riski en yüksek ülkelerden biridir. 1999 yılında yaşanan Marmara depremi, ülke ekonomisinde büyük bir kayba neden oldu. Bu olayın ardından, Türkiye'de deprem sigortası zorunlu hale getirildi. Ancak, deprem sigortası uygulaması hala yeterli düzeyde değil ve birçok vatandaşın sigortası bulunmuyor. 2011 yılında Van'da yaşanan deprem, deprem sigortasının önemini bir kez daha gösterdi. Deprem sonrası birçok vatandaş, sigortalarının olmaması nedeniyle büyük kayıplar yaşadı. Japonya, deprem, tsunamiler ve diğer doğal afetler açısından dünyanın en riskli ülkelerinden biridir. 2011 yılında Tohoku depremi ve tsunamisi, ülke ekonomisinde büyük bir kayba neden oldu. Bu afet, Japonya'nın GDP'sinde %0,5'e kadar bir düşüşe neden oldu. Ancak, Japonya'da deprem sigortası uygulaması oldukça gelişmiştir ve ülkedeki birçok vatandaş deprem sigortasına sahiptir. Bu nedenle, Tohoku depremi ve tsunamisi sonrasında bile, vatandaşların büyük bir kısmı sigortalarından yararlanabildi. ABD, tarihinin en yıkıcı doğal afetlerinden birini 2005 yılında yaşadı. Katrina Kasırgası, ABD'nin güney sahilinde büyük bir yıkıma neden oldu ve ekonomik kayıpların yanı sıra, birçok insanın hayatını kaybetmesine neden oldu. Bu afet, ABD'de deprem sigortası kadar yaygın değil ve birçok vatandaşın sigortası bulunmuyor. Ancak, Katrina Kasırgası sonrasında, ABD hükümeti

1 Prof. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, UTİL Bölümü, sen-turkmeahmet@hotmail.com , Merkez/Kilis, 0000-0002-6208-1809.

2 Doç.Dr.,Kilis 7 Aralık Üniversitesi, UTİL Bölümü, onr.akkaya@gmail.com, Merkez/Kilis, , 0000-0003-2694-9073.

birçok vatandaşa yardım etti ve yeniden yapılanma çalışmalarına destek verdi.Sonuç olarak, deprem sigortası ve risk yönetimi, doğal afetlerin ekonomik etkilerini azaltmak için önemli bir araçtır. Ülkeler, bu araçları kullanarak doğal afetler sonrasında ekonomik kayıpları en aza indirmeye çalışıyorlar. Ancak, hala birçok ülkede deprem sigortası uygulaması yeterli düzeyde değil ve vatandaşların sigortaları bulunmuyor. Bu nedenle, deprem sigortası ve risk yönetimi konusunda daha fazla çalışma ve bilinçlendirme yapılması gerekmektedir. Bu çalışmalar, vatandaşların doğal afetler sonrasında daha az kayıp yaşamasına ve ülkelerin ekonomik olarak daha hızlı toparlanmasına yardımcı olabilir.Ayrıca, doğal afetlerin sadece belirli ülkelerde değil, tüm dünyada olası olduğu düşünülürse, uluslararası işbirliği de oldukça önemlidir. Bir ülkede yaşanan bir doğal afet, diğer ülkelerde de ekonomik etkiler yaratabilir. Bu nedenle, ülkeler arasında bilgi paylaşımı ve işbirliği yaparak, doğal afetlerin ekonomik etkileri daha iyi yönetilebilir.Sonuç olarak, deprem sigortası ve risk yönetimi, doğal afetlerin ekonomik etkilerini azaltmak için önemli bir araçtır. Ülkeler, bu araçları kullanarak doğal afetler sonrasında ekonomik kayıpları en aza indirmeye çalışıyorlar. Ancak, daha fazla çalışma ve bilinçlendirme yapılması gerekmektedir. Ayrıca, uluslararası işbirliği de önemlidir ve doğal afetlerin ekonomik etkileri daha iyi yönetilebilir.

Anahtar Kelimeler: Deprem Sigortası, Doğal Afetler, Makro Ekonomi

EARTHQUAKE INSURANCE AND RISK MANAGEMENT

Mehmet ŞENTÜRK¹,

Onur AKKAYA²

Since the 2000s, there have been many natural disasters around the world and the economic impacts of these disasters have been quite large. Earthquake insurance and risk management is a tool used to reduce the economic impact of these disasters. Turkey is one of the countries with the highest earthquake risk. In 1999, the Marmara earthquake caused a huge loss in the country's economy. Following this event, earthquake insurance was made compulsory in Turkey. However, the implementation of earthquake insurance is still not at an adequate level and many citizens do not have insurance. The 2011 earthquake in Van once again showed the importance of earthquake insurance. After the earthquake, many citizens suffered great losses due to their lack of insurance. Japan is one of the most risky countries in the world in terms of earthquakes, tsunamis and other natural disasters. In 2011, the Tohoku earthquake and tsunami caused a huge loss to the country's economy. This disaster caused a drop of up to 0.5% in Japan's GDP. However, the practice of earthquake insurance in Japan is well developed and many citizens in the country have earthquake insurance. Therefore, even after the Tohoku earthquake and tsunami, the majority of citizens were able to benefit from their insurance. The US experienced one of the most devastating natural disasters in its history in 2005. Hurricane Katrina wreaked havoc on the southern coast of the US, causing economic losses as well as the loss of many lives. This disaster is not as common as earthquake insurance in the US and many citizens do not have insurance. However, in the aftermath of

1 Prof. Dr., Kilis 7 Aralık University, Department of International Trade and Logistics , senturkmeahmet@hotmail.com , Kilis/Türkiye, 0000-0002-6208-1809.

2 Assoc.Prof.Dr., Kilis 7 Aralık University, University, Department of International Trade and Logistics, onr.akkaya@gmail.com, Kilis/Türkiye, 0000-0003-2694-9073.

Hurricane Katrina, the US government helped many citizens and supported reconstruction efforts. In conclusion, earthquake insurance and risk management is an important tool to reduce the economic impact of natural disasters. Countries are trying to minimize economic losses after natural disasters by using these tools. However, in many countries, earthquake insurance implementation is still not at an adequate level and citizens do not have insurance. Therefore, more work and awareness raising on earthquake insurance and risk management is needed. These efforts can help citizens suffer fewer losses and countries recover economically faster after natural disasters. In addition, international cooperation is also very important, considering that natural disasters are possible not only in certain countries but all over the world. A natural disaster in one country can have economic impacts in other countries. Therefore, by sharing information and cooperating among countries, the economic impacts of natural disasters can be better managed. In conclusion, earthquake insurance and risk management is an important tool to reduce the economic impacts of natural disasters. Countries are trying to minimize economic losses after natural disasters by using these tools. However, more work and awareness raising is needed. In addition, international cooperation is also important and the economic impacts of natural disasters can be better managed.

Key Words: Earthquake Insurance, Natural Disasters, Macro Economy

DEPREME HAZIR OLMA ALGISININ KEŞFEDİLMESİ: SAHA ÇALIŞANLARI ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Osman BENK¹

Gerçekleşme sıklıkları, sahip oldukları dönemsel ve bölgesel özellikler bakımından birbirlerinden farklılık gösterebilen doğal felaketler doğa ile iç içe olan insan mefhumundan soyutlanarak ele alınabilecek olaylardan değildirler. Bu açıdan deprem, sel, heyelan, çığ, kasırga, volkanik patlama gibi tahrip gücü yüksek doğa olayları ile insanlar yüzyıllardır karşılaşmakta ve mücadele etmektedirler. Dünyanın önemli deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya Kuşağı ve Kuzey, Doğu ve Batı Anadolu fay hatları üzerinde yer alan bir deprem kuşağı ülkesi Türkiye'nin 11 ilini doğrudan ve 81 ilini direkt ve dolaylı olarak etkileyen 2023 Şubat ayında gerçekleşen deprem felaketi ülkeyi pek çok yönden derinden etkilemiştir. Bu etkileri daha açık ve seçik ortaya koyabilmek amacıyla kurum türü fark etmeksizin afet eğitimi almış, deprem bölgesinde fiilen görev yapmış veya yapacak olan ya da öz-yeterlik inancıyla sürece katkı sunabileceğini düşünen farklı uzmanlıklara sahip saha çalışanlarının depreme bakış açılarını, kurumlarındaki afet eğitim ve geliştirme faaliyetlerini ve hem kendi bireysel hem de kurumsal performanslarını değerlendirmelerini içeren bir araştırma kurgulanmıştır. Bu fenomenolojik araştırmanın amacı, son yaşanan depremler özelinde araştırmanın merkezi fenomeni *depreme hazır olma* bağlamında saha çalışanlarının duygu ve düşüncelerini, *öz-yeterlik inançlarını*, *performans değerlendirmelerini* ve *dile getirmek* istediklerini yorumlayıcı bir çatı olarak sosyal adalet

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İnsan Kaynakları Yönetimi Bölümü, osmanbenk@gumushane.edu.tr, 0000-0001-7395-1921

yönüyle betimlemektir. Araştırmada soyutlama esnasında tümevarım yöntemi kullanılmıştır. Kriter temelli örneklem ile farklı kurumlardan saha çalışanları aracılığıyla kartopu örneklem stratejisiyle katılımcılara 2023 Mayıs-Temmuz aylarında ulaşılmıştır. Her bir katılımcıdan alınan verilerden sonra tekrar tekrar kontrol yapılmış, gelen cevaplar üzerinden doyuma ulaştığı düşünülen 12. saha çalışanına kadar yarı yapılandırılmış mülakatlara devam edilmiştir. Geçerliliği sağlamak için çalışmanın tüm aşamalarında araştırmacının iki farklı meslektaşıyla akran incelemesi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, üye kontrolü yapılarak katılımcıların mülakatla ilgili görüşleri alınmıştır. Böylelikle, akranların ve katılımcıların önerileri dikkate alınarak uygulamaya konulmuştur. Güvenirlik için geçerlilik aşamasındaki akran incelemesinde yer alan iki akademisyen ile kodlar ve temalar (eğitim-geliştirme, öz-yeterlik inancı, performans değerlendirme, dile getirme) üzerinde fikir birliğine varılmıştır. Çalışmaya araştırmacı da dâhil üç akademisyenin katılmasıyla iç güvenirliliği daha da artırılmıştır. Ayrıca, depreme hazır olma ile ilgili literatürdeki pek çok kaynaktan ve görüşten yararlanılması da güvenirlilik için destekleyicilik taşımaktadır. Sonuç olarak, saha çalışanlarının depreme hazır olma ve ilgili temalar perspektifindeki tüm pozitif ve negatif duygu ve düşünceleri net bir biçimde keşfedilmiştir. Ayrıca, depreme hazır olma literatüründe bölge insanı üzerinde yapılan çalışmalar bulunmakla beraber, saha çalışanlarının depreme hazır olması ile ilgili araştırmaların son derece az olması yönünden bu çalışmanın bir boşluğu doldurarak katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Depreme Hazır Olma, Saha Çalışanları, Eğitim-Geliştirme, Öz-Yeterlik İnancı, Performans Değerlendirme, Dile Getirme, Fenomenolojik Araştırma.

EXPLORING THE PERCEPTION OF EARTHQUAKE PREPAREDNESS: A PHENOMENOLOGICAL STUDY ON FIELD EMPLOYEES

Osman BENK¹

Natural disasters, which may differ from each other in terms of their frequency of occurrence and their periodic and regional characteristics, are not events that can be dealt with in isolation from the concept of human being intertwined with nature. In this respect, people have been encountering and struggling with natural events with high destructive power such as earthquakes, floods, landslides, avalanches, hurricanes and volcanic eruptions for centuries. The earthquake disaster that took place in February 2023, which affected 11 provinces of Turkey directly and 81 provinces directly or indirectly, which is an earthquake belt country located on the Alpine-Himalayan Belt, one of the most important earthquake zones in the world, and on the North, East and West Anatolian fault lines, has affected deeply the country in many ways. In order to reveal these effects more clearly and distinctly, the study; regardless of the type of institution, field employees who have received disaster training, have actually worked or will work in the earthquake area, or who think they can contribute to the process with the belief of self-efficacy, will evaluate the earthquake perspectives, disaster education and development activities in their institutions and their evaluation of both their individual and institutional performances, has been designed. The aim of this phenomenological research is to describe the central phenomenon of the research, in the context of earthquake preparedness, in terms of social justice as an

¹ Asst. Prof., Gümüşhane University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Human Resources Management, osmanbenk@gumushane.edu.tr, 0000-0001-7395-1921

interpretative framework, the feelings and thoughts, *self-efficacy beliefs*, *performance evaluations* and what they voice, in the context of *earthquake preparedness*, specific to the recent earthquakes. In the study, the inductive method was used during abstraction. Participants were reached in May-July 2023 with criteria-based sampling and snowball sampling strategy through field employees from different institutions. After the data received from each participant, control was made repeatedly, and semi-structured interviews were continued until the 12th field employee, who was thought to have reached satisfaction through the answers received. To ensure validity, peer review was conducted with two different colleagues of the researcher at all stages of the study. In addition, the members were checked and the opinions of the participants about the interview were taken. Thus, it was put into practice by taking into account the suggestions of peers and participants. A consensus was reached on the codes and themes (training-development, self-efficacy belief, performance evaluation, employee voice) with two academics who took part in the peer review for reliability. The internal reliability of the study was further increased with the participation of three academicians, including the researcher. Besides, benefiting from many sources and opinions in the literature on earthquake preparedness is supportive for reliability. As a result, all the positive and negative feelings and thoughts of the field employees in the perspective of earthquake preparedness and related themes were clearly explored. Moreover, although there are studies on the people of the region in the earthquake preparedness literature, it is thought that this study will contribute by filling a gap since there are very few studies on earthquake preparedness of field employees.

Keywords: Earthquake Preparedness, Field Employees, Training-Development, Self-Efficacy Belief, Performance Evaluation, Employee Voice, Phenomenological Study.

DOĞAL AFETLERİN EKONOMİYE ETKİSİ

Mehmet ŞENTÜRK¹,

Onur AKKAYA²

Depremler, doğal afetlerin en yıkıcılarından biridir ve ekonomik kayıplara neden olabilir. Deprem etkisi altındaki bir bölgedeki altyapı, işletmeler ve evler gibi varlıklar ciddi hasar görebilir, bu da ekonomik kayıplara yol açabilir. Bölgedeki işletmelerin kapatılması, turizm sektöründeki düşüş ve hasarın onarımı için harcanan para, bölge ekonomisine zarar verebilir. Özellikle düşük ve orta gelirli ülkelerde, doğal afetlerin ekonomik etkileri daha yıkıcıdır ve ekonomik toparlanma daha uzun sürebilir. Bu nedenle, doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak ve riskleri en aza indirmek için daha fazla yatırım yapmak gereklidir. Ayrıca, afet sonrası ekonomik toparlanma için sağlam bir planlama yapılması, bölgenin ekonomik canlanması için önemlidir. Depremler gibi doğal afetlerin ekonomiye etkisi, sadece bölgesel ekonomileri değil, genel olarak ülkelerin ekonomik kalkınmasını da olumsuz etkileyebilir. Doğal afetlerin ekonomiye etkisi, özellikle son 20 yılda yaşanan büyük depremlerle bir kez daha ortaya çıkmıştır. 2000'lerden bu yana dünya genelinde yaşanan en büyük 5 depremin ekonomiye etkileri oldukça büyük olmuştur. 2001 Gujarat Depremi, Hindistan'ın batısında meydana geldi ve yaklaşık 20.000 kişinin hayatını kaybetmesine, 5 milyar dolarlık ekonomik kayba neden oldu. 2004 Hint Okyanusu Depremi ve Tsunami, 230.000'den fazla insanın ölümüne ve 10 milyar dolardan fazla ekonomik kayba neden oldu. 2008 Sichuan Depremi, Çin'in Sichuan eyaletinde meydana geldi ve yaklaşık 70.000 kişinin hayatını kaybetmesine, 86 milyar dolarlık ekonomik kayba neden oldu. 2010 Haiti Depremi, yaklaşık

¹ Prof. Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, UTİL Bölümü, sen-turkmeahmet@hotmail.com , Merkez/Kilis, 0000-0002-6208-1809.

² Doç.Dr., Kilis 7 Aralık Üniversitesi, UTİL Bölümü, onr.akkaya@gmail.com, Merkez/Kilis, , 0000-0003-2694-9073.

316.000 kişinin ölümüne ve 14 milyar dolarlık ekonomik kayba neden oldu.Son olarak, 2011 Tohoku Depremi ve Tsunami, Japonya'yı vurdu ve yaklaşık 16.000 kişinin ölümüne, 235 milyar dolarlık ekonomik kayba neden oldu.Bu depremler, ülkelerin ekonomilerinde ciddi etkilere neden oldu. Özellikle altyapı, işletmeler ve turizm sektörü gibi sektörlerde büyük kayıplar yaşandı. Bu nedenle, doğal afetlere hazırlıklı olmak ve riskleri minimize etmek için daha fazla çalışma ve bilinçlendirme yapılması gerekmektedir. Ayrıca, doğal afetlerin ekonomik etkilerini azaltmak için daha fazla yatırım yapılması da önemlidir.

Anahtar Kelimeler:Deprem, Makro Ekonomi, Doğal Afetler

EFFECTS OF NATURAL DISASTERS ON ECONOMY

Mehmet ŞENTÜRK¹,

Onur AKKAYA²

Earthquakes are one of the most destructive of natural disasters and can cause economic losses. Assets such as infrastructure, businesses and homes in a region affected by an earthquake can be severely damaged, leading to economic losses. The closure of businesses in the region, a decline in the tourism sector and the money spent on repairing the damage can all take a toll on the region's economy. Especially in low- and middle-income countries, the economic impact of natural disasters is more devastating and economic recovery may take longer. Therefore, it is necessary to invest more in preparing for natural disasters and minimizing risks. Furthermore, sound planning for post-disaster economic recovery is important for the economic revitalization of the region. The economic impact of natural disasters, such as earthquakes, can negatively affect not only regional economies but also the economic development of countries in general. The five largest earthquakes worldwide since the 2000s have had a major impact on the economy. The 2001 Gujarat Earthquake occurred in western India and killed nearly 20,000 people and caused an economic loss of 5 billion dollars. The 2004 Indian Ocean Earthquake and Tsunami killed more than 230,000 people and caused more than \$10 billion in economic losses. The 2008 Sichuan Earthquake occurred in China's Sichuan province, killing nearly 70,000 people and causing \$86 billion in economic losses. The 2010 Haiti Earthquake killed about 316,000 people and caused an economic loss of \$14 billion. Finally, the 2011 Tohoku Earthquake and Tsunami hit Japan, killing about 16,000

1 Prof. Dr., Kilis 7 Aralık University, Department of International Trade and Logistics , senturkmeahmet@hotmail.com , Kilis/Türkiye, 0000-0002-6208-1809.

2 Assoc.Prof.Dr., Kilis 7 Aralık University, University, Department of International Trade and Logistics, onr.akkaya@gmail.com, Kilis/Türkiye, 0000-0003-2694-9073.

people and causing an economic loss of \$235 billion. Especially in sectors such as infrastructure, businesses and the tourism sector, there were major losses. Therefore, more work and awareness raising is needed to be prepared for natural disasters and to minimize risks. It is also important to invest more to reduce the economic impact of natural disasters.

Key Words: Earthquake, Macro Economy, Natural Disasters

ALTI ŞUBAT 2023 KAHRAMANMARAŞ DEPREMLERİNİN PSİKOLOJİK ETKİLERİ VE BAŞETME STRATEJİLERİ

Figen KASAPOĞLU¹

Ülkemizde 6 Şubat 2023'te dokuz saat arayla meydana gelen, merkez üsleri sırasıyla Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Ekinözü ilçeleri olan, 7,8 Mw ($\pm 0,1$) ve 7,5 Mw büyüklüklerindeki iki deprem sonucunda, Türkiye'de resmî rakamlara göre en az 50 bin 399, Suriye'de ise en az 8 bin 476 kişi hayatını kaybetti ve toplam 122 binden fazla kişi ise yaralandı.

Amaç: Depremler, diğer travmatik olaylardan farklı özellikler göstermektedir. Depremler ansızın meydana gelmeleri, yıkım, ölüm ve yaralanmalar nedeniyle pek çok ek soruna kaynaklık etmeleri; ayrıca artçı sarsıntılar nedeniyle kronik etkiler de yaratabilmeleri açısından doğal felaketler içinde özel bir yere sahiptir. Bu tarz travmatik olayların etkileri bireysel farklılıklara bağlı olarak değişebilmektedir. Her travmatik olay bireyde benzer tepkilere neden olmadığı gibi, aynı travmatik olayı yaşayanlar da farklı tepkiler verebilmektedirler. Dolayısıyla Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde büyük ve yıkıcı depremlerin yaşandığı ülkemizde koruyucu ruh sağlığı hizmetlerinin daha nitelikli bir duruma getirilebilmesi için depremin bireyler üzerindeki travma düzeyini belirlemek ve nasıl baş ettiklerini saptamak büyük önem taşımaktadır. Bu nedenlerle bu araştırmanın amacı 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş depremlerinin doğrudan ve dolaylı travma etkilerini ve başetme stratejilerini incelemektir.

Yöntem: Araştırma, korelasyonel araştırma modelinde nicel bir araştırmadır. Çalışmaya depremden doğrudan ve dolaylı olarak etkilenen 295 (232 kadın, 63 erkek) birey katılmıştır. Katılımcılar kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Deprem Stresi ile Başetme

Stratejileri Ölçeği (DSBSÖ)” ve “Deprem Sonrası Travma Düzeyini Belirleme Ölçeği (DSTDBÖ)” ile toplanmıştır. Veriler 20 Şubat-30 Mart tarihleri arasında Google formlar aracılığıyla ve yüz yüze toplanmıştır. Veriler bağımsız gruplar için *t* testi, tek yönlü varyans analizi, pearson korelasyon katsayıları ile test edilmiştir.

Sonuç: Analiz sonuçlarına göre, genel olarak bireylerin DSTDBÖ puanları yüksek (\bar{x} = 60.08) bulunmuştur. Ölçekten alınacak $52,385 \pm 5,051$ puan aralığı bireylerin travmatize oldukları eşik bir değere işaret etmektedir. Bu eşik değerin üstü ve altı travmatize olmada düşük ve yüksek düzeyini göstermektedir. Bununla birlikte kadınlar (\bar{x} = 61.61), depremi doğrudan yaşayanlar (\bar{x} = 67.75), yakını vefat edenler (\bar{x} = 69.63) depremden yüksek düzeyde travmatize olmuştur. Depremle baş etme stratejileri açısından *t* testi ve ANOVA sonuçlarına göre; erkeklerin kadınlara göre, depremi doğrudan yaşayanların yaşamayanlara göre ve sosyal medyayı 0-2 saat aralığında takip edenlerin (\bar{x} = 49.62) 6-8 saat aralığında ve daha yüksek düzeyde kullananlara göre (\bar{x} = 46.43) DSBSÖ puanları daha yüksektir. Korelasyon analizi bulgularına göre, DSBSÖ'nün olumlu yeniden değerlendirme alt boyutu ile DSTDBÖ'nün alt boyutları olan heyecansal sınırlılık ve bilişsel yeniden yapılandırma arasında negatif (sırasıyla, r = -.23, p < .01; r = -.12, p < .05), DSBSÖ'nün alt boyutu dini başetme ile DSTDBÖ'nün alt boyutu olan duyuşsal boyutu arasında pozitif düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmuştur (r = .24, p < .01). DSTDBÖ toplam puanı ile DSBSÖ toplam puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Sonuçların, koruyucu ruh sağlığı hizmetlerinin daha nitelikli bir duruma getirilebilmesinde veri kaynağı olarak katkı sağlaması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Deprem stresi ile başetme, Deprem sonrası travma, Ruh sağlığı.

THE PSYCHOLOGICAL EFFECTS OF SIX FEBRUARY 2023 KAHRAMANMARAŞ EARTHQUAKE AND COATING STRATEGIES

Figen KASAPOĞLU¹

The aim of this research is to examine the direct and indirect trauma effects and coping strategies of the 6 February 2023 Kahramanmaraş earthquakes.

Method: 295 individuals (232 female, 63 male) who were directly or indirectly affected by the earthquake participated in the study. The data were collected with the “Personal Information Form”, “The Scale of Coping Strategies with Earthquake Stress (SCSES)” and “The Scale for Determining the Level of Post-Earthquake Trauma (SDLPET)”. Data were collected between 20 February and 30 March. The data were tested with t-test for independent groups, one-way analysis of variance, and Pearson correlation coefficients.

Conclusion: According to the results of the analysis, in general, the individuals' SDLPET scores were found to be high (\bar{x} = 60.08). However, women (\bar{x} = 61.61), those who directly experienced the earthquake (\bar{x} = 67.75), and those whose relatives died (\bar{x} = 69.63) were highly traumatized by the earthquake. According to the t test and ANOVA results in terms of earthquake coping strategies; men compared to women, those who directly experienced the earthquake compared to those who did not experience the earthquake, and those who follow the social media between 0-2 hours (\bar{x} = 49.62) have higher SCSES scores between 6-8 hours and those who use it at a higher level (\bar{x} = 46.43). It is hoped that the results will contribute to the improvement of preventive mental health services as a data source.

Keywords: Earthquake, Coping with earthquake stress, Post-

Earthquake trauma, Mental health.

AFETLERDE SOSYAL MEDYA İLETİŞİMİNİN ÖNEMİ İLE İLİŞKİLİ ARAŞTIRMALAR

Nursel KUYRUKLUYILDIZ¹,

Nurçin KÜÇÜK KENT²,

Melike DOĞAN DEMİR³

Afetler, toplum üzerinde yıkıcı etkisi olan olaylardır. Günümüzde acil durum ve afetlerin sayısı ve yıkıcı sonuçları artarak devam etmektedir. Afeti yaşamak, tanıklık etmek, kurtarma çalışmalarında bulunmak ve iletişim kanallarından takip etmek insanlar üzerinde afetin yıkıcı etkilerini artırmaktadır. Afetler gibi kriz dönemlerinde, toplumda yaşayan bireyler hem bilgiye en hızlı şekilde ulaşmak hem de yardım çalışmalarında bulunmak amacıyla iletişim kanalları içerisinde en kolay ulaşılabilen sosyal medya ağlarını kullanırlar.

Sosyal medya bireylerin zaman ve mekan sınırlılıklarını ortadan kaldırarak, topluma dair her çeşit bilgi, ses, resim ve video biçimindeki bilgilerin bir sistem içerisinde paylaşılmasını sağlayan sanal bir iletişim alanını oluşturmaktadır. Sosyal medya iletişim ağları kullanılarak afet anında yaşanan görüntüler, resmi bilgiler, yardım çağrıları ve diğer bilgiler açık bir şekilde paylaşılmaktadır. Sosyal medyada yayılan bu bilgilerin arama kurtarma çalışmalarında, bilgiye hızlı ulaşma, farkındalık yaratma gibi olumlu etkilerinin yanında yanlış veya değiştirilmiş bilgilerin, panik, dezenformasyon gibi olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Bu açıdan, sosyal medya da olumsuz yayılan

1 Öğr. Gör., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Acil Durum ve Afet Yönetimi Bölümü nursel.kuyrukliyildiz@erzincan.edu.tr, 0000-0001-7939-824X

2 Dr. Öğr., Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, nkucuk10@gmail.com, 0000-0001-8823-2671

3 Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, melekdm@gmail.com, 0000-0001-7051-2202

paylaşımların nedenleri de önemlidir.

Bu çalışmanın içeriğinde; sosyal medya iletişiminin afetler üzerindeki etkileri ve nedenlerine yönelik araştırmaların karşılaştırmalı olarak ele alınması ve son on yıl içerisindeki ulusal ve uluslararası literatür başlık ve içeriklerinde afetler, kriz iletişimi, sosyal medya anahtar kelimelerinin taraması ile afetlerde sosyal medyanın önemi ilişkili yer alan araştırmalar derlenmektedir.

Sonuç olarak; yanlış bilgi yayılımı, duygusal travmalar ve yardım çalışmalarını engellemesi gibi durumlar nedeniyle sosyal medya dikkatli bir şekilde kullanılmalıdır. Doğruluk ve güvenilirlik etik ilkelerine dayanan bilginin en doğru kanallardan yapılan paylaşımları ile sosyal medyanın etkin ve faydalı bir şekilde kullanılması afet iletişimi açısından sosyal medyanın olumsuz etkilerini azaltacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Kriz İletişimi, Sosyal Medya.

THE RESEARCH ON THE IMPORTANCE OF SOCIAL MEDIA COMMUNICATION IN DISASTERS

Nursel KUYRUKLUYILDIZ¹,

Nurçin KÜÇÜK KENT²,

Melike DOĞAN DEMİR³

Disasters are events that have a devastating impact on society. Today, the number of emergencies and disasters and their devastating consequences continue to increase. Living, witnessing, carrying out rescue work and following the disaster through communication channels increase the destructive effects of the disaster on people. In times of crisis such as disasters, individuals living in the community use the most easily accessible social media networks within the communication channels in order to reach information in the fastest way and to carry out relief efforts.

Social media eliminates the time and space limitations of individuals and creates a virtual communication space that enables information in the form of all kinds of information, sound, pictures and videos about society to be shared within a system. By using social media communication networks, images, official information, calls for help and other information at the time of the disaster are shared openly. In addition to the positive effects of this information spread in social media such as rapid access to information and raising awareness, false or changed information has negative effects such as panic and disinformation in search and rescue studies. In this respect, the reasons for the negative

¹ Instructor, Erzincan Binali Yıldırım University, Vocational School of Health Services, Department of Emergency and Disaster Management, nursel.kuyrukliyildiz@erzincan.edu.tr, 0000-0001-7939-824X

² Assist Prof., Gümüşhane University, Department of Emergency Aid and Disaster Management, nkucuk10@gmail.com, 0000-0001-8823-2671

³ Assoc. Prof., Gümüşhane University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, melekdm@gmail.com, 0000-0001-7051-2202

spread of social media are also important.

In the content of this study; the comparative consideration of research on the effects and causes of social media communication on disasters, and in the titles and contents of national and international literature in the last decade, researches related to disasters, crisis communication, scanning of social media keywords and the importance of social media in disasters are reviewed.

As a result, the social media should be used with caution due to the spread of misinformation, emotional traumas and hindering charity work. The effective and beneficial use of social media with the sharing of information based on the ethical principles of accuracy and reliability through the most accurate channels will reduce the negative effects of social media in terms of disaster communication..

Keywords: Disasters, Social Media, Crisis Communication.

AFETLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİNİN YENİDEN ÜRETİLMESİ

Alev AKBAL¹

Doğal afetler her ne kadar jeofiziksel olaylar olsa da sonuçları itibariyle sosyal, psikolojik ve ekonomik etkileri bulunmaktadır. Bunun temel nedeni afet sonucunda ortaya çıkan toplumsal değişme süreci ve toplumsal sorunlardır. Toplumsal değişme sürecini afetten etkilenen bireyler farklı biçimde yaşamaktadır. Bu süreçten en çok etkilenen kesim ise dezavantajlı gruplardır. Dezavantajlılık, etnik kimlik, toplumsal cinsiyet, ırk, engellilik, yaşlılık ve yoksulluktan kaynaklı olarak “kendine yeterli olabilmek için gerekli araçlara erişime sahip olmamak” şeklinde tanımlanmaktadır (Alp, 2014: 5). Bu tanım kapsamında dezavantajlı gruplarda çocuklar, kadınlar, yaşlılar, engelliler, göçmenler, hükümlüler, madde bağımlıları, kronik hastalar ve yoksullar yer almaktadır. Ancak literatürde bu çeşitlilik değişebilmektedir. Afetlerde dezavantajlı grupların hepsi eşitsizlik başta olmak üzere birçok nedenle dezavantajlı olmayan bireylere göre daha fazla etkilenmektedir. Özellikle kadınlar, sağlıktan eğitime, bakımdan yoksulluğa birçok alanda ciddi problemler yaşamaktadır.

Bu çalışmanın temel problemi amacı dezavantajlı gruplar arasında tanımlanan kadınların genelde afetlerde özelde depremde maruz kaldığı toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yeniden üretilmesidir. Çalışmanın temel amacı ise toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yeniden üretilme nedenlerini ve maruz kaldıkları sosyal sorunları ortaya koymaktır. Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de belirtildiği gibi fizyolojik ihtiyaçlar, güvenlik sorunsalı başta olmak üzere birçok kadın deprem sürecinde kırılganlıklarına rağmen rollerini yerine getirmektedir. Özellikle sosyoekonomik ve eğitim düzeyine göre kaynaklara ve ihtiyaçlara

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi. Sosyal Hizmet Bölümü, alev.akbal@gumushane.edu.tr, 0000-0001-9240-9660

erişimde sorunlar yaşamasına rağmen kadın olmanın -anne olmanın- gereklerini yerine getirmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği sosyalizasyon süreci ile ve kültürel kodlar aracılığıyla aktarılarak içselleştirilmektedir. Zaman içerisinde kadın ve erkeklerin -kız çocuk ve erkek çocukların- cinsiyet rollerini belirlemekte ve davranış kalıplarına dönüşmektedir. Doğal afetler -deprem- eğitim, sağlık, çalışma yaşamı gibi birçok alanda da cinsiyet rolleri benzer biçimde pekiştirilmektedir. Özellikle domestik ve kültürel normlarda kadınlar için eşitsizlik daha görünür bir biçimde ortaya çıkmaktadır. 17 Ağustos 1999 Kocaeli Depremi'nde olduğu gibi 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olup 11 ili etkileyen depremde de toplumsal cinsiyet eşitsizliği kaynaklar, ihtiyaçlar ve risk durumları üzerinde belirleyici olmuştur.

Sonuç olarak afetlerde kadın olmaktan kaynaklanan eşitsizlik durumlarının neden olduğu kırılganlıkların çözümünde toplumsal cinsiyete duyarlı bir afet müdahale stratejilerinin planlanması ve uygulanması önem arz etmektedir. Afet öncesi, süreci ve sonrasında özellikle karar alma süreçlerine kadının katılımının sağlanması, kırılganlıklarının azaltılmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dezavantajlı Gruplar, Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği, Deprem ve Kadın.

REPRODUCTION OF GENDER INEQUALITY IN DISASTER

Alev AKBAL¹

Although natural disasters are geophysical events, they have social, psychological and economic effects as a result. The main reason for this is the process of social change and social problems that emerged as a result of the disaster. Individuals affected by the disaster experience the social change process differently. The most affected by this process are the disadvantaged groups. Disadvantage is defined as “not having access to the necessary tools to be self-sufficient” due to ethnic identity, gender, race, disability, old age and poverty (Alp, 2014: 5). Within the scope of this definition, disadvantaged groups include children, women, the elderly, the disabled, immigrants, convicts, drug addicts, chronic patients and the poor. However, this diversity may vary in the literature. In disasters, all disadvantaged groups are affected more than non-disadvantaged individuals for many reasons, especially inequality. Especially women experience serious problems in many areas from health to education, from care to poverty.

The main problem of this study is to reproduce the gender inequality that women defined among disadvantaged groups are exposed to in disasters in general and earthquakes in particular. The main purpose of the study is to reveal the reasons for the reproduction of gender inequality and the social problems they are exposed to. As stated in Maslow's hierarchy of needs, many women fulfill their roles despite their fragility in the earthquake process, including physiological needs and security problems. Although she has problems in accessing resources and needs, especially according to her socioeconomic and educational level, she fulfills the requirements of being a woman - being a mother.

¹ Assistant Professor, Gumushane University Faculty of Health Sciences Dept. of Social Service, alev.akbal@gumushane.edu.tr, 0000-0001-9240-9660

Gender inequality is internalized through the socialization process and transmitted through cultural codes. Over time, it determines the gender roles of women and men - girls and boys - and turns into behavioral patterns. Gender roles are similarly reinforced in many areas such as natural disasters - earthquakes - education, health and working life. Especially in domestic and cultural norms, inequality for women emerges more visibly. As in the 17 August 1999 Kocaeli Earthquake, the gender inequality was determinant on resources, needs and risk situations in the Kahramanmaraş-centered earthquake on 6 February 2023, which affected 11 provinces.

As a result, it is important to plan and implement a gender-sensitive disaster response strategies in solving the vulnerabilities caused by inequality caused by being a woman in disasters. Ensuring women's participation in decision-making processes before, during and after the disaster will reduce their vulnerabilities.

Keywords: Disadvantaged Groups, Gender Inequality, Earthquake and Women.

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ BAĞLAMINDA AFET RİSK YÖNETİMİ VE KIRILGANLIKLAR

Hikmet Gülçin BEKEN¹,

Pınar HAYALOĞLU²

Son yıllarda etkileri giderek yaygınlaşan iklim değişikliği, afet risklerinin de temel nedenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. İklim değişikliğiyle etkileri giderek şiddetlenen doğal afetlerin yönetimi, bu afetlerin doğurabileceği risklerin önlenmesi veya zararlarının minimize edilmesi adına önemli bir süreçtir. Afetlerin toplumda yarattıkları etkiler toplumsal gruplar açısından farklılaştığından afet risk yönetimi de bu farklılığı içerecek şekilde planlanmalı ve yönetilmelidir.

Aniden ortaya çıkan doğal afetlerin ve insan kaynaklı krizlerin uzun süreli etkileri ile mücadele ederken, bazı kırılğan grupların bu süreçlerden daha olumsuz etkilendiği görülmektedir. Bu etkiler kırılğan gruplar için genellikle mevcut dezavantajlarını daha da ağırlaştıracak düzeyde ortaya çıkabilmektedir. Krizler ya da doğal afetlerin yapısı toplumsal cinsiyetçi değilse de bireyler ve toplumlar üzerindeki etkileri eşit düzeyde gerçekleşmeyebilir ve bu yıkıcı etkileri bağlamında cinsiyetçi olabilmektedir. Diğer bir ifadeyle doğal afet ve insan kaynaklı krizlerle mücadelede gerek kaynaklara ulaşım gerekse sunulan imkanlar açısından kadın ve erkek bireyler arasında farklılıklar olabilmektedir.

Bu bağlamda toplumsal cinsiyet eşitliğinin ana akımlaştırılması aslında ilgili politika alanlarına toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin içerilmesinin bir ifadesidir. Böylece ana düzeyi, öncelikleri ve temel ihtiyaçları daha net bir şekilde

1 Doç.Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, hgulcin.beken@gumushane.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1664-456X

2 Prof. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, pinahayaloglu@gumushane.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7181-8801

belirlenebilecektir. Ayrıca, kırılğan grupların dayanıklılığını ve krizlerle mücadele kapasitesini arttırmayı da destekleyici rol oynayacaktır.

Yapılacak müdahaleler ve insani yardım faaliyetleri noktasında toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek hareket etmenin kırılğan gruplar özelinde ortaya çıkaracağı farklılık bu çalışmanın temel odağını oluşturmaktadır. Bu araştırmada öncelikle iklim değişikliğinin yıllar içindeki seyri ve doğal afetler üzerindeki etkisi ortaya konulmuştur. Bunun yanında doğal afet ve insan kaynaklı krizlerle mücadele politikalarını, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden incelemektedir. Böylece toplumlardaki sosyo-ekonomik eşitsizliklerin çözümüne yönelik bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet eşitliği, Kırılğan gruplar, İklim Değişikliği, Doğal afet

DISASTER RISK MANAGEMENT AND VULNERABILITIES ON THE GROUND OF GENDER EQUALITY

Hikmet Gülçin BEKEN¹,

Pınar HAYALOĞLU²

Climate change, which has become increasingly widespread in recent years, is recognized as a major cause of disaster risk. The management of natural disasters, the effects of which are intensified by climate change, is a necessary process to prevent the risks that these disasters may cause or to minimize the damages. As the impacts of disasters on society differ from one social group to another, disaster risk management should be planned and managed in a way that includes this difference.

While addressing the long-term effects of sudden natural disasters and human-induced crises, vulnerable groups are more negatively affected by these processes. These effects can occur at a level that will exacerbate the current disadvantages vulnerable groups face. Although the nature of crises or natural disasters is not gendered, their effects on individuals and societies may not occur equally and maybe gendered in the context of these destructive effects. In other words, in the fight against natural disasters and human-induced crises, there may be differences between men and women in terms of both access to resources and the opportunities offered.

In this context, mainstreaming gender equality is an expression of incorporating a gender equality perspective into current policy areas. As such, the main implementation level,

1 Assoc.Prof.Dr., Gümüşhane University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, hgulcin.beken@gumushane.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1664-456X

2 Prof. Dr., Gümüşhane University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics, pinahayaloglu@gumushane.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7181-8801

priorities, and basic needs will be more clearly identified. It will also play a supporting role in increasing the resiliency of vulnerable groups and their ability to respond to crises.

The main focus of this study is the difference that will be created by taking into account gender equality in humanitarian interventions and activities. In this study, firstly, the evolution of climate change over the years and its impact on natural disasters have been revealed by the emphasis on gender equality. In addition, it examines policies to combat natural disasters and human-induced crises from a gender perspective. Thus, it aims to provide a perspective on how to address socioeconomic inequalities in societies.

Keywords: Gender equality, Vulnerable groups, Climate change, Natural disasters

CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU BAKIMINDAN DEPREM SONRASINDA DELİLLERİN TOPLANMASI BAĞLAMINDA ORTAYA ÇIKAN SORUNLAR ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Furkan AKÇAY¹

Depremler büyük insan topluluklarını etkileyen doğal afetlerdir. Deprem sonucunda binlerce insan hayatını kaybederken yine binlerce insan da yaralanmaktadır. Bu kadar çok sayıda insanı etkileyen bir olay diğer birçok bilim dalının ilgi alanına girdiği gibi ceza hukuku ve ceza hukukçularının da ilgi alanına girmektedir. Ceza hukukunu diğer bilim dallarından ayıran temel fark, yürütülen yargılamalar sonucunda verilecek kararların depremden etkilenen kişileri etkileyeceği kadar toplumun geri kalan kısmını da etkileyecek olmasıdır. Verilen kararlar neticesinde her bir somut vakıya için adalet sağlanırken kamu barışının da yeniden tesis edilmesi mümkün olacaktır. Ceza muhakemesi hukukunun amacı maddi gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır. Maddi gerçeğin ortaya çıkarılması konusunda ceza muhakemesi hukukunun en önemli enstrümanı ise delillerdir. Deliller geçmişte yaşanan olayları temsil etme kabiliyetini haizdirler. Olaydan ilk olarak duruşmada haberdar olan hakim, olayın ne zaman ve ne şekilde meydana geldiğini ancak duruşmada ikame edilen deliller sayesinde öğrenme imkânı bulur ve bu delilleri değerlendirerek yargılama yapar. Yargılama sonucunda kanuna, hukuka ve vicdani kanaatine göre hüküm verir. Fakat deprem sonrasında delil toplanması başta olmak üzere ceza muhakemesi hukuku bakımından önemli birçok sorun ortaya çıkmaktadır. Bu sorunlar bu çalışmada birkaç başlıkta ele

¹ Araştırma Görevlisi, Gümüşhane Üniversitesi İ.İ.B.F. Uluslararası İlişkiler Bölümü, furkan.akcay@gumushane.edu.tr, ORCID: 0009- 0003- 7857- 1014

alınacaktır. Deprem sonrasında ölen kişilerin kimliklerinin belirlenmesi, otopsi yapılarak ölüm sebeplerinin tespit edilmesi ve enkaz haline gelmiş binalardan karot örnekleri başta olmak üzere binanın yapısı ve statiği ile ilgili örnekler alınması gibi her bir işlem ceza muhakemesi hukuku bakımından ayrı ayrı önem taşımaktadır. Enkaz haline gelen binalardan alınacak örnekler binanın yıkılmasına neyin sebep olduğunu ve bu eksikliğin kimlerin mevzuata aykırı fiillerinden dolayı ortaya çıkmış olduğunu göstermesi ve faillerin tespit edilmesini sağlaması bakımından çok büyük önem taşır. Binaların yıkılma sebeplerinin ortaya koyulması neticesinde faillerin kusur durumlarının belirlenmesi ve bu belirlemeler ışığında yargılamalarının yapılması sağlanır.6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde meydana gelen, on bir ili ve milyonlarca insanı etkileyen deprem sonrasında yaraların hızla sarılması ve deprem bölgesinin kısa zamanda eski haline getirilmesi amacıyla enkaz kaldırma çalışmaları büyük bir hızla sürdürülmektedir. Bundan dolayı delillerin kaybolmadan evvel bir an önce toplanması gerekmektedir. Ancak gerek depremin çok geniş bir alana yayılması gerekse olay yerine delil toplaması için gönderilerin savcılarının depremin etkilediği alanın büyüklüğüne kıyasla sayılarının yetersiz kalması delil toplanması açısından ciddi zorluklar oluşturmaktadır. Bu çalışmada öncelikle 6 şubatta ülkemizde meydana gelen deprem baz alınarak delil toplanması bakımından ortaya çıkan sorunlar ele alınacaktır. Sonrasında ise bu sorunların çözülmesi için sahada denenen çözüm yolları tespit edilerek uygulanan çözüm yolları ceza muhakemesi hukuku bakımından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Ceza Muhakemesi Hukuku, Delil

AN EVALUATION ON THE PROBLEMS ARISING IN THE CONTEXT OF THE COLLECTION OF EVIDENCE AFTER THE EARTHQUAKE IN TERMS OF CRIMINAL PROCEDURE LAW

Furkan AKÇAY¹

Earthquakes are natural disasters that affect large human communities. After earthquake, thousands of people lose their lives and get injured. An event that affects such a large number of people is of interest to criminal law and criminal lawyers, just as it is of interest to many other branches of science. What distinguishes criminal law from other branches of science is that the decisions to be rendered as a result of the proceedings will affect the rest of the society as well as the people affected by the earthquake. As a result of the decisions rendered, justice will be achieved for each concrete case and public peace will be restored. The aim of criminal procedure law is to reveal the material truth. The most important instrument of the criminal procedure law in uncovering the material truth is evidence. Evidence has the ability to represent past events. The judge, who is first informed about the event at the hearing, has the opportunity to learn when and how the event occurred only through the evidence submitted at the hearing and makes a judgment by evaluating this evidence. At the end of the trial, he/she makes a judgment according to the law, the law and his/her conscientious opinion. However, after the earthquake, many important problems arise in terms of criminal procedure law, especially the collection of evidence. These problems will be discussed under several headings in this study. Each procedure,

¹Research Assistant, Gumushane University Faculty of Economic and Administrative Sciences Department Of International Relations ffurkan.akcay@gumushane.edu.tr, ORCID: 0009- 0003- 7857- 1014

such as determining the identities of the deceased after the earthquake, determining the causes of death through autopsy, and taking samples, especially core samples, from the wrecked buildings regarding the structure and statics of the building, are of particular importance in terms of criminal procedure law. The samples to be taken from the wrecked buildings are of great importance in terms of showing what caused the collapse of the building and whose acts contrary to the legislation caused this deficiency, and enabling the perpetrators to be identified. As a result of revealing the reasons for the collapse of the buildings, it is ensured that the fault status of the perpetrators is determined and that they are prosecuted in the light of these determinations. On February 6, 2023, after the earthquake that occurred in our country, affecting eleven provinces and millions of people, debris removal works are being carried out at great speed in order to quickly heal the wounds and restore the earthquake zone in a short time. Therefore, evidence must be collected as soon as possible before it is lost. However, both the wide spread of the earthquake and the insufficient number of prosecutors sent to the scene to collect evidence compared to the size of the area affected by the earthquake pose serious difficulties in terms of evidence collection. In this study, first of all, the problems arising in terms of evidence collection will be discussed on the basis of the earthquake that occurred in our country on February 6. Afterwards, the solutions tried in the field to solve these problems will be determined and the solutions applied will be evaluated in terms of criminal procedure law.

Keywords: Earthquake, Criminal Procedure Law, Evidence

TÜRKİYE' DE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE BİYOLOJİK AFETLER

Pınar KURT¹,
Sevil CENGİZ²

İklim değışikliği; genel ortalama da, 30 yıllık veya daha fazla süren bir periyotta iklimde meydana gelen istatistiksel farklılıklar olup; yerkürede oluşan doğal olaylar, dış faktörlerin veya insan etkisiyle atmosferde meydana gelen kalıcı değışimlerden oluşmaktadır. Sanayi devrimi sonrasında insanın çevreye olan aşırı etkisi ve teknolojinin gelişmesine paralel olarak iklimde görülen hızlı ve etkili değışiklikler ise günümüzdeki iklim değışikliğinin temelini oluşturmaktadır. Bu değışimler kütle hareketleri (kaya düşmesi, heyelan, çığ vb.), kuraklık; çölleşme; taşkınlar, sel, fırtına, yangın, göç ve sıcak-soğuk hava dalgaları gibi afetlere neden olmaktadır. İklim değışikliği aynı zamanda salgın hastalıklar, viral, bakteriyel, paraziter enfeksiyon salgınları, böcek istilaları ve kitlesel ölümler gibi biyolojik afetleri de beraberinde getirmektedir. İklim değışimi yüzey sıcaklığında artış, buzulların erimesi, deniz seviyesindeki yükselme, yağışlarda anormalliklere neden olmaktadır. İklim değışimine neden olan sıcaklık artışları ülkemizde 1998 yılından bu yana süreklilik arz temekte olup, 2030 yılında Türkiye'nin de büyük bir kısmının oldukça kuru ve sıcak bir iklimin etkisine girebileceği, sıcaklıkların kışın 2°C, yazın 2 - 3°C derece artabileceği değerlendirilmektedir. Diğer taraftan Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre 1990 yılından günümüze kadar yağış miktarında azalma eğilimi, ortalama nemin 1970 li yıllara göre

¹Gümüşhane Üniversitesi, Şiran Mustafa Beyaz Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Acil Durum ve Afet Yönetimi Programı, Gümüşhane, Türkiye. e-mail: pinar.kurt@gumushane.edu.tr, 0000-0002-0202-9320

² Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Gümüşhane, Türkiye. e-mail: sevilcengiz@gumushane.edu.tr, 0000-0002-3562-1793.

azaldığını, buharlaşmanın ise azalma eğilimi gösterdiğini ortaya koymaktadır. Türkiye genel olarak daha sıcak, daha az yağış alan ve daha yüksek buharlaşmanın olduğu bir iklim ile karşı karşıya bulunmaktadır. Bu faktörlerde meydana gelen değişiklikler aşırı iklim olaylarına neden olmaktadır. Türkiye’de 2019 yılında 935 aşırı iklim olayı meydana gelmiştir. Aşırı iklim olayları; güvenli içme suyu, yeterli gıda ve barınma koşullarını da etkileyerek yetersiz beslenme (malnutrisyon), salgın hastalıklar (sıtma, ishal hepatit, kolera, tifo, leptospirosis vb), vektör kaynaklı hastalıklar (KKKA, sıtma, sarıhumma vb.) ve sıcak stresi gibi nedenlerden dolayı çok sayıda ölüme neden olmaktadır. Özellikle ülkemizin gerek coğrafik gerekse de zoocoğrafik konumu göz önünde bulundurulduğunda iklim değişikliğinin dünyada meydana getireceği birçok biyolojik afetten aşırı derece de etkileneceği ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Biyolojik afet, İklim değişimi, Küresel ısınma

CLIMATE CHANGE AND BIOLOGICAL DISASTERS IN TURKEY

Pınar KURT¹,
Sevil CENGİZ²

Climate change; statistical differences that occur in the general average over a period of 30 years or more; It consists of permanent changes in the atmosphere caused by natural events occurring in the earth, external factors or human influence. After the industrial revolution, the extreme impact of humans on the environment and the rapid and effective changes in the climate in parallel with the development of technology form the basis of today's climate change. These changes are mass movements (rock fall, landslide, avalanche, etc.), drought; desertification; They cause disasters such as floods, floods, storms, fires, migration and heat-cold air waves. Climate change also brings biological disasters such as epidemics, viral, bacterial and parasitic infections, insect invasions and mass deaths. Climate change causes an increase in surface temperature, melting of glaciers, rise in sea level, and anomalies in precipitation. Increases in temperatures that cause climate change have been on the basis of continuity since 1998 in our country, and it is considered that in 2030, a large part of Turkey will be affected by a very dry and hot climate, and temperatures may increase by 2°C in winter and 2 - 3 °C in summer. On the other hand, according to the data of the General Directorate of Meteorology, the tendency to decrease in the amount of precipitation from 1990 to the present reveals that the average humidity has decreased compared to the 1970s, while

1 Gümüşhane Üniversitesi, Şiran Mustafa Beyaz Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Acil Durum ve Afet Yönetimi Programı, Gümüşhane, Türkiye. e-mail: pınar.kurt@gumushane.edu.tr, 0000-0002-0202-9320

2 Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Gümüşhane, Türkiye. e-mail: sevilcengiz@gumushane.edu.tr, 0000-0002-3562-1793.

evaporation has a decreasing trend. Turkey is generally faced with a warmer climate with less precipitation and higher evaporation. Changes in these factors cause extreme climatic events. In 2019, 935 extreme climate events occurred in Turkey. extreme climatic events; By affecting safe drinking water, adequate food and shelter conditions, malnutrition, epidemic diseases (malaria, diarrhea, hepatitis, cholera, typhoid fever, leptospirosis, etc.), vector-borne diseases (CCHF, malaria, yellow fever, etc.) and heat stress. causes many deaths. Especially considering the geographical and zoogeographical position of our country, it is predicted that climate change will be extremely affected by many biological disasters that will occur in the world.

Keywords: Biological disaster, Climate change, Global warming

AFET SONRASI GÖÇ: YENİ YER SEÇİMİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

*Büşra ŞAHİN¹,
Zekiye GÖKTEKİN²*

Afetler, birçok insanın yeni yerleşim yerlerine göç etme potansiyelini ortaya çıkaran karmaşık bir doğaya sahiptir. Afet sonrası göç, insanları tehlikeli bölgelerden daha güvenli bölgelere taşımaktadır. Ancak, afet göçmenlerinin yeni yerleşim yerlerini belirlerken hangi faktörleri göz önünde bulundurdıkları ve yeni yerleşim yeri belirlemede bu faktörlerden hangilerinin daha kritik öneme sahip olduğu hakkında çok az şey bilinmektedir. Bu çalışma, afet göçmenlerinin yeni yer seçimini etkileyen faktörlerin önceliklendirilmesi üzerine odaklanmaktadır. Çalışmanın potansiyel katkıları şu şekilde sıralanabilir: i) göç verme ve alma potansiyeli taşıyan bölgelerde karar vericilere hazırlık yapma ve kapasite güçlendirme konularında rehberlik edebilir, ii) şehirlerin öncelikli faktörler açısından değerlendirilmesiyle göçün dengeli bir şekilde dağılımının desteklenmesine yardımcı olabilir ve iii) ilgili sonraki araştırmalara kriter belirleme ve veri sağlama konularında destek sağlayabilir. Bu çalışmada, basit matematiksel işlemlerle mantıklı ve tutarlı çözümler elde etme yeteneği sayesinde çeşitli karar ortamlarına adapte edilebilen çok kriterli karar verme yöntemleri tercih edilmiştir. Yeni yer seçimini etkileyen faktörler (mesafe, nüfus, kiralık ev ve iş yeri fiyatları, düzeyine göre yerleşim yeri, yaşam endeksi, hemşehrilik ve hava sıcaklığı) literatür taraması ve dört uzman görüşü ile belirlenmiş, Best-Worst (BWM) ve Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemleri kullanılarak analiz

¹ YL Öğrencisi, Gümüşhane Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Afet Yönetimi ABD, busra_hmz@icloud.com, 0009-0003-3758-1937

² Dr. Öğr. Üyesi, Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, zekiye.goktekin@gumushane.edu.tr, 0000-0003-1666-6109

edilmiştir. Sonuç olarak her bir uzmana ait, iki farklı ağırlıklandırma yöntemiyle sekiz ağırlık seti elde edilmiştir. Elde edilen bulgular, "kiralık ev ve iş yeri fiyatları", "yaşam endeksi" ve "hemşehrilik" faktörlerinin afet göçmenlerinin yeni yer seçiminde öncelikli öneme sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca "mesafe" ve "nüfus" kriterleri önem düzeyi en düşük kriterler olarak tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuçları, afetlerden kaynaklanan göçleri anlamak ve yönetmek için karar vericilere önemli bir rehber olabilir. Bu amaçla konuya ilişkin farklı ölçeklerde çalışmaların yapılması önemlidir. Böylece afetlerden kaynaklanan göçlerin etkileriyle başa çıkma sürecinde daha etkili politikalar ve stratejiler geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Afet yönetimi, Afet sonrası göç, Afet göçmeni, Yeni yer seçimi, BWM, AHP, Çok kriterli karar verme.

POST-DISASTER MIGRATION: PRIORITIZING FACTORS AFFECTING NEW SITE SELECTION

*Büşra ŞAHİN¹,
Zekiye GÖKTEKİN²*

Disasters are of a complex nature, revealing the potential for many people to migrate to new settlements. Post-disaster migration moves people from dangerous areas to safer areas. However, little is known about which factors disaster migrants consider when determining new settlements and which of these factors are more critical in determining new settlements. This study focuses on the prioritization of the factors affecting the new location selection of disaster migrants. The potential contributions of the study can be listed as follows: i) it can guide decision-makers in preparedness and capacity building in regions with potential for migration and reception, ii) it can help support a balanced distribution of migration by evaluating cities in terms of priority factors, and iii) set criteria for relevant further research. and provide support for data acquisition. In this study, multi-criteria decision-making methods, which can be adapted to various decision environments, are preferred, thanks to their ability to obtain logical and consistent solutions with simple mathematical operations. The factors affecting the selection of a new location (distance, population, rental prices for housing and workplaces, settlement hierarchy, quality of life index, fellow-townsmen-ship, and air temperature) were determined by a literature review and four expert opinions and analyzed using methods that Best-Worst (BWM) and Analytical Hierarchy Process (AHP). As a result, eight weight sets for each expert were obtained

¹ MSc Student, Gumushane University Graduate Education Institute Dept. of Disaster Management, busra_hmz@icloud.com, 0009-0003-3758-1937

² Assist. Prof. Dr., Gumushane University Faculty of Health Sciences Dept. of Emergency Aid and Disaster Management, zekiye.goktekin@gumushane.edu.tr, 0000-0003-1666-6109

with two different weighting methods. The findings show that "rental prices for housing and workplaces", "quality of life index" and "fellow-townsmen-ship" factors have priority in the selection of a new place for disaster migrants. In addition, the criteria of "distance" and "population" were determined as the criteria with the lowest level of importance. The results of the study can be an important guide for decision-makers to understand and manage migrations caused by disasters. The results of this study can serve as a valuable guide for decision-makers in comprehending and managing migrations triggered by disasters. To this end, it is crucial to gather more data on the subject matter and conduct more detailed analyses, enabling the development of more effective policies and strategies in addressing the consequences of disaster-induced migrations.

Keywords: Disaster management, Post-disaster migration, Disaster migrant, New site selection, BWM, AHP, Multi-criteria decision making.

ANA AKIM MEDYADA YER ALAN ENKAZDAN ÇIKARILAN ÇOCUK HABERLERİ VE ÇOCUK HAKLARI

Elif BİLGİN¹

Çocuklar; tarih boyunca çoğu toplum tarafından korunmaya muhtaç bireyler olarak görülmesine rağmen birçok yönden ihmal ve istismara uğramaktadırlar. Bu durum çocukların korunmasında yasal düzenlemeleri gerekli hale getirmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (BMÇHS) öncülüğünde çocuk hakları; bazı uluslararası düzenlemelerle güvence altına alınmaktadır. Çocuğun haklarını farklı açılardan ele alan BMÇHS, çocuğun ve haklarının korunmasında medyaya büyük iş düştüğünü vurgulamaktadır. Tek bir yayımla bile milyonlarca kişiye ulaşabilen medya araçları, toplumsal gerçekliğin oluşturulmasında ve değiştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Enkaz altından çıkarılan çocukların görüntülerinin ve isimlerinin kimliklerini açığa çıkarır şekilde yayınlanmasının ve Anayasamızın 41. maddesinde ve Türkiye'nin de taraf olduğu BMÇHS de yer verilen çocuğun üstün yararının öncelikli olarak hedeflemediğini ve kişilik haklarını koruyamadığını düşündürmektedir. Bu çalışmada, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş Depremi'nde enkaz altından çıkarılan iki çocukla ilgili haberlerin analizinin yapılması ve bu haberlerin çocuk hakları açısından ne derece ihlal kapsamına girdiğinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada; Türkiye'de herkesin kolaylıkla ulaşabileceği, karasal yayın yapan ve en çok izlenen ana haber bültenlerine sahip TRT 1, Star TV, Show TV, Kanal D, ATV ve Fox TV'nin ana haber bültenlerindeki haberler analiz edilmiştir. Araştırma kapsamına hangi televizyon haberlerine yer verileceğini belirlemek için YouTube platformundan yararlanılmış ve en çok izlemeye sahip üç çocuk haberi belirlenmiştir. Araştırma

¹ Öğretim Görevlisi, Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Bölümü, elif.cansiz@gumushane.edu.tr, 0000-0001-5348-5089

ışığında; çocuklarla ilgili verilen deprem haberlerinde çocukların yanlarında ebeveynleri olmadan görüntülerinin alındığı ve yayınlandığı görülmektedir. Haberlerde kullanılan dil değerlendirildiğinde “minik, minicik eller, küçük mucize” gibi ifadelere yer verildiği görülmüştür. Bu ifadelerin haberlerin etkililiğini artırmada etkili olduğu düşünülebilir. Sonuç olarak; enkaz altından kurtarılan çocuklara ait haberlerde, çocukların görüntülerinin yayınlanması, isimlerinin belirtilmesi gibi çocuk hakları ihlallerinin olduğu görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk Hakları, Deprem, Televizyon Haberi

NEWS ON CHILDREN RESCUED FROM THE RUBBLE IN MAINSTREAM MEDIA AND RIGHTS OF THE CHILD

Elif BİLGİN¹

Children have been regarded as individuals in need of protection by most societies throughout history, yet they have been neglected and abused in many ways. This situation makes legal regulations necessary for the protection of children. Under the leadership of the United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC), children's rights are secured by some international regulations. The UNCRC, which handles the rights of the child from different perspectives, emphasizes that the media has a great role in protecting the child and his/her rights. The media tools, capable of reaching millions of people even with a single broadcast, play an important role in the creation and change of social reality. It makes us think that the publication of the images and names of the children who were pulled out from the rubble, revealing their identities, and that the best interests of the child, which is included in Article 41 of our Constitution and the UNCRC to which Turkey is a party, are not primarily targeted and cannot protect their personal rights. In the present study, it is aimed to analyze the news reports about two children who were rescued from under the rubble of the Kahramanmaraş Earthquake dated February 6, 2023 and to investigate to what extent these news reports constitute violations in terms of rights of the child. In the research, the news in the main news bulletins of TRT 1, Star TV, Show TV, Kanal D, ATV and Fox TV, which are easily accessible to everyone in Turkey, broadcast terrestrially and have the most watched main news bulletins, were analyzed. To determine which television news to include in the scope of the research, the YouTube platform was utilized and the three most watched child

¹ Lecturer, Gumushane University Vocational School of Health Services Child Development Program, elif.cansiz@gumushane.edu.tr, 0000-0001-5348-5089

news were determined. In the light of the research, the news on earthquake news about children show that the images of children were taken and broadcast without their parents present. When the language used in the news was evaluated, it was seen that expressions such as “tiny, little hands, little miracle” were used. These expressions can be considered to be effective in increasing the effectiveness of the news. As a result, news reports on children rescued from under the rubble reveal violations of the rights of the child, such as broadcasting images of children and mentioning their names.

Keywords: The Rights of the Child, Earthquake, Television News

AFETLERE HAK TEMELLİ YAKLAŞIM: AFETLERDEN KORUNMA HAKKI

*İlke ÖRCEN GÜLER¹,
Gülcan AZIMLI ÇİLİNGİR²*

Afet, kaynağı ne olursa olsun insan eliyle üretilmiş ve hem ekonomik hem de toplumsal açıdan büyük maliyeti olan bir olgudur. Can ve mal kayıplarının gerçekleşmesiyle afet adını alan tehlikeli olaylar, insanın çeşitli düzeylerde aldığı karar ve eylemlerin sonucudur. Maliyetinin kimin tarafından üstlenileceği ise günümüzde afet politikaları ve afet yönetimi süreçlerinin odaklanması gereken en önemli sorudur. Kuşkusuz kayıplar ile yüze yüze kalan afete doğrudan maruz kalanlar olmakla birlikte afet bölgesinde yer almayan toplumsal kesimler de afete müdahale ve afet sonrasında iyileştirme süreçlerinin maliyeti ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Gerek yaşanan kayıplar gerekse ortaya çıkan ekonomik ve toplumsal maliyetlerin rasyonel ve hakkaniyete dayalı bir politika ve yönetim ile en aza indirilebilmesi mümkündür.

Afet politikalarının ve yönetim sürecinin hak temelli bir bakış açısıyla ele alınması ve afet olgusuna bir insan hakkı ihlali olarak yaklaşmak hem kayıpların hem de ortaya çıkan maliyetin en aza indirilmesine olanak sağlayacak mekanizmanın kurulması ve devletlerin sorumluluğuna ilişkin temel bir çerçeve çizilebilmesi açısından önemli bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma afet olgusunun kendisinin bir insan hakkı ihlali olduğu tezinden hareket etmektedir. Bu tez, afetler sırasında ve sonrasında ortaya çıkan kayıpların, ekonomik ve sosyal yeniden yapılanma sürecinin insan hak ve özgürlüklerinin ihlaline yol açması durumundan farklı olarak, ortaya çıkardığı sonuçlar

1 Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü, ilkeorcen@yyu.edu.tr, 0000-00028755-609X

2 Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü, gulcanazimlicilingir@yyu.edu.tr, 0000-00023618-2104

doğrultusunda tehlikeli olayların afete dönüşmesinin devlet düzeyinde karar ve eylemlerin ürünü olduğu gerçeğine dayanmaktadır. Devletin afet sürecindeki sorumluluğunu genişletecek bir uygulama alanı sunmakta, afet olgusuna bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşılmasına olanak sağlamaktadır. Çalışmada afetlerin bir insan hakkı ihlali olarak ele alınmasının gerekçeleri ve bu doğrultuda devletin yükümlülükleri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afetlerden korunma hakkı, Devlet, İnsan hakları, Hak temelli yaklaşım.

A RIGHT-BASED APPROACH TO DISASTERS: THE RIGHT TO PROTECTION FROM DISASTER

*İlke ÖRÇEN GÜLER¹,
Gülcan AZİMLİ ÇİLİNGİR²*

Whatever its source, a disaster is a man-made phenomenon that has a great cost both in terms of economy and society. Hazardous events, which are called disasters with the realization of loss of life and property, are the result of decisions and actions taken by human beings at various levels. Who bears the cost is the most important question that today's disaster policies and disaster management processes should focus on. Undoubtedly, while there are those who are directly exposed to the disaster who face losses, people who are not in the disaster area also face the cost of disaster response and post-disaster recovery processes. It is possible to minimize both the losses experienced and the resulting economic and social costs with a rational and equitable policy and management.

Addressing disaster policies and the management process from a rights-based perspective and approaching the phenomenon of disaster as a violation of human rights emerges as an important method in terms of establishing a mechanism that will enable both losses and the resulting cost to be minimized, and drawing a basic framework for the responsibility of states. This study is based on the thesis that the phenomenon of disaster itself is a violation of human rights. This thesis is based on the fact that the transformation of hazardous events into disasters in line with its consequences is the product of decisions and actions at the state

1 Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü, ilkeorcen@yyu.edu.tr, 0000-00028755-609X

2 Dr. Öğretim Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü, gulcanazimlicilingir@yyu.edu.tr, 0000-00023618-2104

level, unlike the loss during and after disasters, when the economic and social restructuring process leads to the violation of human rights and freedoms. It offers an area that will expand the responsibility of the state in the disaster process, and enables a holistic approach to the phenomenon of disaster. In the study, the reasons for considering disasters as a human rights violation and the obligations of the state in this direction will be discussed.

Keywords: Disaster, Right to protection from disasters, Right based approach, Human rights, State.

SABİTLİĞİN YOKLUĞU VE DOĞAYA GÜVEN DUYGUSUNUN KAYBI: VAROLUŞÇULUK VE DEPREM

Mustafa KINAĞ¹

Antik dönemden bu yana insan düşüncesi, içinde yaşadığı yaşam küresindeki dinamizme, hareketliliğe ve değişime ayak uydururken, bu değişimin insan, âlem ve insan-âlem ilişkisinin gelişimi açısından önemini kavrarırken, diğer yandan bu akışkanlığın içerisinde her daim kendisini daha güvende hissedebileceği bir sükûnet arayışını ihmal etmemiştir. Öyle ki çoğu zaman bu sükûnete ulaşabileceği bir mekân bulmak, onun için içinde yaşadığı baş döndürücü değişimsel akıştan uzaklaşarak güvende hissettiği bir kaçış noktası, bir tür zamanı durdurmak suretiyle mekân olarak “kavrayabilme odası” olarak görülmüştür. Antik dönem filozoflarının gerçeklik arayışını doğadaki değişimin ardındaki sabitlik varsayımında aramalarının arkasında da zihnin sabit bir zeminde durma, sabit bir varlığa tutunma güvenini yaşamak ve hissetmek istemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Bu husus, insanın dinamizm ile sabitlik arayışında her daim bir dengeye ihtiyaç duyduğunu, çoğu zaman yaşamın bu dengeyi kurmaya adanmış olduğunu açıkça gösterir.

Elbette gerçeklik arayışında ve tasavvurunda soyut bir tasarım olarak mekân, zaman kavramına nispetle daha güvenli bir zemin oluşturmuştur. Sabit mekânın, dinamik ve değişken zamana nispetle insan ruhunda meydana getirdiği güvenli alana benzer bir duygu, insan ile fiziksel dış dünya arasındaki ilişkide de kendisini gösterir. Bu husus, insanın değişim için akışkan ve dinamik bir zamana ihtiyaç duyduğu kadar, bu akış ve dinamizmden yorulduğunda durup varlığı sorgulayabileceği bir sabit zemine de mecbur olduğuna işaret eder. İnsan zihni için zaman ile mekân

arasındaki bu niteliksel ayırmda bir dayanak noktası olarak mekânın varoluşsal önemdeki sabitliği, fizik dünya ile bağlantılı/ilişkili olduğunda, anlaşılmaya matuf bir meselenin şu şekilde formül haline getirilerek somutlaştırılabileceği söylenebilir: “Zaman’ın hareketinden kaçıp mekânın sabitliğine sığınmak güvenli. Ya mekan sabitliğini kaybederse?!”

İnsan açısından güvenli bir liman olan mekânın sarsılması, varoluşsal birtakım sorunları, bu sorunların bireysel ya da toplumsal ölçüde ikna edici düzeyde çözümüyle birlikte birtakım fırsatları meydana getirir. Varoluşçu felsefe, zaten güvensiz bir yaşama, varoluşa mahkûm olan insanın, depremle, yerkürenin sarsılmasıyla birlikte güven duygusunun tamamen bitişini, insan açısından bir açıdan malumun ilamı olarak görür. Bu, insanın ölüm ve sonluluk duygusuyla yüzleşmesi yoluyla yaşamı ve anlamlı olduğuna inandığı pek çok geçici şeyi sorgulamasına neden olur. Bu sorgulamada doğanın anlamsızlığı ve tarafsızlığı yeniden keşfedilir. Doğanın anlamsız ve tarafsız olması, bireye her daim fail olduğu sorumluluklarını hatırlatır. Her ne kadar deprem, insanın faillik alanının dışında da olsa, esasen doğal bir olay olan depremin doğal bir afet olmaktan çıkması için sorumlu bir varlık olarak bireyin depremin yıkıcı etkilerini en aza indirmede yetkin olabileceği şeylere odaklanması ve bu alanda eylemde bulunması gerektiğini hatırlatır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Varoluşçuluk, Güvensizlik duygusu, Varlık ve anlam.

LACK OF STABILITY AND LOSS OF TRUST IN NATURE: EXISTENTIALISM AND EARTHQUAKE

Mustafa KINAĞ¹

Since ancient times, on the one hand, human thought has been trying to keep up with the dynamism, movement and change in the sphere of life in which he lives; to grasp the importance of this change in terms of the development of men, universe and men-universe relationship; on the other hand, he did not neglect the search for a placidity in which he could always feel safer in spite of this fluidity. So much so that finding such a place where he can reach this placidity has often been seen as an escape point where he feels safe by getting away from the dizzying changing flow he was exposed to, a "room of comprehension" as a space by stopping time. It can be said that the reason behind the search of the ancient philosophers in the assumption of stability behind the change in nature is the desire of the mind to stand on a stable ground, to live and feel the trust of holding on to a fixed existence. This point clearly shows that man always needs a balance in the search for dynamism and stability, and most of the time, life is devoted to establishing this balance.

Of course, space, as an abstract design in the search and imagination of reality, has created a safer ground compared to the concept of time. A feeling similar to the safe space created by the fixed space in the human spirit in relation to the dynamic and variable time also manifests itself in the relationship between man and the physical external world. This point indicates that a person needs a fluid and dynamic time for change, as well as a stable ground where he can stop and so question the existence when tired of this flow and dynamism. The existential stability of

¹ Asst. Prof., Kilis 7 Aralık University Faculty of Theology, mustafakinag@kilis.edu.tr, 0000-0003-3333-9425

space as a fulcrum in this qualitative distinction between time and space for the human mind can be embodied by formulating it as follows: "It is safe to escape from the movement of time to the stability of space. What if the place loses its stability?"

The shaking of the place, which is a safe realm for human, creates some existential problems, some opportunities with the solution of these problems on an individual or social level convincingly. Existential philosophy sees the weakening of the sense of trust of people, who are already condemned to an insecure life and existence, due to earthquakes, as a well-known verdict from a human point of view. This causes the men to question life and the many temporary things he believes to be meaningful through confronting death and the sense of finitude. In this questioning, the meaninglessness and neutrality of nature is rediscovered. These characters of nature always remind the individual that he is responsible for his agency. Although the earthquake transcends the sphere of human agency, it reminds us that in order for the earthquake, which is essentially a natural event, to cease to be a natural disaster, the individual as a responsible entity should focus on what s/he can do in minimizing the destructive effects of the earthquake and take action in this area.

Keywords: Earthquake, Existentialism, Feeling of insecurity, Existence and meaning.

DOĞAL AFETLER VE TASAVVUFTA İMTİHAN ANLAYIŞI

Furkan USTAKURT¹

Bu çalışma, insanlığın tarih boyunca karşı karşıya kaldığı ve farklı şekillerde tezahür eden imtihan ve musibetler karşısında tasavvuf geleneğinin nasıl bir tavır sergilediğini incelemektedir. Çalışma, sûfîlerin belli olaylara verdikleri bireysel tepkilerden ziyade, tasavvufun bu konuya dair genel ilkelerini ve bakış açısını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Tasavvuf; insanın varoluşundan itibaren imtihan ve bela kavramlarıyla yüzleştiğini ve kişinin ahiretteki muvaffakiyetinin, dünya ve ahiret arasındaki dengeyi kurarken başına gelenlere karşı nasıl bir tavır sergilediğine bağlı olduğunu savunmaktadır. Bu minvalde insan karşılaşılan hastalık, sıkıntı, heyelan, sel, deprem gibi doğal afetlerde yaşanan can ve mal kaybı ile imtihana tabi tutulur. Doğal afetlerle karşılaşan insanların bu hadiseler karşısında nasıl bir tavır takındıkları özellikle kelamî bir perspektifle, kader merkeze alınarak tartışılmaktadır. Ancak konunun Allah-insan ilişkisine bakan ahlaki boyutu öteye bırakılmış gibi görülmektedir. Tasavvufun özellikle ilk döneminde genel bir tavır olarak savunduğu, dini ilimleri ikmale yönelik faaliyetleri bu hadisede de görülmektedir. Sûfîler konunun ahlaki boyutunu, insanın yaşadığı acılara karşı gösterdiği tepkinin Allah-insan ilişkisinde nereye karşılık geldiği gibi konuları tartışmıştır. İnsanın yaratılış maksadını Allah-insan ilişkisini merkeze alarak işleyen tasavvuf, başa gelen her türlü müspet/menfi durumu imtihan olarak değerlendirmiştir. Konuyu tartışırken de teklif, marifet, muhabbet, sabır, teslimiyet ve rıza kavramlarını merkeze almışlardır. Bu minvalde tasavvufun, insanı bela ve imtihan karşısında yetiştiren bir terbiye metodu olarak tarif edilmesi yanlış olmayacaktır. Konu nitel araştırma yöntemleri kullanılarak ve literatür taraması yapılarak ele

alınacaktır. Eserleri günümüze ulaşan sûfiler başta olmak üzere, bu sûfileleri merkeze alarak eserlerini telif eden müellifler ilk başvuru kaynakları olacaktır. Bu eserler üzerinden işlenecek konu, tasavvufun doğal afetler başta olmak üzere kişinin karşılaştığı bela ve sıkıntılar karşısında önerdiği tutumu yukarıda zikredilen kavramlar ve onlarla yakın ilişkili diğer kavramlar üzerinden ele alınarak sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Doğal Afetler, İmtihan, Rıza.

THE APPROACH OF NATURAL DISASTERS AND THE TEST IN TASAWWUF: AN ACADEMIC ANALYSIS

Furkan USTAKURT¹

This study aims to examine the response of Sufis when confronted with various tests that manifest in different ways. Rather than focusing solely on the Sufis' reactions to specific events, the broader perspective of Tasawwuf towards this issue will be explored. Throughout the history of humankind, the notion of tests and tribulations has been present since the inception of humanity. The success of an individual's life and the bond established between the temporal world and the afterlife are concealed within their attitude towards the adversities encountered. Therefore, one is tested through experiences such as illness, distress, fear, and earthquakes, which result in the loss of life and property. The theological aspect of people's responses to natural disasters, based on the concept of destiny, has been extensively discussed. However, the moral dimension of this issue appears to have been overlooked. Tasawwuf, encompassing the comprehensive pursuit of religious sciences, also offers insights into these events. Sufis delve into the moral aspect of the issue and explore how one's attitude towards suffering corresponds to their relationship with God. Tasawwuf, which contemplates the purpose of human creation within the framework of the relationship between God and humankind, evaluates the circumstances that are perceived as tests. In doing so, they emphasize concepts such as sacrifice, resourcefulness, compassion, patience, submission, and contentment. Thus, it is apt to describe Tasawwuf as an educational methodology that trains individuals to confront hardships and trials. This study will employ qualitative research methods and literature review to

¹ Research Assistant, Gumushane University Faculty of Theology, furkan.ustakurt@gumushane.edu.tr, 0000-0002-2334-6405

investigate the suggested approach of Tasawwuf when facing adversities and natural disasters, aiming to explore these aspects through different conceptual frameworks.

Keywords: Tasawwuf, Natural Disaster, Test, Contentment.

ULUSAL DEPREM TATBİKATI SONRASI KORKU PAZARLAMASI KAPSAMINDA KÜÇÜK İŞLETMELERİN DASK SATIN ALMA EĞİLİMLERİ

Öznur ÇINAR¹,
Emel YILDIZ²

Bir afet durumunda, müdahalenin ilk birkaç saatinde veya gününde devlet kaynaklarının limitlerine kadar zorlanacağı ve hatta kapasitesini aşacağı varsayılır. Fakat büyük ve kapsamlı bir afet durumunda afet anının ilerleyen zamanlarında afetin maliyetinin devlet bütçesinde oluşturacağı açığın, devletin meydana gelen afetin etkilerini yok etmesine engel olabileceği görülmüştür. Dolayısıyla, büyük ölçekli afetlerde özellikle depremlerde bütün sorumluluk devlete bırakılmamalı bireyler ve diğer toplum kurum ve kuruluşları ile özel işletmelerin de kendilerine göre bir hazırlık içinde olmaları gerekmektedir. İşletme ve diğer sivil toplum kuruluşlarının hazırlıkları, kuruluşun bütünlüğünün ve yaşayabilirliğinin korunmasına ve tüm insan, malzeme ve bilgi kaynaklarının korunmasına hizmet edecektir. Bireylerin ve kuruluşların afet sonrası yeniden toparlanması bağlamında sigorta olgusuna önem vermeleri maddi anlamda onları rahatlatacak aynı zamanda devletin üzerindeki yükü de alacaktır. Bu açıdan değerlendirildiğinde deprem sigortası, bir depremden kaynaklanan katastrofik hasar riskinin, tümü düzenli katkı payları veya primler yoluyla ortak bir havuza katkıda bulunan çok sayıda bireysel risk alıcı arasında transfer edilmesi veya paylaşılması aracıdır. Yani ülkemizde deprem sigortası yaptırılmasının motive edici faktörü akılcı ve rasyonel kararlar değil, korku faktörüdür. Bu çalışmada Türkiye’de

1 Arş. Gör., Bayburt Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, oznurcnarr@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5367-9449>.

2 Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İİBF İnsan Kaynakları Yönetimi Bölümü, emel.yildiz@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0001-7190-593X>

12.11.2022 tarihinde gerçekleştirilmiş olan ulusal deprem tatbikatı sonrasında küçük işletmelerin DASK satın alma eğilimlerini değerlendirmek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: DASK, Deprem Tatbikatı, Afet Yönetimi, Korku Pazarlaması

DASK PURCHASING TENDENCIES OF SMALL BUSINESSES WITHIN THE SCOPE OF FEAR MARKETING AFTER THE NATIONAL EARTHQUAKE DRILL

Öznur ÇINAR¹,
Emel YILDIZ²

In the event of a disaster, it is assumed that in the first few hours or days of the response, state resources will be pushed to their limits and even exceed their capacity. However, in the event of a large and comprehensive disaster, it has been observed that the deficit that the cost of the disaster will create in the state budget in the later times of the disaster may prevent the state from eliminating the effects of the disaster. Therefore, in large-scale disasters, especially in earthquakes, all responsibility should not be left to the state, but individuals and other community institutions and organizations and private enterprises should also be prepared accordingly. Preparations of enterprises and other non-governmental organizations will serve to protect the integrity and viability of the organization and to protect all human, material and information resources. From this perspective, earthquake insurance is a means of transferring or sharing the risk of catastrophic damage from an earthquake among a large number of individual risk takers, all of whom contribute to a common pool through regular contributions or premiums. In other words, the motivating factor of having earthquake insurance in our country is not rational and rational decisions, but the factor of fear. In this study, it is aimed to evaluate the DASK purchasing

¹ Research Assistant., Bayburt Üniversitesi Faculty of Applied Sciences, Emergency Aid and Disaster Management, oznurcnarr@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5367-9449>.

² Assoc. Prof. Dr., Gümüşhane University, Department of Human Resources Management, emel.yildiz@yahoo.com, <https://orcid.org/0000-0001-7190-593X>

tendencies of small enterprises after the national earthquake drill held on 12.11.2022 in Turkey.

Keywords: DASK, Earthquake Drill, Disaster Management, Fear Marketing.

